

Valg og fravalg af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver

FORORD

Valg og fravalg af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver

I denne rapport præsenterer Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) en undersøgelse af kommende studerendes overvejelser med hensyn til enten at vælge eller fravælge de fire største professionsbacheloruddannelser: uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver.

Der er allerede i dag i flere kommuner og i sundhedsvæsenet mangel på bl.a. uddannede sygeplejersker og pædagoger. Flere prognoser peger endvidere på, at det er en udfordring, der vil være ved i de kommende år, og som vanskeliggør håndteringen af flere centrale opgaver i vores skoler, socialforvaltninger, børnehaver, hospitaler og kommunale sundhedsvæsen. Undersøgelsens resultater spiller således ind i den aktuelle debat om rekruttering til professionerne.

Uddannelserne til lærer, pædagog, socialrådgiver og sygeplejerske er nogle af de største uddannelser i Danmark med i alt ca. 12.000 optagne i 2022. Samtidig er de helt centrale for at sikre, at vi fremover har tilstrækkeligt mange dygtige lærere, pædagoger, socialrådgivere og sygeplejersker. I disse år er søgningen til uddannelserne imidlertid vigende. For at kunne handle på denne udfordring er det vigtigt at undersøge og kende til kommende studerendes overvejelser med hensyn til at vælge eller fravælge disse fire uddannelser.

Rapporten trækker på data fra EVA's forløbsundersøgelse blandt nyoptagne studerende på alle videregående uddannelser og omfatter studerende, som er optaget på en uddannelse i 2021 og 2022, i alt ca. 42.000 besvarelser. De indsamlede data er desuden koblet til registerdata for at supplere analyserne med baggrundsviden om de unge. Undersøgelsen bidrager på den baggrund med en række nye indsigter og perspektiver vedrørende de unges overvejelser om både til- og fravalg af uddannelserne, som er relevante input til, hvordan vi politisk, i vejledningen, på ungdomsuddannelser og videregående uddannelsesinstitutioner kan understøtte de unges uddannelsesvalg og evt. omvalg.

Jeg håber, at rapporten kan være med til at styrke forståelsen af de betydningsfulde overvejelser, som de unge gør sig, og at den kan kvalificere arbejdet med unges uddannelsesvalg på både nationalt og lokalt niveau.

Christina Barfoed-Høj
Direktør for Danmarks Evalueringsinstitut

INDHOLD

Valg og fravalg af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver

1	Resumé	6
2	Indledning	13
2.1	Datagrundlag	13
2.2	Læsevejledning	14
3	På tværs af de fire uddannelser	15
3.1	Kapitlets hovedresultater	15
3.2	Hvor mange søger og overvejer de fire uddannelser, og hvem er de?	16
3.3	Hvorfor vælger de studerende de fire uddannelser?	17
3.4	Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne de fire uddannelser fra?	18
3.5	Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?	20
4	Læreruddannelsen	22
4.1	Kapitlets hovedresultater	22
4.2	Hvor mange søger og overvejer læreruddannelsen, og hvem er de?	23
4.3	Hvorfor vælger de læreruddannelsen?	28
4.4	Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne læreruddannelsen fra?	35
4.5	Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?	41
5	Pædagoguddannelsen	45
5.1	Kapitlets hovedresultater	45
5.2	Hvor mange søger og overvejer pædagoguddannelsen, og hvem er de?	46

5.3	Hvorfor vælger de pædagoguddannelsen?	51
5.4	Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne pædagoguddannelsen fra?	57
5.5	Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?	64
6	Sygeplejerskeuddannelsen	67
6.1	Kapitlets hovedresultater	67
6.2	Hvor mange søger og overvejer sygeplejerskeuddannelsen, og hvem er de?	68
6.3	Hvorfor vælger de sygeplejerskeuddannelsen?	73
6.4	Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne sygeplejerskeuddannelsen fra?	79
6.5	Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?	85
7	Socialrådgiveruddannelsen	88
7.1	Kapitlets hovedresultater	88
7.2	Hvor mange søger og overvejer socialrådgiveruddannelsen, og hvem er de?	89
7.3	Hvorfor vælger de socialrådgiveruddannelsen?	94
7.4	Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne socialrådgiveruddannelsen fra?	100
7.5	Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?	106
	Appendiks A – Litteraturliste	109
	Appendiks B – Ekstra figurer og tabeller	110
	Appendiks C – Vægtning og repræsentativitet	130

1 Resumé

I denne rapport præsenterer Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) en undersøgelse af kommende studerendes overvejelser med hensyn til enten at vælge eller fravælge de fire største professionsbacheloruddannelser: uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver.

I det følgende beskrives analysens hovedresultater med vægt på tendenser, der går på tværs af de fire uddannelser. Mere detaljerede resultater for hver af uddannelserne findes i de enkelte kapitler.

Optagne, ansøgere, overvejere og øvrige

I rapporten skelnes mellem fire grupper af studerende.

- **Optagne** dækker over studerende, der er optaget på den uddannelse, som kapitlet omhandler. Det er de studerende, som har tilvalgt uddannelsen.
- **Ansøgere** dækker over studerende, der har søgt den pågældende uddannelse, men er optaget på en anden uddannelse, som de har prioriteret højere. De har altså søgt uddannelsen, men ikke som højeste prioritet.
- **Overvejere** dækker over studerende, som har overvejet at søge den pågældende uddannelse, men uden at søge. Med andre ord har de overvejet, men er endt med at fravælge uddannelsen.
- **Øvrige** dækker over alle andre studerende, som er optaget på en videregående uddannelse i august 2022.

Spørgsmålene er stillet, så der ikke er overlap mellem grupperne. Dvs. at ansøgere, overvejere og øvrige er ikke optaget på nogen af de fire uddannelser, og at man kan ikke både være ansøger og overvejer. Man kan derimod godt have overvejet mere end én uddannelse.

Unge vælger uddannelse til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver for at gøre en positiv forskel og på baggrund af faglig interesse

Ønsket om at gøre en positiv forskel for andre er den mest udbredte årsag til at vælge uddannelserne som lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver. Næsten alle (92-94 %) svarer, at netop det har været afgørende i høj eller meget høj grad; en markant større andel, end man finder blandt

den brede gruppe af studerende på videregående uddannelser, hvor ca. 60 % af alle angiver denne begrundelse. Dog er andre begrundelser relateret til forestillingen om arbejdslivet efter uddannelsen også vigtige. 81-89 % svarer, at muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse i høj eller meget høj grad har været afgørende, mens mellem halvdelen og tre fjerdedele (51-80 %) peger på muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer, og omkring to tredjedele (58-68 %) på gode beskæftigelsesmuligheder.

Den næstmest udbredte begrundelse for at vælge uddannelserne er faglig interesse, hvor mere end otte ud af ti (85-89 %) af de studerende har svaret, at det i høj eller meget høj grad har været afgørende for deres studievalg. Andre begrundelser relateret til forestillinger om selve uddannelsen omfatter ønsket om at blive en mere dannet og vidende person (60-69 %) og den geografiske placering af uddannelsen (49-55 %).

Sammenlignet med andre nyoptagne studerende på de videregående uddannelser er studerende på disse fire uddannelser mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, og mindre tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

Mange unge fravælger uddannelserne på grund af bekymring for arbejdsvilkår – især unge, der har overvejet sygeplejerskeuddannelsen

Den hyppigste begrundelse for fravalg er, at der var andre uddannelser, de unge vurderede var mere spændende. Mellem halvdelen og tre fjerdedele angiver denne begrundelse. Øvrige begrundelser, der vedrører selve uddannelsen, er, at den studerende hellere ville ind på en længere videregående uddannelse (18-22 %), eller bekymring for, at det faglige niveau er enten for lavt eller højt. Mellem 9-22 % af overvejerne angiver således, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau på uddannelsen er for lavt.

Den tydeligste forskel mellem de fire uddannelser fremkommer, når man ser på de fravalgsbegrundelser, som knytter sig til de studerendes forestillinger om arbejdslivet efter endt uddannelse, dvs. bekymring for løn, arbejdsvilkår og karrieremuligheder. Hele 73 % af dem, der har overvejet, men fravalgt sygeplejerskeuddannelsen, angiver således bekymring for arbejdsvilkårene som begrundelse, mod 53 % af dem, der har overvejet pædagoguddannelsen, 43 % af dem, der har overvejet læreruddannelsen, og 31 % af dem, der har overvejet socialrådgiveruddannelsen. For de studerende, som har overvejet sygeplejerskeuddannelsen uden at søge, gælder det således, at bekymring for arbejdsvilkårene er den hyppigst valgte begrundelse for fravalget.

55 % af overvejerne til sygeplejerskeuddannelsen angiver, at lønnen inden for professionen er for lav, mens 9 % af overvejerne angiver, at der er for lidt prestige inden for professionen. For de øvrige tre uddannelser er mellem 26-52 % bekymrede for lønnen, og 12-20 % af overvejerne for alle fire uddannelser angiver, at de oplever, at karrieremulighederne ikke er gode nok inden for den pågældende profession. Samlet set er det blandt overvejerne til socialrådgiveruddannelsen, at der er de laveste andele, der er bekymrede for løn og arbejdsvilkår, mens disse bekymringer fremstår mere tydeligt blandt overvejerne til sygeplejerske- og pædagoguddannelsen.

Unge med høje karakterer er mest bekymrede for løn, arbejdsvilkår og fagligt niveau

Det går på tværs af de fire uddannelser, at større andele af grupperne med de højeste karaktergennemsnit fra den adgangsgivende eksamen angiver bekymring for arbejdsvilkår, løn og det faglige niveau, og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse. De unge med høje karakterer er i det hele taget tilbøjelige til at vælge flere begrundelser end unge med lavere karakterer.

De unge med de laveste karaktergennemsnit skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau var for højt, eller at de hellere ville ind på en kortere videregående uddannelse.

Der er kun relativt små forskelle mellem kvinders og mænds hyppigste begrundelser for fravalg. Der er dog en lille tendens på tværs af de fire uddannelser til, at flere kvinder end mænd angiver bekymring for løn og arbejdsvilkår som begrundelse for fravalget.

Yngre og fagligt stærke studerende er mere tilbøjelige til at fravælge uddannelserne

For hver af de fire uddannelser gælder det, at mellem 2-4 % af alle nye studerende i 2022 svarer, at de har overvejet uddannelsen uden at søge den. 4 % har således overvejet læreruddannelsen, 4 % sygeplejerskeuddannelsen, 3 % pædagoguddannelsen, og 2 % socialrådgiveruddannelsen. For hver uddannelse har ca. 1 % søgt, men er blevet optaget på en højere prioriteret uddannelse.

For alle fire uddannelser gælder det, at gruppen af ansøgere – altså dem, som har søgt en af de fire uddannelser, men er blevet optaget på en anden uddannelse, som de har prioriteret højere – ligner gruppen af optagne på uddannelsen mere, end tilfældet er for dem, som har overvejet, men ikke søgt. Både ansøgerne og overvejerne er dog samlet set stærkere fagligt end de optagne, forstået på den måde, at andelen af studerende med et gymnasialt gennemsnit over 7 er højere. Dette gælder begge grupper, men er mest tydeligt for overvejerne. Overvejerne er desuden for alle uddannelser gennemsnitligt yngre og har en højere andel med stx-baggrund. Generelt er andelen med hf-baggrund dog større blandt både de optagne, ansøgerne og overvejerne sammenlignet med det samlede optag. På tværs af alle fire uddannelser er der en større andel af studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund blandt dem, der søger uddannelserne på en lavere prioritet.

Humanistiske universitetsuddannelser og sundhedsfaglige professionshøjskoleuddannelser er de mest søgte alternativer

Blandt studerende, som har overvejet en af de fire uddannelser uden at søge den, søger en stor andel mod universiteterne, mens ansøgerne fordeler sig mere ligeligt mellem universiteter og andre professionshøjskoleuddannelser. Der er dog optagne i alle tre sektorer, dvs. også på erhvervsakademiuuddannelser, i begge grupper.

Blandt ansøgerne vælger mellem 32-50 % en universitetsuddannelse, mellem 25-49 % en anden uddannelse på en professionshøjskole, og mellem 11-29 % en uddannelse på et erhvervsakademi. Blandt overvejerne er det mellem 42-60 %, der vælger universitetsuddannelser, mellem 20-37 %, der vælger andre professionsbacheloruddannelser, og mellem 17-29 %, der vælger erhvervsakademiuuddannelser.

På universiteterne er det de humanistiske uddannelser, som tiltrækker de største andele af såvel ansøgerne som overvejerne. Dette gælder især for studerende, som har søgt eller overvejet lærer-

og pædagoguddannelserne. Blandt de overvejere og ansøgere, der er blevet optaget på en professionsbacheloruddannelse, er flest blevet optaget på en sundhedsfaglig uddannelse. Det gælder på tværs af alle fire uddannelser.

Uddannelserne har fællestræk, men er også forskellige

De fire uddannelser har hver sin historie og faglige profil, og selv om de har en række fællestræk, er de også på nogle væsentlige punkter forskellige. Det er slående, at studerende på tværs af de fire uddannelser adskiller sig fra andre studerende ved at lægge mere vægt på muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og mindre vægt på fx en høj indkomst. Alle fire uddannelser er også kendetegnet ved at optage flere kvinder end mænd. Omvendt er der også forskelle uddannelserne imellem. Forskellen kan fx ses i studenterpopulationen: hvor kønsfordelingen på læreruddannelsen er 60/40, er den på sygeplejerskeuddannelsen 90/10. Der er også forskel på de begrundelser, de unge giver for at fravælge uddannelserne. Bekymringer for løn og arbejdsvilkår er således meget tydeligere hos de unge, som har overvejet sygeplejerske- og pædagoguddannelserne, end hos dem, der overvejer socialrådgiver- og læreruddannelserne. Til gengæld er der flere blandt dem, der har overvejet og fravalgt læreruddannelsen, som er bekymrede for det faglige niveau. Endelig er der forskel på, hvor de unge søger hen i stedet – således er de, der fravælger pædagoguddannelsen, mere tilbøjelige til at vælge humanistiske universitetsuddannelser, mens de, der fravælger sygeplejerskeuddannelsen, er mere tilbøjelige til at vælge sundhedsvidenskabelige uddannelser.

Perspektivering i forhold til rekrutteringspotentiale

Fortællingen om uddannelserne skal nuanceres med blik for de unges opfattelser

Muligheden for at gøre en positiv forskel for andre er den begrundelse, som flest studerende på uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver peger på som afgørende for deres valg af netop en af disse fire uddannelser. 92-94 % af de studerende peger på dette som afgørende for valget af de fire uddannelser, og det er markant mere end gennemsnittet for studerende på videreregående uddannelser, hvor kun 62 % peger på det som en årsag.¹ De unge er således ikke i tvivl om, at uddannelserne allerede har en meget tydelig profil, der handler om muligheden for at gøre en forskel. Samtidig angiver mellem hver femte og hver tiende, der endte med at fravælge en af de fire uddannelser, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau var for lavt, og det er særligt udtalt blandt fagligt stærke unge. Begge forhold risikerer at bidrage til en forsimplet forestilling om uddannelserne blandt de unge, hvor man eksempelvis kun tænker på professionerne som omsorgsfag, men ikke i tilstrækkeligt omfang har blik for deres andre faglige aspekter. Der kan derfor være behov for at nuancere fortællingen om uddannelserne, så det tydeliggøres, at uddannelserne klæder de studerende på med en bred professionel faglighed – og at det netop er den stærke faglighed, der gør, at lærere, pædagoger, sygeplejersker og socialrådgivere kan gøre en positiv forskel for den enkelte, de møder, og bidrage til at løse samfundets udfordringer.

1 EVA. (2021). *Studievalgsbegrundelser: Hvem lægger fokus på hvad i studievalget?* Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

Der er behov for at stimulere den faglige interesse for uddannelser og professioner

Den hyppigst angivne fravalgsbegrundelse blandt både ansøgerne og overvejerne for alle fire uddannelser er, at man har fundet andre uddannelser mere interessante, ligesom 88 % af studerende angiver faglig interesse for uddannelsen som begrundelse for, at de har valgt den uddannelse, de har, tæt efterfulgt af muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse, som 85 % angiver.² Det peger på, at de unge i meget høj grad oplever deres interesse i både selve uddannelsen og det arbejdsliv, den leder frem til, som styrende for deres uddannelsesvalg. Det peger på relevansen af at arbejde målrettet med at styrke interessen for både det faglige indhold på uddannelsen og i professionen. I praksis kan dette både understøttes af en styrket anvendelsesorientering – eller med et nyere begreb: stærkere praksisfaglighed – tidligere i folkeskoler og på ungdomsuddannelser, af styrket brobygning på ungdomsuddannelserne samt af opmærksomhed på fagligheden i vejledningssystemet.

Faglig interesse handler også om identitet

Når så mange unge lægger vægt på den faglige interesse for uddannelsen i deres studievalg, kan det også ses i sammenhæng med, at forskningen peger på, at studievalget for mange hænger sammen med deres identitetsdannelse.³ Ud fra dette perspektiv er det centralt, at studievalget skal kunne sættes ind i en selvfortælling, der handler om den identitet, man som ung er i færd med at opbygge. Når man skal arbejde på at stimulere de unges interesse for uddannelser og professioner, som resultaterne af denne undersøgelse i høj grad lægger op til, er det på baggrund af disse overvejelser oplagt, at de unges interesse ikke kun udspringer af faglige overvejelser, men også kan afhænge af, hvordan de ser sig selv i forhold til andre og i forhold til det billede, de har af de fire professioner.

De unges forestillinger om uddannelser og arbejdsliv skal kvalificeres troværdigt

Overordnet set peger resultaterne på behovet for at kvalificere de unges forestillinger om indholdet i såvel selve professionsuddannelserne som arbejdet i professionerne efter endt uddannelse. I modsat fald risikerer man, at myter og forældede forestillinger skubber nogle unge væk fra en uddannelse, de ellers godt kunne se sig selv i. Både den mest udbredte begrundelse for tilvalg og begrundelserne for fravalg vidner om, at de unge ikke kun tænker på indholdet af selve uddannelsen, når de skal vælge en videregående uddannelse, men i høj grad har synet rettet på tiden efter. Giver den her uddannelse mig mulighed for at opleve, at jeg gør en forskel, og får jeg et liv med gode løn- og arbejdsvilkår? Resultaterne peger på, at det især er en udfordring, at nogle unge forbinder uddannelserne med et hårdt og stresset arbejdsliv til en lav løn, og at det får mange unge til i højere grad at søge mod universitetsuddannelserne, hvor de forventer at møde et højere fagligt niveau på selve uddannelsen og efter endt uddannelse at kunne få bedre løn, arbejdsvilkår og karrieremuligheder. Det gælder i særligt høj grad de fagligt stærke unge, som har mange valgmuligheder, når det

² Ibid.

³ Se fx Illeris, K., Katzenelson, N., Simonsen, B., & Ulriksen, L. (2002). *Ungdom, identitet og uddannelse*; Holmegaard, H.T., Ulriksen, L.M., & Madsen, L.M., 2014. The process of choosing what to study: A longitudinal study of upper secondary students' identity work when choosing higher education. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 58(1), s. 21-40; samt Hutter, C. (2004). *Mellem lyst og nødvendighed – en analyse af unges valg af videregående uddannelse*. Forskerskolen i livslang læring: Roskilde Universitetscenter.

gælder studievalg, og som også ofte af deres omgivelser tilskyndes til at søge ind på en universitetsuddannelse.⁴

Potentiale i underrepræsenterede grupper

Et andet perspektiv er potentialet i de grupper, der i dag er underrepræsenteret på de fire uddannelser. Mest tydeligt er det, at mandlige studerende i dag er underrepræsenteret på alle fire uddannelser. Her kan man med fordel interessere sig for de erfaringer, der er gjort på andre uddannelsesområder med at rekruttere det underrepræsenterede køn til meget kønsskæve fag. Fx kan nævnes projektet "Boss ladies", som arbejder for at stimulere piger og unge kvinders interesse for at søge bygge-, anlægs- og installationsbrancherne, eller de mange indsatser, der i de seneste ti år er gjort i både offentligt regi og fondsregi for at styrke rekruttering af kvinder til STEM- og it-uddannelser. Der synes også at være et uforløst rekrutteringspotentiale blandt unge med indvandrer- og efterkommerbaggrund, som på tværs af de fire uddannelser optræder relativt oftere i gruppen, der søger uddannelserne på en lavere prioritet, sammenlignet med gruppen af optagne.

Baggrund og faglig kontekst

Stigende børne- og ældreårsgange betyder øget efterspørgsel efter fx pædagoger, lærere, sygeplejersker og socialrådgivere, men samtidig falder antallet af kvalificerede ansøgere til uddannelserne.⁵

I 2021 viste en analyse fra Damvad Analytics for Danske Professionshøjskoler, at der i 2030 må forventes at mangle ca. 13.100 uddannede lærere, 13.700 pædagoger, 8.200 sygeplejersker og 600 socialrådgivere.⁶ DEA har i en analyse fra 2021 vist, at søgningen til uddannelserne er faldet siden 2016, hvor søgningen til mange andre uddannelser er steget.⁷

Så mange blev optaget på de fire uddannelser i 2022

Lærer: 2.277

Pædagog: 4.155

Sygeplejerske: 3.323

Socialrådgiver: 2.057

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet: *Optagelsen 2022*.

4 EVA, (2022). *Unge overvejelser om at søge ind på læreruddannelsen*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

5 Larsen, M., & Jakobsen, V. (2022) *Arbejdskraftmangel og rekrutteringsudfordringer på de store velfærdsområder – Forundersøgelse af eksisterende viden*. København: VIVE.

6 Damvad Analytics. (2021). *Behovet for velfærdsuddannede i 2030 - Prognose opdelt på landsdele*. <https://xn--danskeprofessionshjskoler-xtc.dk/nyheder/damvad-analytics-behovet-for-velfaerdsuddannede-i-2030/>.

7 DEA, (2021). *Unge uddannelsesvalg til videregående uddannelse*.

EVA har i flere tidligere rapporter undersøgt studerendes begrundelser for studievalg på tværs af alle de videregående uddannelser, ligesom vi har undersøgt unges begrundelser for at fravælge læreruddannelsen.⁸ Denne rapport bygger videre på de tidligere analyser og ser både på, hvad unge, der har valgt en af de fire uddannelser, begrundes deres studievalg med, og hvad unge, der har overvejet, men fravalgt en af de fire uddannelser, begrundes deres fravalg med. Rapporten belyser således både, hvad der hvert år får et stort antal unge til at vælge uddannelserne til, og hvad der får andre unge til at vælge dem fra. Begge typer af indsigter kan være væsentlige at forstå som grundlag for arbejdet med at styrke rekrutteringen til uddannelserne. Danske Professionshøjskoler har tidligere gennemført en kvalitativ analyse af unges valg og fravalg af de fire uddannelser.⁹ Denne analyse belyser i vid udstrækning samme undersøgelsesspørgsmål baseret på spørgeskemadata.

Om datagrundlaget

Analyserne baseres på surveydata fra EVA's forløbsundersøgelse indsamlet i august 2021 og august 2022. EVA har inviteret alle studerende, der er blevet tilbudt en plads gennem Den Koordinerede Tilmelding (KOT) i sommeren 2021 og 2022. Derfor kan vi inddrage studerende fra alle uddannelser, der optager studerende via KOT, i analysen. I alt 60.355 studerende i 2021 og 60.791 studerende i 2022. Samlet set er der 21.577 besvarelser i 2021-undersøgelsen og 20.678 besvarelser i 2022-undersøgelsen, svarende til en svarprocent på 36 % i 2021 og 34 % i 2022. De studerende er inviteret til at deltage, efter at de har modtaget tilbud om en studieplads, men før studiestart.

Målgruppe

Målgruppen for rapporten er særligt professionshøjskolerne, som udbyder de fire uddannelser, samt aktører, der beskæftiger sig med det nationale landskab for videregående uddannelser og med arbejdsmarkedet for de fire professioner, herunder fx Uddannelses- og Forskningsministeriet samt partiernes uddannelsesordførere, Danske Professionshøjskoler, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner. Rapportens analyser vil endvidere have interesse for aktører, der arbejder med vejledning af unge, som fx Studievalg Danmark og ungdomsuddannelsernes uddannelsesvejledning.

8 EVA. (2022,). *Unge overvejelser om at søge ind på læreruddannelsen*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

9 Danske Professionshøjskoler. (2022). *Unge tanker om studievalg. En analyse af unges valg og fravalg af uddannelserne til pædagog, lærer, sygeplejerske og socialrådgiver*.

2 Indledning

Der er de senere år kommet politisk fokus på de store professionsbacheloruddannelser, som uddanner til kerneopgaver i velfærdssamfundet. Det hænger sammen med, at søgningen til uddannelserne er gået markant tilbage de senere år, og at der i de kommende år vil blive brug for at uddanne flere inden for disse fag, i takt med at der fx kommer flere børn og ældre. En central udfordring med hensyn til at få uddannet nok kvalificeret arbejdskraft til lærer-, pædagog-, socialrådgiver- og sygeplejerskeprofessionen er således at tiltrække tilstrækkeligt mange dygtige studerende til de fire uddannelser. For at kunne handle på denne udfordring er det nyttigt at undersøge kommende studerendes overvejelser med hensyn til at vælge eller fravælge disse fire uddannelser.

Formålet med analyserne i denne rapport er at frembringe ny viden om kommende studerendes overvejelser med hensyn til enten at vælge eller fravælge de fire store professionsuddannelser. Håbet er, at denne viden efterfølgende kan informere og bidrage til at målrette tiltag rettet mod at få flere dygtige studerende til at søge ind på de fire uddannelser.

Analysen svarer på følgende spørgsmål for hver af de fire uddannelser:

1. Hvor mange og hvem overvejer at søge uddannelserne uden at gøre det, eller søger uddannelserne, men på en lavere prioritet?
2. Hvorfor er nogle unge endt med at vælge uddannelserne til, mens andre er endt med at vælge dem fra?
3. Hvilke typer af uddannelser og hvilke hovedområder er ansøgerne og overvejerne søgt i ind på i stedet?

2.1 Datagrundlag

Analyserne baseres på surveydata fra Danmarks Evalueringsinstituts (EVA) forløbsundersøgelse indsamlet i august 2021 og 2022. EVA har inviteret alle studerende, der er blevet tilbudt en plads gennem Den Koordinerede Tilmelding (KOT) i sommeren 2021 og 2022. Det betyder, at analysen kan dække studerende fra alle uddannelser, der optager studerende via KOT. I alt er 60.355 studerende i 2021 og 60.791 studerende i 2022 inviteret til at deltage i undersøgelsen. De studerende er inviteret til undersøgelsen, efter de har modtaget tilbud om en studieplads, men før studiestart.

Samlet set er der 21.577 besvarelser i 2021-undersøgelsen og 20.678 besvarelser i 2022-undersøgelsen, svarende til en samlet svarprocent på 36 % i 2021 og 34 % i 2022. I rapportens figurer angives $N = 19.092$, som er antallet af unge, der forventer at starte på den uddannelse, der er optaget på.

Data er vægtet ved hjælp af propensity score-vægtning for at kompensere for bortfaldsskævhed. Vægtningsstrategien udfoldes i appendix C, hvor man også finder balancetabeller.

2.2 Læsevejledning

Rapporten indeholder et kapitel, hvor vi ser på tværs af de fire uddannelser, og fire kapitler, hvor vi går tæt på hver enkelt af de fire uddannelser. I hvert af de fire uddannelsesspecifikke kapitler kortlægger vi andelen af optagne, der har overvejet den pågældende uddannelse, og hvordan dem, der har *søgt uddannelsen på en lavere prioritet* (ansøgerne), samt dem, der har *overvejet uddannelsen uden at søge* (overvejerne), adskiller sig fra dem, der blev optaget på uddannelsen, samt studerende på andre uddannelser. Disse analyser gennemføres endvidere på tværs af køn, alder, adgangsgivende eksamen, herkomst og gymnasialt karaktergennemsnit.

Vi kortlægger ligeledes, hvilke begrundelser de optagne giver for at have valgt uddannelserne til. Her opdeles analyserne ligeledes på køn, alder, herkomst og gymnasialt karaktergennemsnit. På samme måde gennemgås, hvilke begrundelser ansøgerne og overvejerne angiver for at have fravalgt den pågældende uddannelse, ligeledes opdelt på baggrundsvariable.

Endelig beskriver vi, hvilken type uddannelse ansøgerne og overvejerne og endt med at blive optaget på, opdelt på de tre sektorer: erhvervsakademiuddannelser, professionsbacheloruddannelser og akademiske bacheloruddannelser. Inden for hver af de tre sektorer kan vi endvidere kortlægge, hvilket hovedområde ansøgerne og overvejerne er blevet optaget på.

3 På tværs af de fire uddannelser

3.1 Kapitlets hovedresultater

Mellem 2-4 % af alle nye studerende i 2022 svarer, at de har overvejet en af de fire uddannelser uden at søge den. 4 % har således overvejet læreruddannelsen, 3 % pædagoguddannelsen, 4 % sygeplejerskeuddannelsen, og 2 % socialrådgiveruddannelsen. For hver uddannelse har ca. 1 % søgt, men er blevet optaget på en højere prioriteret uddannelse.

Fælles for alle fire uddannelser er, at den hyppigste grund til at vælge uddannelserne er ønsket om at gøre en positiv forskel for andre. Socialrådgiver- og sygeplejerskestuderende er mere tilbøjelige end lærer- og pædagogstuderende til at nævne ønsket om at medvirke til at løse samfundsmæssige udfordringer, mens de pædagogstuderende i højere grad end de tre øvrige grupper nævner gode beskæftigelsesmuligheder.

Fælles for alle, som har fravalgt de fire uddannelser, er, at de fleste angiver som begrundelse, at andre uddannelser var mere spændende. De unge, som har overvejet, men fravalgt sygeplejerskeuddannelsen, skiller sig klart ud, ved at flere angiver bekymring for arbejdsvilkår og løn som afgørende. Modsat er disse begrundelser valgt af en mindre andel af dem, der har fravalgt socialrådgiveruddannelsen. De, der har overvejet, men fravalgt lærer- og pædagoguddannelsen, angiver i højere grad bekymring for det faglige niveau på uddannelsen, sammenlignet med dem, der har overvejet og fravalgt socialrådgiver- og sygeplejerskeuddannelsen. De, der fravælger læreruddannelsen, skiller sig endvidere ud ved en højere andel, der er bekymrede for videreuddannelsesmulighederne, og at relativt flere angiver, at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse.

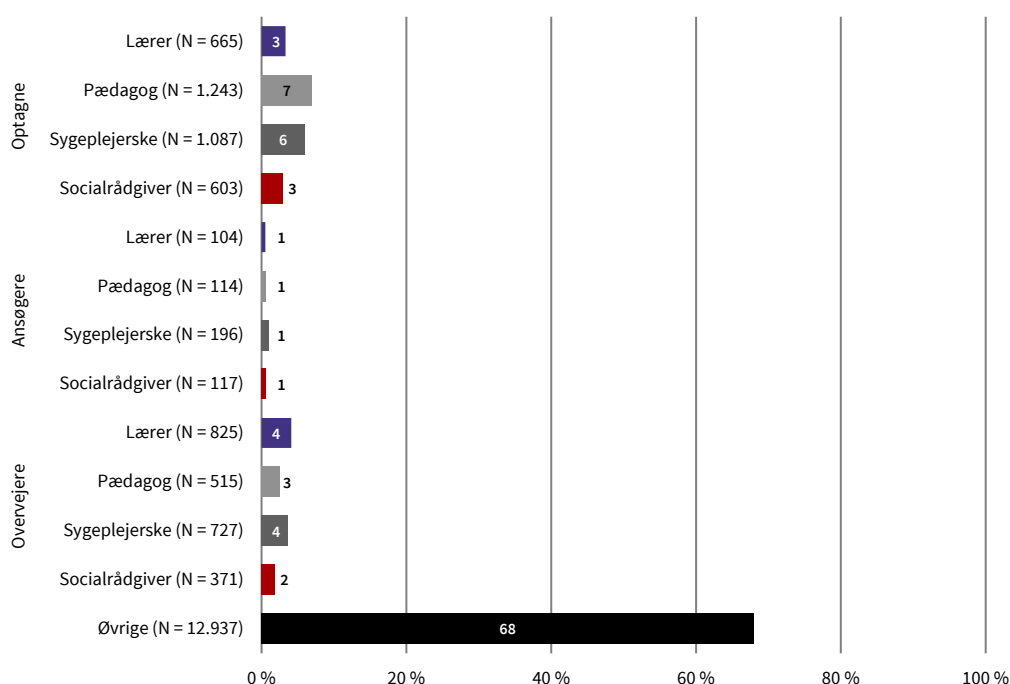
En større andel af gruppen, som har fravalgt læreruddannelsen, er optaget på universitetsuddannelser, når man sammenligner med grupperne, som har fravalgt de øvrige tre uddannelser.

3.2 Hvor mange søger og overvejer de fire uddannelser, og hvem er de?

Figur 3.1 viser optagne, ansøgere og overvejere på tværs af de fire uddannelser.

FIGUR 3.1

Overvejere, ansøgere og optagne på de fire uddannelser 2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092. Procentandelene i figuren summer ikke præcist til 100 %, da man godt kan have overvejet mere end én uddannelse.

Figuren viser, at mellem 2 og 4 % af alle studerende har overvejet at søge ind på en af de fire uddannelser uden at gøre det. Flest har overvejet lærer- og sygeplejerskeuddannelsen, nemlig 4 % for hver af uddannelserne. 3 % har overvejet pædagoguddannelsen, og 2 % har overvejet socialrådgiveruddannelsen. For hver af de fire uddannelser gælder det, at 1 % har søgt uddannelsen på en lavere prioritet.

Ved fortolkningen af disse resultater skal man være opmærksom på, at man godt kan svare, at man har overvejet mere end én uddannelse. Der kan således være overlap mellem grupperne af overvejere til de fire uddannelser.

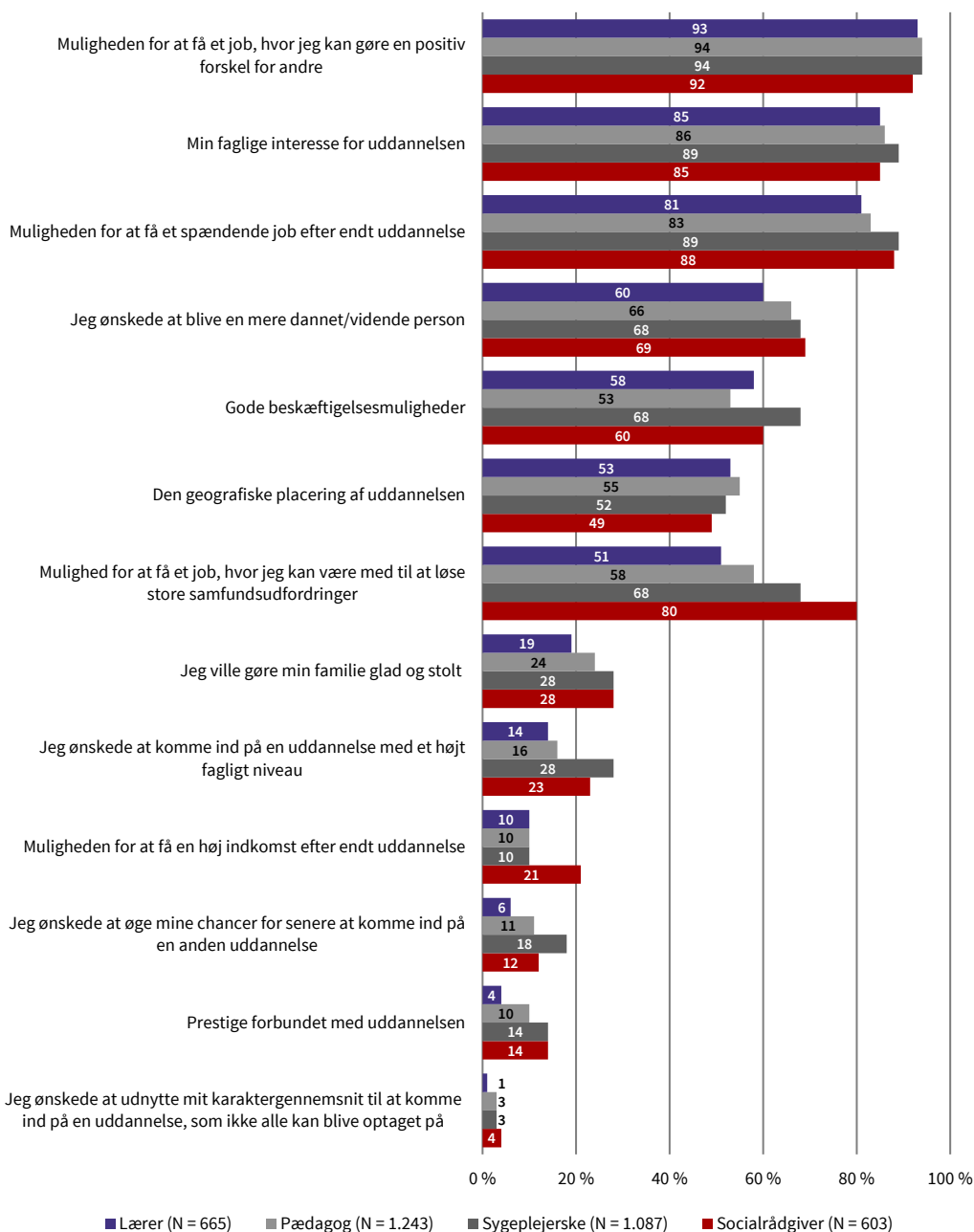
3.3 Hvorfor vælger de studerende de fire uddannelser?

Figur 3.2 viser tilvalgsbegrundelser for optagne på de fire uddannelser.

FIGUR 3.2

Tilvalgsbegrundelser for optagne på de fire uddannelser 2022

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

Figuren viser, at den hyppigst valgte begrundelse for alle fire uddannelser er ønsket om at gøre en positiv forskel for andre, tæt fulgt af faglig interesse for uddannelsen og muligheden for at få et spændende job. Især for socialrådgiver- og sygeplejerskestuderende er ønsket om at medvirke til at løse samfundsmæssige udfordringer også en begrundelse, som mange angiver. Især de pædagogstuderende skiller sig også ud, ved at en større andel fremhæver gode beskæftigelsesmuligheder.

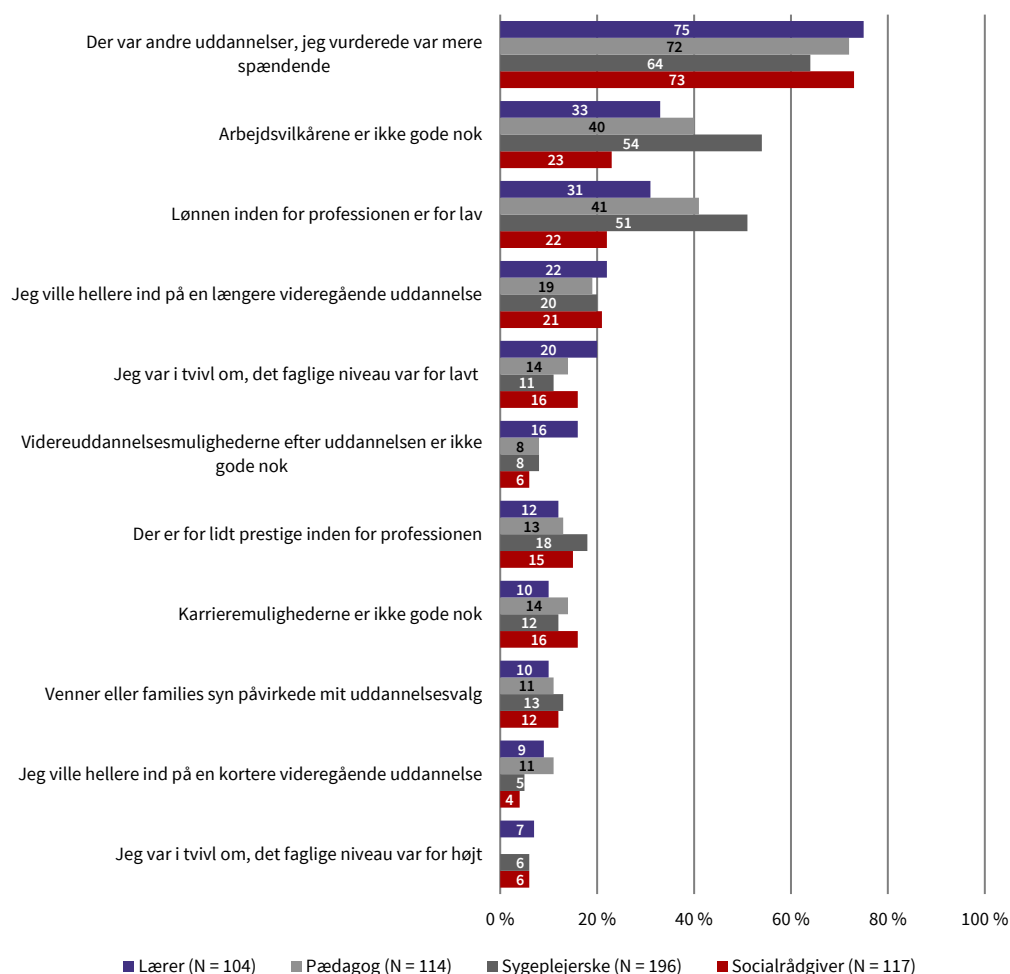
3.4 Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne de fire uddannelser fra?

Figur 3.3 viser fravalgsbegrundelser for ansøgerne til de fire uddannelser.

FIGUR 3.3

Fravalgsbegrundelser for ansøgerne til de fire uddannelser 2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen som førsteprioritet? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

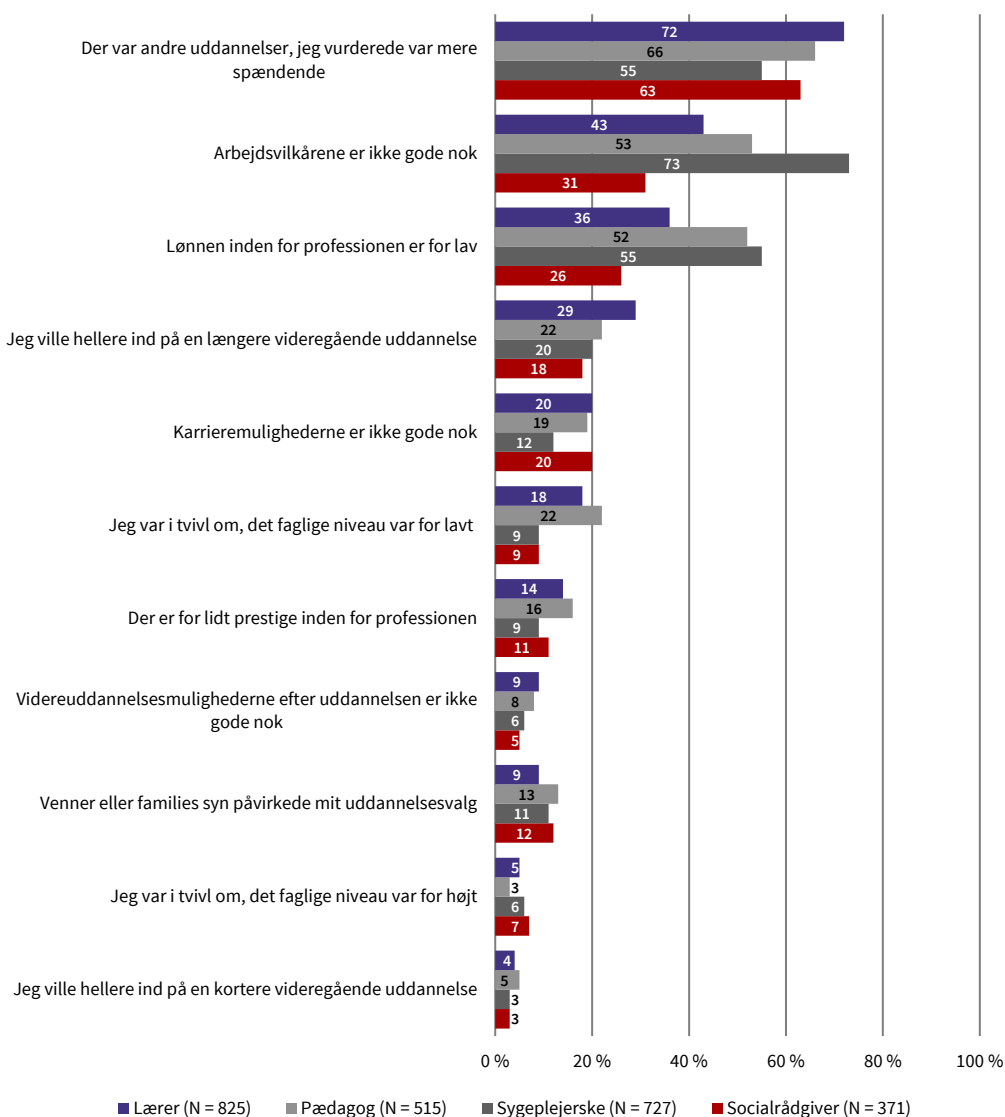
Figuren viser, at den hyppigste valgte begrundelse på tværs af de fire uddannelser er, at den studerende har vurderet andre uddannelser som mere spændende. Ansøgerne til sygeplejerskeuddannelsen skiller sig ud fra de øvrige, ved at store andele angiver bekymring for arbejdsvilkår og løn som afgørende. Modsat er disse begrundelser valgt af en mindre andel af ansøgerne til socialrådgiveruddannelsen. Ansøgerne til læreruddannelsen skiller sig ud ved en højere andel, der er bekymrede for videreuddannelsesmulighederne og det faglige niveau.

Figur 3.4 viser fravalgsbegrundelser for **overvejere** til de fire uddannelser.

FIGUR 3.4

Fravalgsbegrundelser for overvejere til de fire uddannelser 2022

Hvilke grunde gjorde, at du alligevel ikke søgte ind på uddannelsen? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

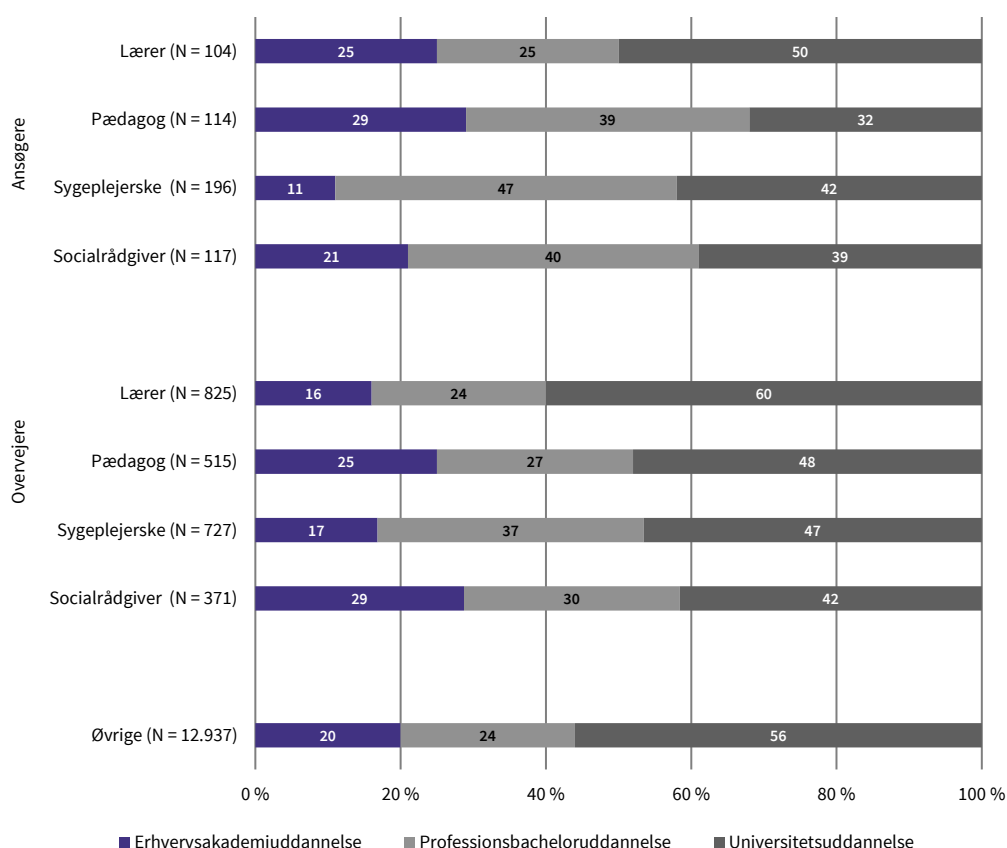
Billedet for overvejerne ligner meget billedet for ansøgerne. Vi ser igen, at overvejerne til sygeplejerskeuddannelsen skiller sig ud fra de øvrige, ved at større andele angiver bekymring for arbejdsvilkår og løn som afgørende. Overvejerne til pædagoguddannelsen er næsten lige så bekymrede for lønnen, men mindre for arbejdsvilkårene. Modsat er disse begrundelser valgt af en mindre andel af overvejerne til socialrådgiveruddannelsen. Dog er der flere af overvejerne til læreruddannelsen, der angiver, at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse, og overvejerne til både lærer- og pædagoguddannelsen angiver i højere grad bekymring for det faglige niveau på uddannelsen, sammenlignet med overvejerne til socialrådgiver- og sygeplejerskeuddannelsen.

3.5 Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?

Figur 3.5 viser, hvordan overvejerne og ansøgerne til de fire uddannelser fordeler sig på optagelsessektor, dvs. hvilke uddannelser de er optaget på.

FIGUR 3.5

Overvejerne og ansøgerne til de fire uddannelser 2022 opdelt på optagelsessektor

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at andelen, der er optaget på andre professionsbacheloruddannelser, er lidt større for både ansøgerne og overvejerne end for øvrige studerende, mens andelen, der er optaget på universitetsuddannelser, er tilsvarende lidt mindre.

En større andel af både ansøgerne og overvejerne til læreruddannelsen er optaget på universitetsuddannelser sammenlignet med de øvrige tre uddannelser.

4 Læreruddannelsen

4.1 Kapitlets hovedresultater

En ud af ti søger eller overvejer læreruddannelsen

- Ca. 3 % af alle nye studerende i 2022 er optaget på læreruddannelsen. En godt og vel tilsvarende andel, nemlig 4 %, af alle nye studerende i 2022 svarer, at de har overvejet læreruddannelsen uden at søge den, og 1 % har faktisk søgt, men er blevet optaget på en højere prioriteret uddannelse.
- De studerende, der har søgt på en lavere prioritet, ligner generelt dem, der er optaget på uddannelsen, dog med flere kvinder, flere studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund og færre studerende over 25. Gruppen rummer også flere studerende med gymnasialt karaktergennemsnit over 7, nemlig 58 % mod 50 % blandt de optagne.
- De studerende, der har overvejet, men fravalgt uddannelsen, skiller sig ud ved at have flere med stx-baggrund og endnu flere med gymnasialt karaktergennemsnit over 7, nemlig 65 %. Kønsfordelingen ligner fordelingen blandt dem, der er optaget på uddannelsen, med 59 % kvinder og 41 % mænd.

Ønsket om at gøre en forskel, faglig interesse og spændende job begrundes tilvalg af læreruddannelsen

- Langt de fleste (93 %) nævner ønsket om at gøre en positiv forskel for andre som i høj eller meget høj grad afgørende for deres valg af læreruddannelsen. Næsten lige så mange nævner muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse (81 %). Andre begrundelser, som vedrører arbejdslivet efter endt uddannelse, er gode beskæftigelsesmuligheder (58 %) og muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer (51 %).
- Begrundelser, der vedrører selve uddannelsen, er faglig interesse, som 85 % angiver, samt ønsket om at blive en mere dannet og vidende person (60 %) og den geografiske placering af uddannelsen (53 %).
- Sammenlignet med gruppen af øvrige studerende på de videregående uddannelser er de lærerstuderende *mere* tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og muligheden for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer og *mindre* tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

Interesse for andre uddannelser og bekymring for arbejdsvilkår begrundes fravalg af læreruddannelsen

- Ansørgernes og overvejernes begrundelser ligner generelt hinanden. Der er dog også forskelle, og da der er kvalitativ forskel på de to grupper, skelner vi mellem dem i af rapporteringen.
- Den hyppigste begrundelse for alle, der har fravalgt uddannelsen, er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende (72-75 %). Kigger vi på de øvrige begrundelser, der

knytter sig til selve uddannelsen, angiver 22 % af ansøgerne og 29 % af overvejerne, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse, og 20 % af ansøgerne og 18 % af overvejerne angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau på læreruddannelsen var for lavt.

- De næsthyppigste begrundelse for at fravælge læreruddannelsen handler om løn og arbejdsvilkår. 33 % af ansøgerne og 43 % af overvejerne angiver, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. 31 % af ansøgerne og 36 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav. Kigger vi på de øvrige begrundelser, der knytter sig til de studerendes forestillinger om arbejdslivet efter endt uddannelse, angiver 10 % af ansøgerne og 20 % af overvejerne, at karrieremulighederne som læreruddannet ikke er gode nok.
- De ældre studerende er mere tilbøjelige til at angive bekymring for arbejdsvilkårene, mens de yngste i højere grad angiver bekymring for løn og karrieremuligheder, og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse.
- En større andel af gruppen med de højeste karakterer angiver bekymring for arbejdsvilkår, løn og det faglige niveau, og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse. Gruppen med de laveste karaktergennemsnit skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau var for højt.

Humanistiske universitetsuddannelser og sundhedsfaglige professionsuddannelser tiltrækker

- Halvdelen af ansøgerne og 60 % af overvejerne er blevet optaget på universitetsuddannelser, mens resten fordeler sig mellem erhvervsakademier og professionshøjskoler.
- Blandt de ansøgere og overvejerne, der optages på universiteterne, er hhv. 46 % og 42 % optaget på en humanistisk uddannelse. Begge grupper er således mere tilbøjelige end den samlede studenterpopulation til at søge mod humaniora, som udgør ca. 20 % af samtlige studerende.
- Af professionsbacheloruddannelserne er det de sundhedsfaglige uddannelser, der tiltrækker flest blandt både ansøgerne og overvejerne.

4.2 Hvor mange søger og overvejer læreruddannelsen, og hvem er de?

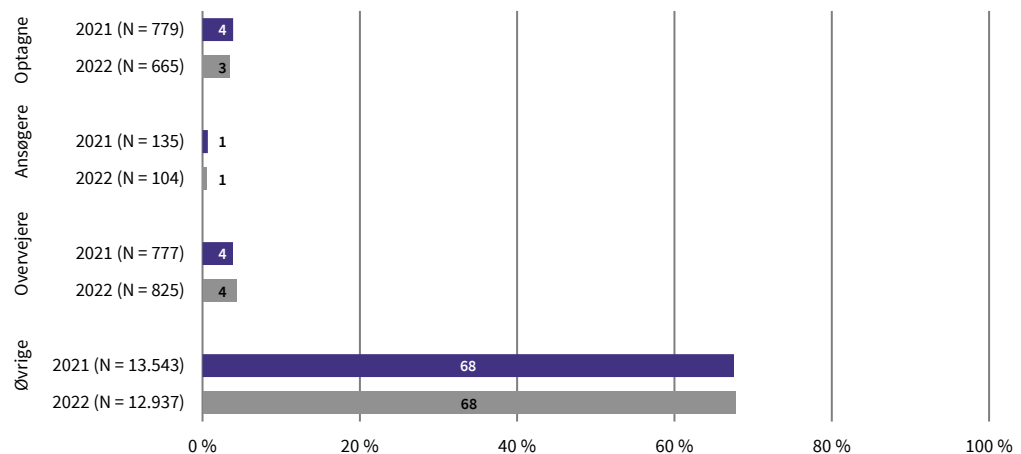
I nedenstående afsnit præsenterer vi, hvem der blev *optaget* på læreruddannelsen, hvem der *søgte* læreruddannelsen, men blev optaget på en højere prioritet, og hvem der *overvejede* at søge uddannelsen, men endte med at søge en anden uddannelse, i august 2021 og august 2022. Vi præsenterer tallene dels overordnet, dels opdelt på alder, køn, herkomst, gymnasial uddannelse og adgangsgivende karakter. De opdeltte figurer er kun for 2022, da de ellers bliver for uoverskuelige.

4.2.1 Lige så mange overvejer læreruddannelsen uden at søge, som optages på uddannelsen

Figur 4.1 viser fordelingen af optagne, ansøgere og overvejere på læreruddannelsen som procentandel af samtlige optagne på videregående uddannelser i 2021 og 2022.

FIGUR 4.1

Overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

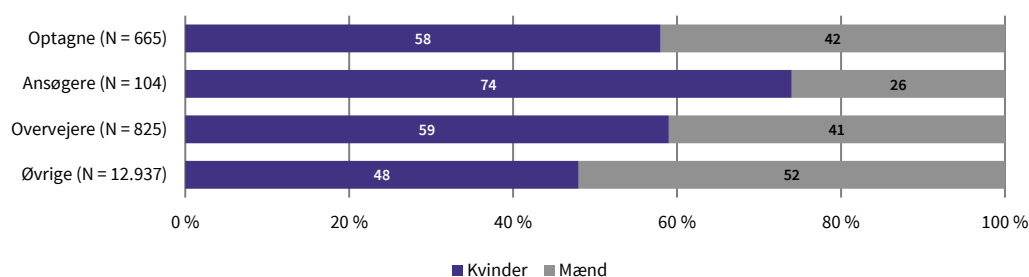
Figuren viser, at 4 % af alle nye studerende i 2021 og 3 % i 2022 er optaget på læreruddannelsen. Desuden har 4 % begge år overvejet læreruddannelsen, men ikke søgt, og 1 % har begge år søgt, men er blevet optaget på en anden højere prioriteret uddannelse.

4.2.2 Flere kvinder søger læreruddannelsen på lavere prioritet

Figur 4.2 viser optagne, ansøgere og overvejere opdelt på køn.

FIGUR 4.2

Overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på køn

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

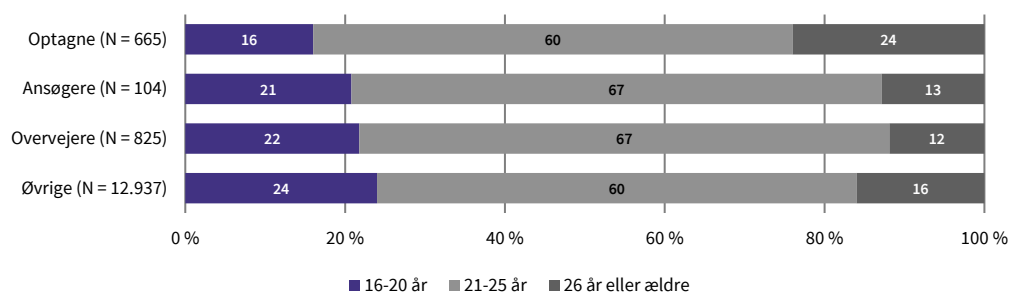
Figuren viser, at kønsfordelingen er mest skæv i gruppen af ansøgere, hvor kvinder udgør 74 %, mens andelen i gruppen af overvejere er 59 % og i gruppen af optagne 58 %.

4.2.3 Flere yngre blandt dem, der fravælger læreruddannelsen

Figur 4.3 viser optagne, ansøgere og overvejere opdelt på alder.

FIGUR 4.3

Overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Figuren viser, at der er flere studerende over 25 på læreruddannelserne end blandt de øvrige studerende. Blandt ansøgerne og overvejerne til læreruddannelsen er andelen af studerende over 25 lavere end i gruppen af øvrige studerende, idet andelen for overvejerne er 12 %, og andelen for ansøgerne er 13 %. Tilsvarende er der en mindre andel af de optagne, der er under 21, nemlig 16 %

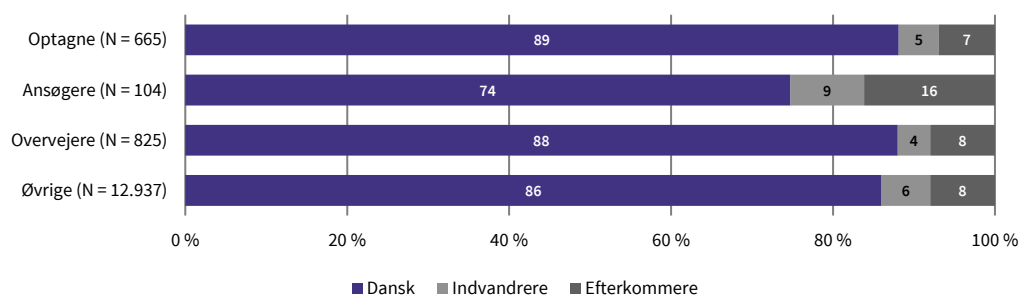
mod 22 % af overvejerne og 21 % af ansøgerne. Den største aldersgruppe blandt såvel de optagne som ansøgerne og overvejerne og de øvrige studerende er studerende mellem 21-25 år.

4.2.4 Flere med indvandrer- og efterkommerbaggrund søger læreruddannelsen på en lavere prioritet

Figur 4.4 viser overvejerne, ansøgere og optagne på læreruddannelsen opdelt på herkomst.

FIGUR 4.4

Overvejerne, ansøgere og optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

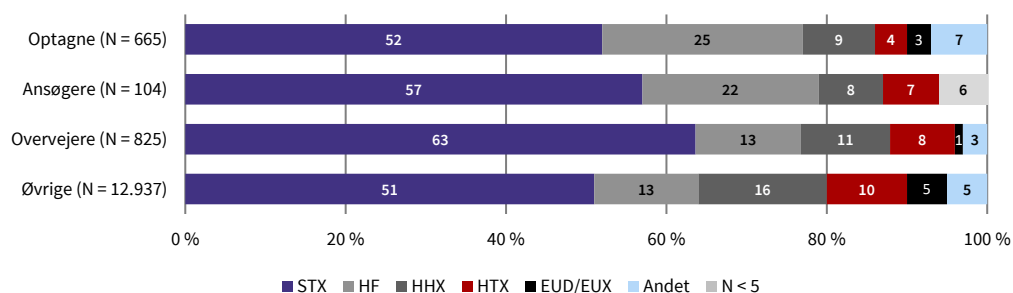
Figuren viser, at en større andel af gruppen af ansøgere har indvandrer- eller efterkommerbaggrund sammenlignet med både de optagne, overvejerne og de øvrige studerende. Således har 9 % af ansøgerne indvandrerbaggrund mod 5 % af de optagne, 4 % af overvejerne og 6 % af øvrige studerende. 16 % af ansøgerne har efterkommerbaggrund mod hhv. 7 % blandt de optagne og 8 % blandt overvejerne og øvrige.

4.2.5 Flere stx'ere har overvejet, men fravalgt læreruddannelsen

Figur 4.5. viser overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen opdelt på adgangsgivende eksamen.

FIGUR 4.5

Overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 dækker over grupper, som vi udelader af diskretioneringshensyn.

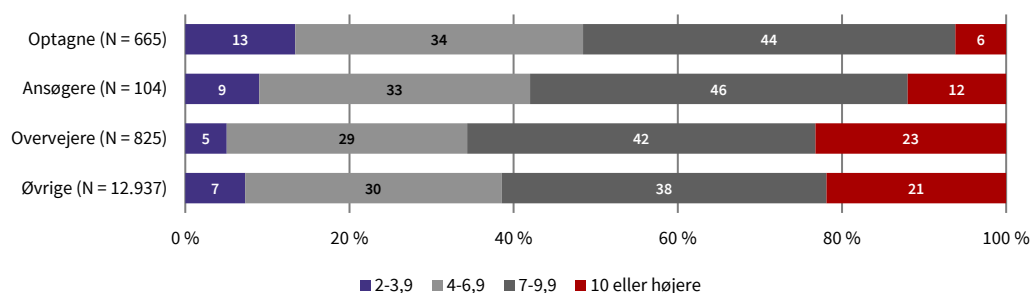
Figuren viser, at unge med stx er den største gruppe blandt både de optagne, ansøgerne og overvejere. Den næststørste gruppe er studerende med hf. Studerende med stx i bagagen udgør en relativt større andel blandt unge, der har overvejet, men fravalgt læreruddannelsen, mens unge med hf-baggrund udgør en relativt mindre andel af denne gruppe.

4.2.6 Flere med gennemsnit over 7 fravælger læreruddannelsen

Figur 4.6 viser overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen opdelt på adgangsgivende karaktergennemsnit.

FIGUR 4.6

Overvejere, ansøgere og optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at 6 % af de optagne på læreruddannelsen har et adgangsgivende karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen blandt ansøgerne er 12 %, blandt overvejerne 23 % og blandt de øvrige studerende 21 %. 13 % af de optagne på læreruddannelsen har en adgangsgivende karakter under 4. Andelen blandt ansøgerne er 9 %, blandt overvejerne 5 % og blandt de øvrige studerende 7 %.

4.3 Hvorfor vælger de læreruddannelsen?

I de følgende afsnit undersøger vi de optagne studerendes begrundelser for at vælge læreruddannelsen til. For hver begrundelse har de studerende kunnet angive, i hvilken grad forskellige forhold har været afgørende for deres beslutning om at søge ind på uddannelsen. Figurerne viser andelen af studerende, der har angivet, at det pågældende forhold har været afgørende i høj eller meget høj grad. Vi viser dels tallene overordnet, dels opdelt på baggrundsvariablene køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. Appendix B indeholder figurer, der viser begrundelser opdelt på gymnasial uddannelse.

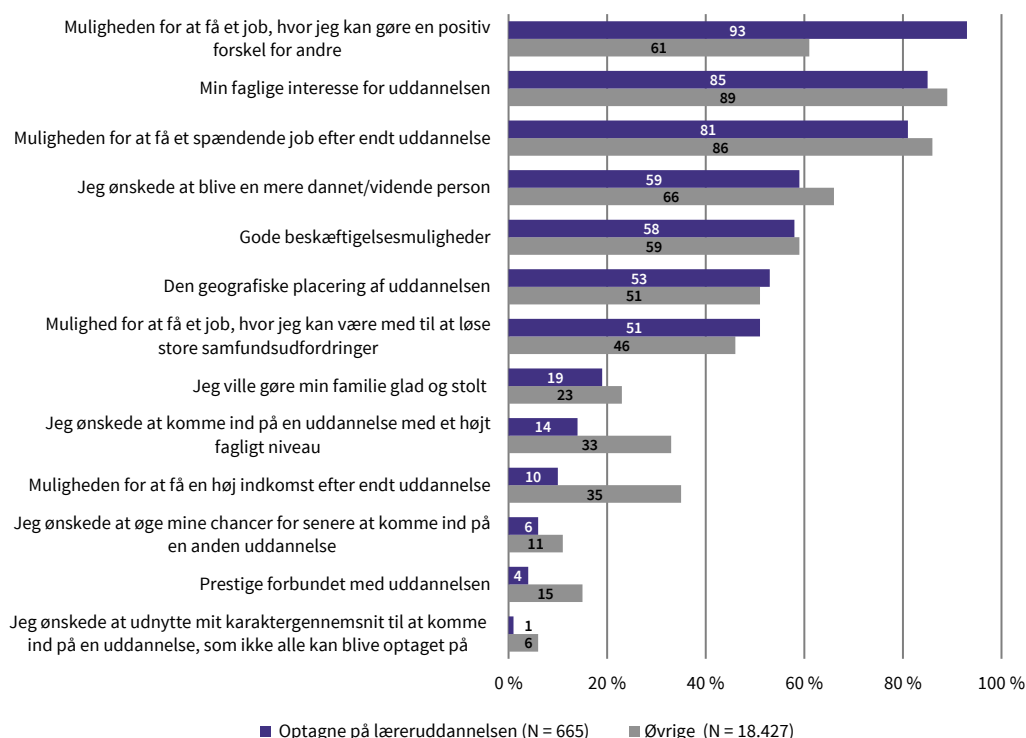
4.3.1 Ønske om at gøre en forskel begrunder valg af læreruddannelsen

Figur 4.7 viser, hvilke begrundelser de lærerstuderende giver for deres valg af læreruddannelsen, sammenlignet med hvad de øvrige studerende på videregående uddannelser svarer.

FIGUR 4.7

Tilvalgsbegrundelser for optagne på læreruddannelsen, 2022

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Figuren viser, at flest peger på ønsket om at gøre en positiv forskel for andre, som 93 % angiver som afgørende i høj eller meget høj grad, tæt fulgt af faglig interesse for uddannelsen (85 %) og muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse (81 %). 60 % har angivet, at ønsket om at blive en mere dannet og vidende person har været afgørende, og 58 % angiver gode beskæftigelsesmuligheder. 53 % peger på den geografiske placering af uddannelsen, og 51 % på muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer.

Sammenlignet med gruppen af øvrige studerende på de videregående uddannelser er lærerstuderende mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og til en vis grad muligheden for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, og mindre tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

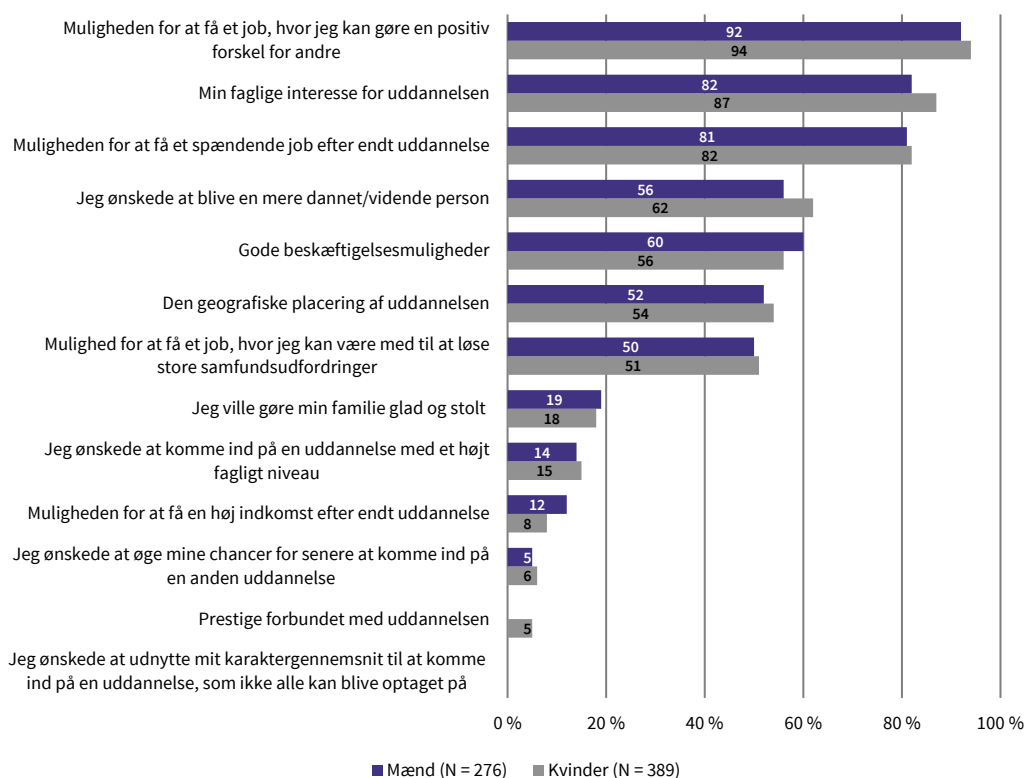
4.3.2 Lidt flere kvinder end mænd lægger vægt på dannelse og viden

Figur 4.8 viser tilvalgsbegrundelserne opdelt på køn.

FIGUR 4.8

Tilvalgsbegrundelser for optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på køn

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser kun små forskelle mellem kønnene. Den overordnede rækkefølge af begrundelser er den samme. Kvinder er dog tilbøjelige til at angive flere forhold som afgørende i høj eller meget høj grad, end tilfældet er for mændene. De største forskelle er ved faktorerne faglig interesse for uddannelsen, som 87 % af kvinder har angivet mod 82 % mænd, og ønsket om at blive en mere dannet og vidende person, som 62 % kvinder og 56 % mænd har angivet. Det eneste forhold, som flere mænd end kvinder har angivet som afgørende i høj eller meget høj grad, er gode beskæftigelsesmuligheder, som 60 % af mænd og 58 % af kvinder har angivet.

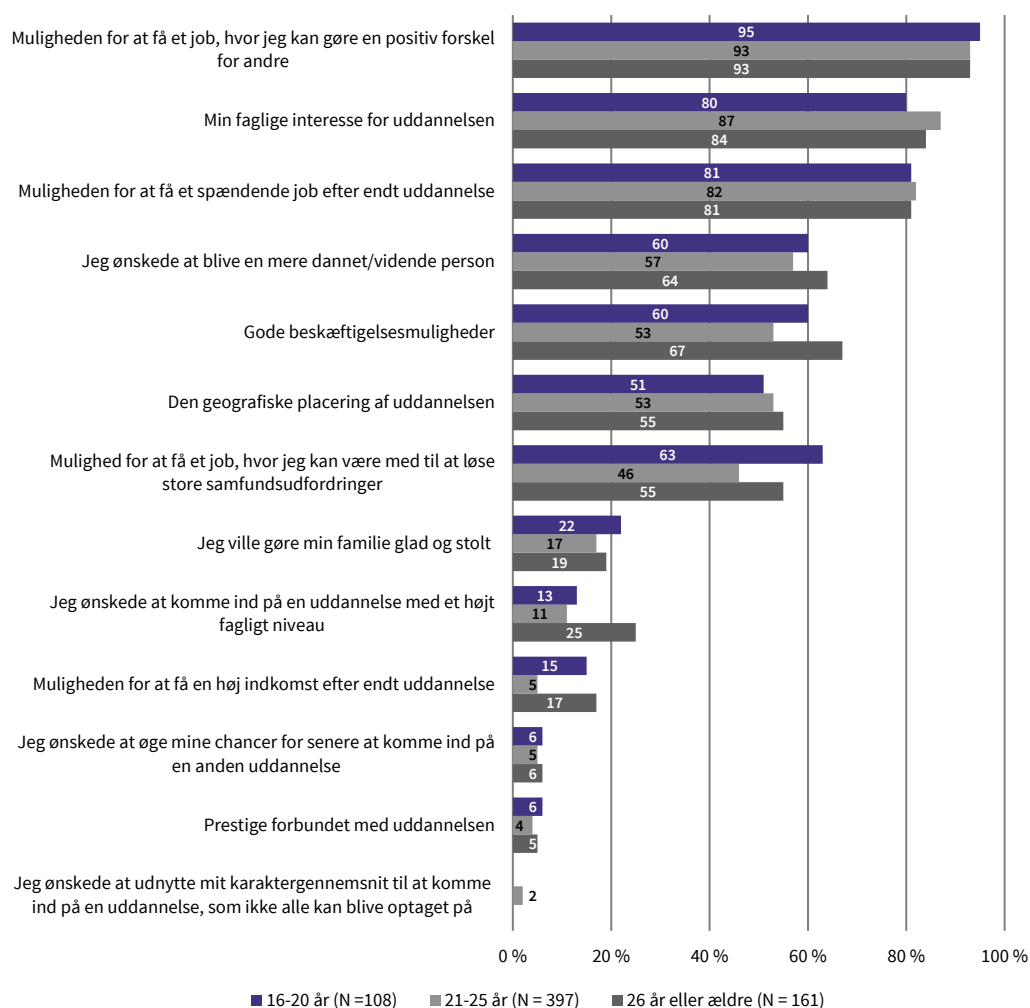
4.3.3 Ældre studerende vægter gode beskæftigelsesmuligheder højere

Figur 4.9 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på aldersgrupper.

FIGUR 4.9

Tilvalgsbegrundelser for optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser kun små forskelle mellem aldersgrupperne. Den overordnede rækkefølge er næsten den samme med meget små udsving. Den yngste og ældste aldersgruppe er lidt mere tilbøjelige end den mellemste til at lægge vægt på gode beskæftigelsesmuligheder, som hhv. 60 % og 67 %

angiver som afgørende mod 53 % i den mellemste gruppe, og mulighed for at løse store samfundsudfordringer, som 63 % af de yngste og 55 % af de ældste angiver mod 46 % af den mellemste gruppe.

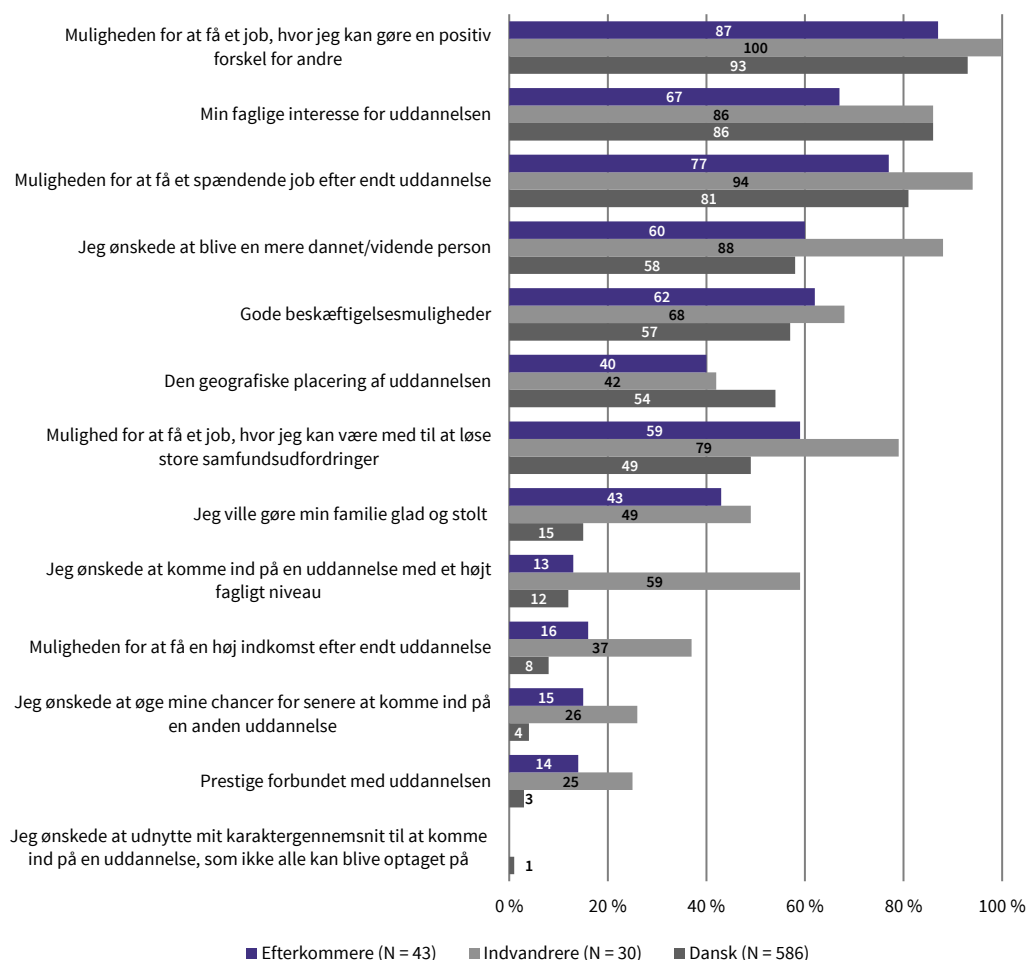
4.3.4 Studerende med dansk baggrund vægter geografisk placering højere end studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund

Figur 4.10 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på herkomst.

FIGUR 4.10

Tilvalgsbegrundelser for optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på herkomst

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde valget med ønsket om at blive en mere dannet og vidende person, at være med til at løse store samfundsudfordringer og at gøre familien glad og stolt. Især unge med indvandrerbaggrund angiver også ønsket om et højt fagligt niveau og høj indkomst efter endt uddannelse som betydende faktorer. Studerende med dansk baggrund er derimod mere tilbøjelige til at angive uddannelsens geografiske placering som betydende.

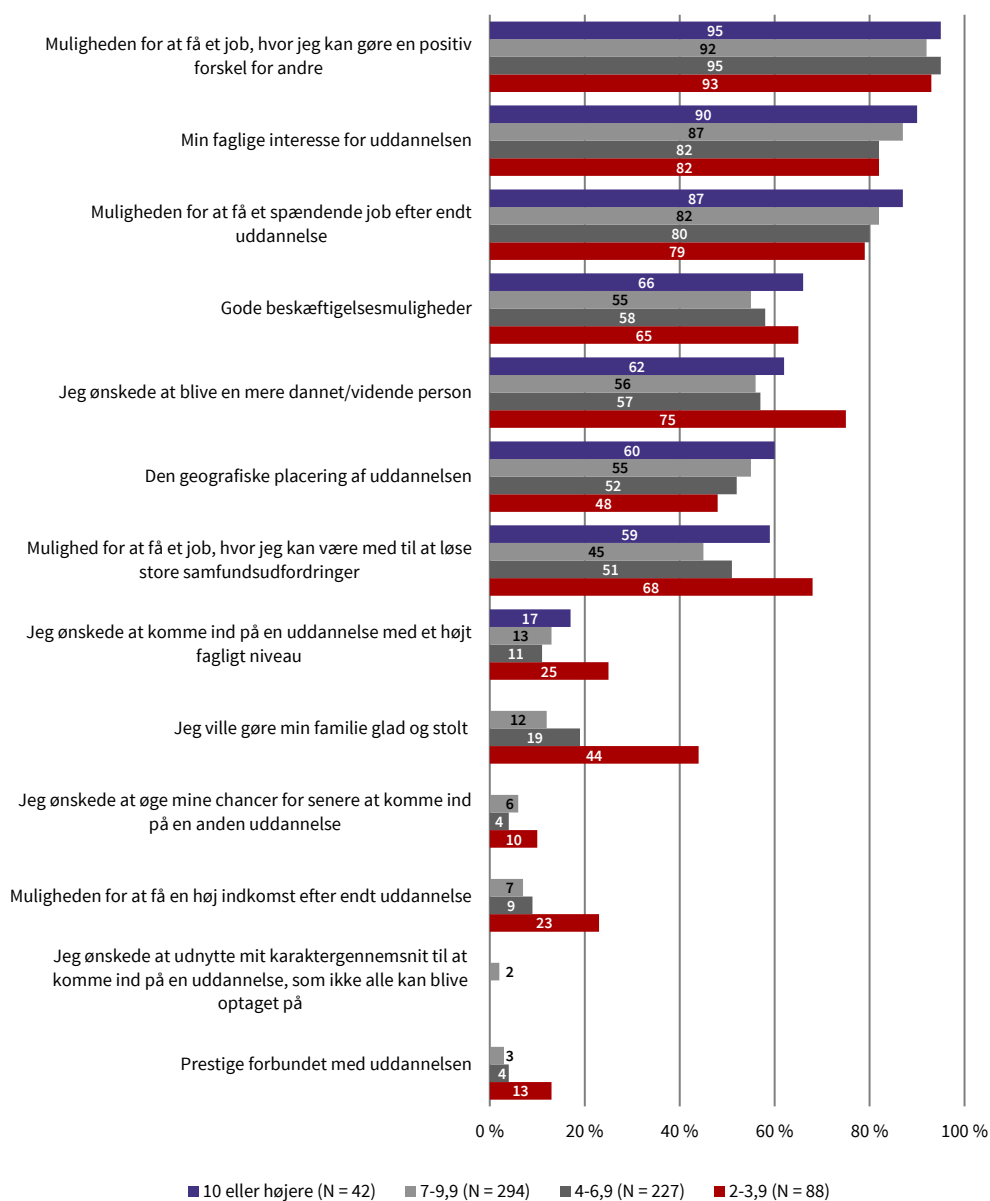
4.3.5 Studerende med høje karakterer vægter faglig interesse og spændende job

Figur 4.11 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på karaktergennemsnit.

FIGUR 4.11

Tilvalgsbegrundelser for optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, der har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at jo højere karaktergennemsnit de studerende har, desto højere vægter de faglig interesse og spændende job, og desuden den geografiske placering af uddannelsen. Gruppen med karaktergennemsnit under 4 er derimod mere tilbøjelig til at vægte ønsket om at blive en mere dannet og vidende person og at kunne bidrage til løsning af store samfundsudfordringer. Denne gruppe er også mere tilbøjelig til at angive ønsket om at gøre familien glad og stolt.

4.4 Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne læreruddannelsen fra?

I de følgende afsnit præsenteres ansøgernes og overvejernes begrundelser for at fravælge læreruddannelsen. De studerende har kunnet angive mere end én grund. Fravalgsbegrundelserne vises dels overordnet, dels opdelt på baggrundsvariablene køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. I de figurer, hvor der opdeles på baggrundsvariable, er overvejerne og ansøgerne slået sammen, da grupperne ellers ville blive for små. I appendix B findes figurer, hvor man kan se udviklingen i fravalgsbegrundelser fra 2021 til 2022 samt begrundelser opdelt på gymnasial eksamen.

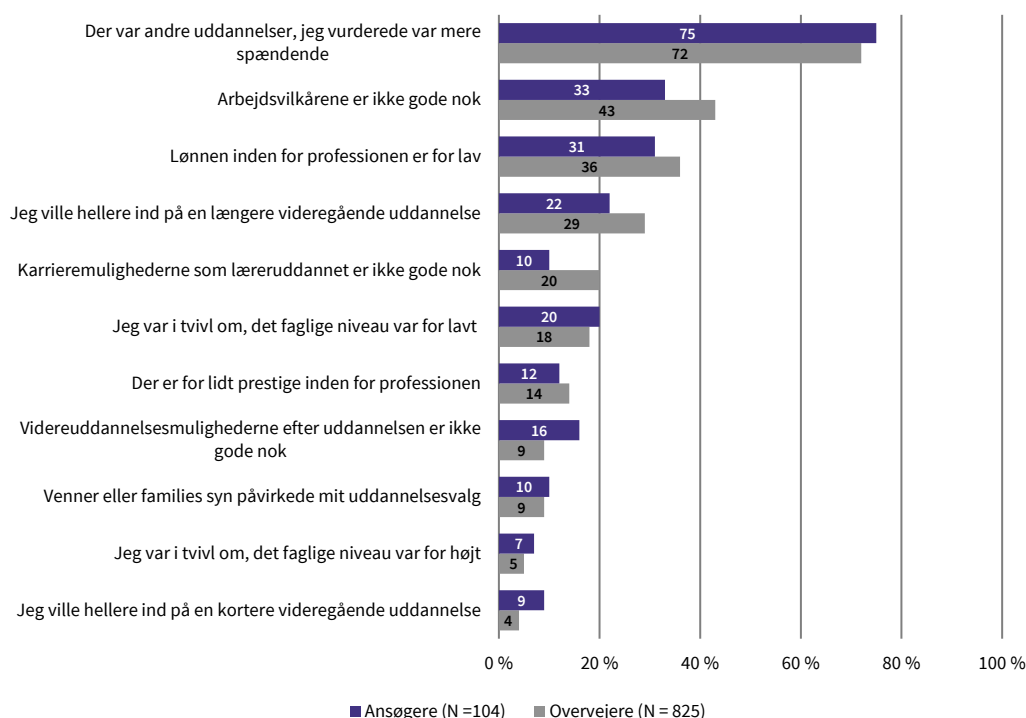
4.4.1 Interesse for anden uddannelse og bekymring for arbejdsvilkår er de hyppigste begrundelser for fravalg af læreruddannelsen

Figur 4.12 herunder viser begrundelserne, rangeret efter hvor mange, der har angivet den pågældende grund, for både ansøgerne og overvejerne.

FIGUR 4.12

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejerne til læreruddannelsen, 2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)?
(Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Den overordnede rækkefølge for ansøgerne og overvejerne er stort set den samme, men der er forskelle i, hvor mange inden for hver gruppe der har valgt hver begrundelse. Den hyppigste begrundelse for såvel ansøgerne som overvejerne er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 75 % af ansøgerne og 72 % af overvejerne angiver denne begrundelse.

Løn og arbejdsvilkår er de næsthyppest begrundelser. 33 % af ansøgerne og 43 % af overvejerne angiver, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. 31 % af ansøgerne og 36 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav.

22 % af ansøgerne og 29 % af overvejerne angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse. 20 % af ansøgerne og 18 % af overvejerne angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt

det faglige niveau på læreruddannelsen var for lavt. 10 % af ansøgerne og 20 % af overvejerne angiver, at karrieremulighederne som læreruddannet ikke er gode nok.

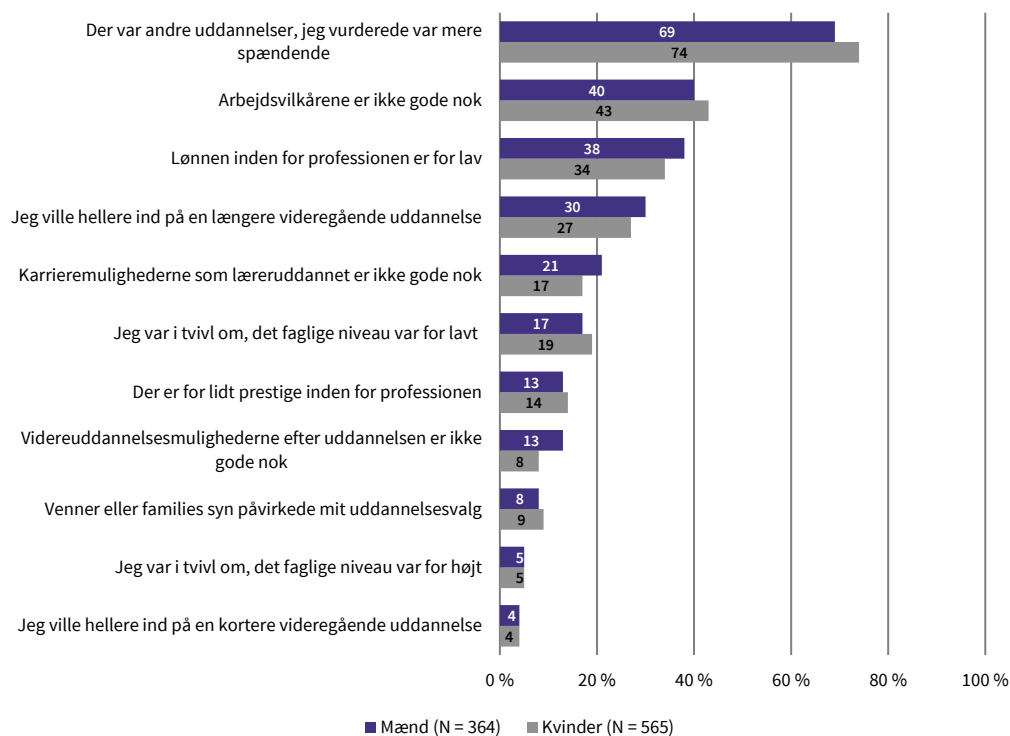
4.4.2 Kvinder og mænd har næsten ens begrundelser for fravalg af læreruddannelsen

Figur 4.13 viser begrundelser for fravalg opdelt på køn.

FIGUR 4.13

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til læreruddannelsen 2022 opdelt på køn

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Der er kun relativt små forskelle mellem kvinders og mænds hyppigste begrundelser for fravalg. Den overordnede rækkefølge er stort set ens. Lidt flere kvinder end mænd angiver dog, at der er andre uddannelser, som er mere spændende, nemlig 74 % kvinder mod 69 % mænd. Ligeledes er lidt flere kvinder bekymrede for arbejdsvilkårene (43 % mod 40 %) og for det faglige niveau (19 % mod 17 %). Til gengæld er lidt flere mænd bekymrede for lønnen (38 % mod 34 %), ligesom lidt flere mænd angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse (30 % mod 27 %).

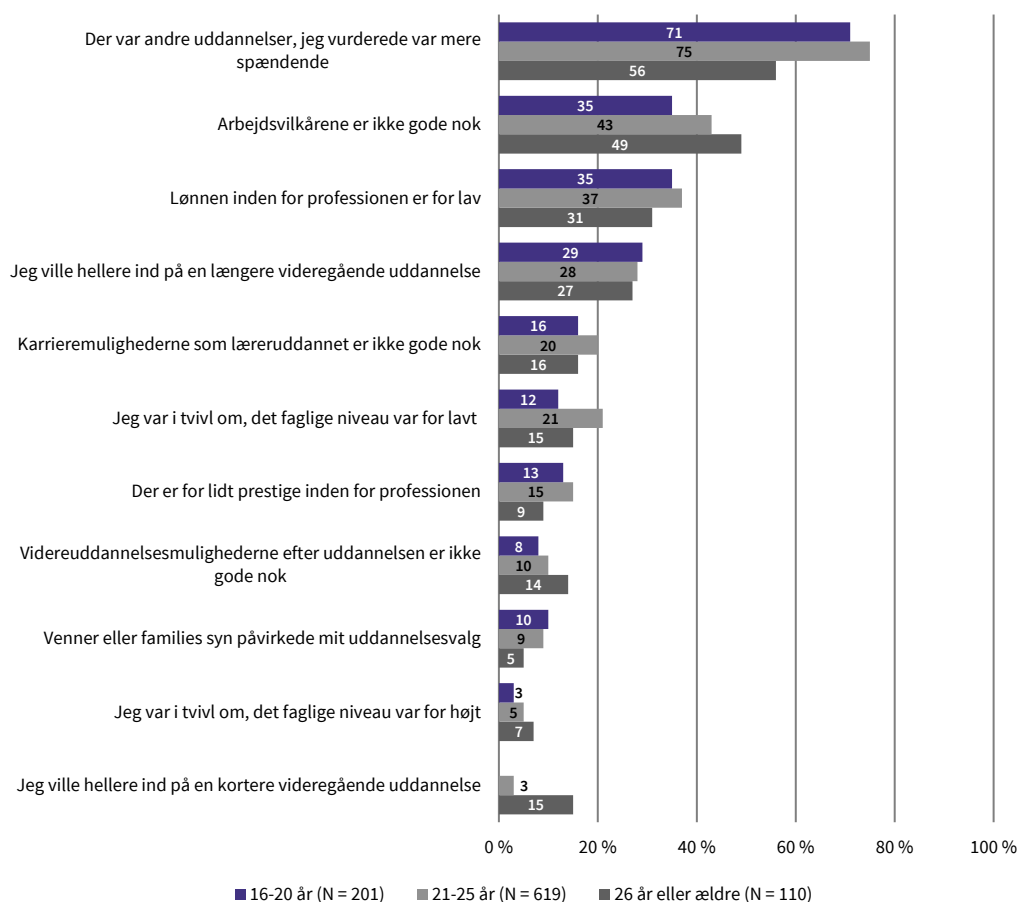
4.4.3 Flere af de ældste studerende er bekymrede for arbejdsvilkårene

Figur 4.14 viser begrundelser for fravalg opdelt på alder.

FIGUR 4.14

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til læreruddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Selv om rækkefølgen overordnet set stadig er næsten den samme for de tre aldersgrupper, viser figuren tydelige forskelle mellem aldersgrupperne. 56 % af den ældste gruppe, studerende på 26 år eller derover, angiver, at de har fundet andre uddannelser mere spændende, men næsten lige så mange, 49 %, angiver, at arbejdsvilkårene i professionen ikke er gode nok. For den yngste gruppe, studerende mellem 17-20 år, er det 35 %, der begrundet fravalget med bekymring for arbejdsvilkårene, og 71 % begrundet fravalget med, at andre uddannelser var mere spændende.

Den mellemste gruppe ligger midtmellem, hvad angår bekymringen for arbejdsvilkårene, med 45 %, der angiver denne begrundelse, mens 75 % angiver, at andre uddannelser var mere spændende. Cirka lige mange i alle aldersgrupper angiver løn og karrieremuligheder som begrundelser, eller at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse.

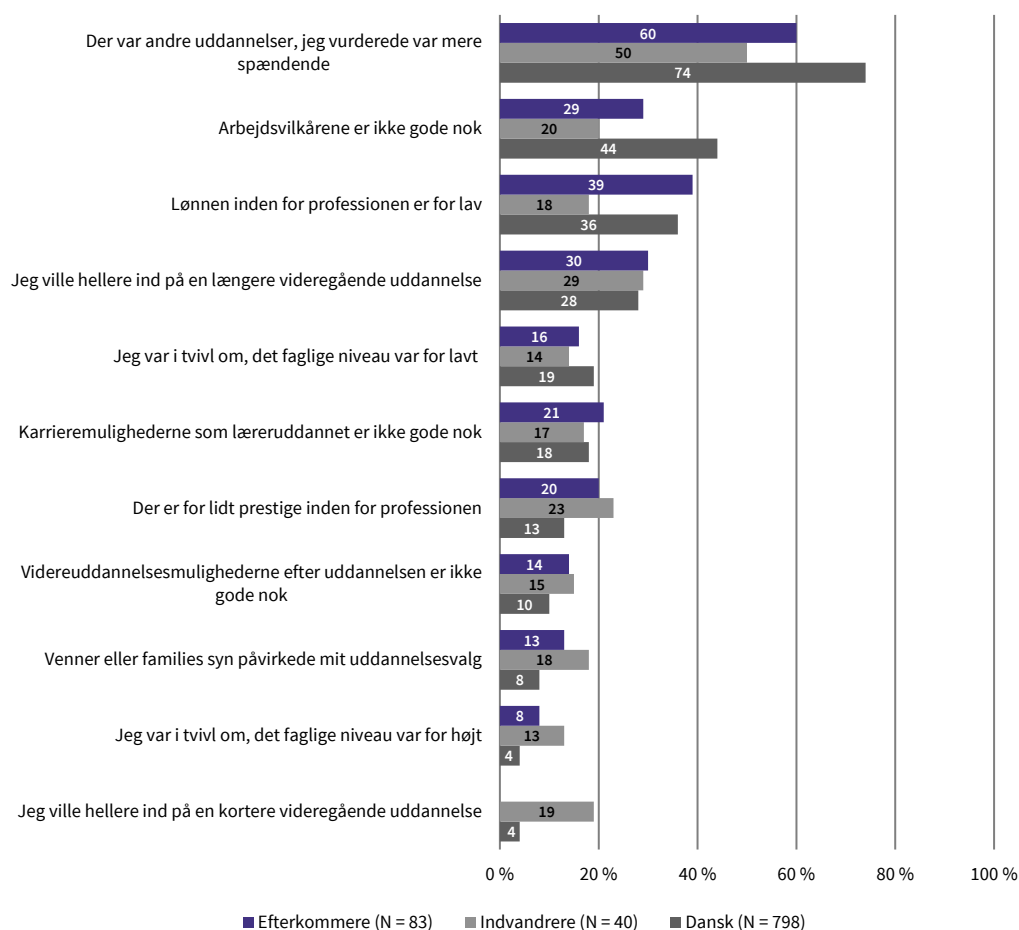
4.4.4 Studerende med dansk baggrund er mere bekymrede for arbejdsvilkår end studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund

Figur 4.15 viser begrundelser for fravalg opdelt på herkomst.

FIGUR 4.15

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til læreruddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mindre tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde fravalget med, at andre uddannelser er mere spændende, eller med bekymring for arbejdsvilkårene i professionen. Derimod er begge grupper mere tilbøjelige til at angive, at de hellere vil ind på en lang videregående uddannelse, samt til at være bekymrede for prestige og videreuddannelsesmuligheder.

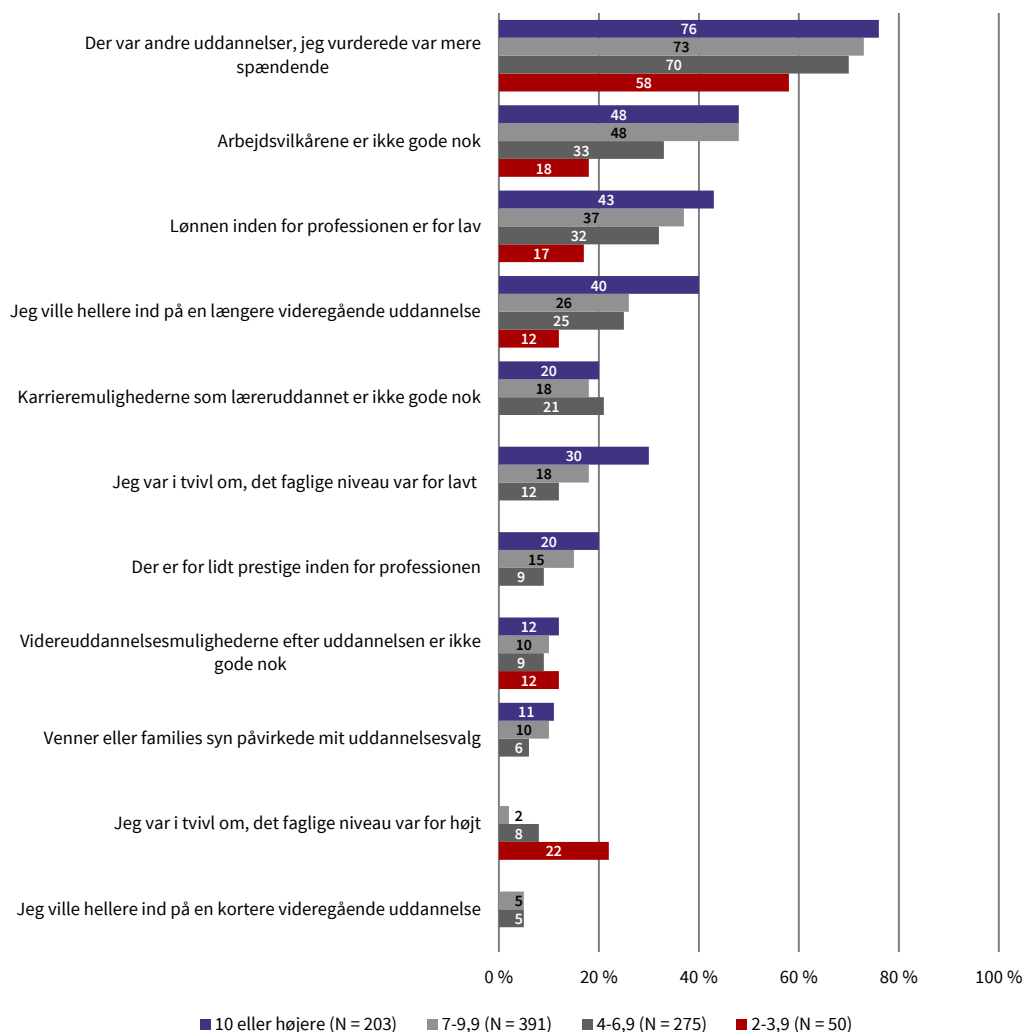
4.4.5 Flere fagligt stærke bekymrede for fagligt niveau, løn og arbejdsvilkår

Figur 4.16 viser fravalgsbegrundelser opdelt på gymnasialt karaktergennemsnit.

FIGUR 4.16

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til læreruddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser samme overordnede rækkefølge af begrundelser inden for hver af de fire karaktergrupper, men der er samtidig nogle forskelle, hvor især studerende med høje og lave karakterer skiller sig ud. Gruppen af studerende med karaktergennemsnit på 10 eller derover har således angivet flere begrundelser end de øvrige grupper. De skiller sig navnlig ud ved at være mere bekymrede for løn (43 % mod 37 % af studerende med karakterer mellem 7-10) og det faglige niveau (30 % mod 18 %). 40 % angiver, at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse, mod 26 % af studerende med karakterer mellem 7 og 10. Lige store andele i de to grupper er bekymrede for arbejdsvilkårene, nemlig 48 %.

Gruppen af studerende med karaktergennemsnit under 4 skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel, nemlig 22 %, angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau var for højt.

4.5 Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?

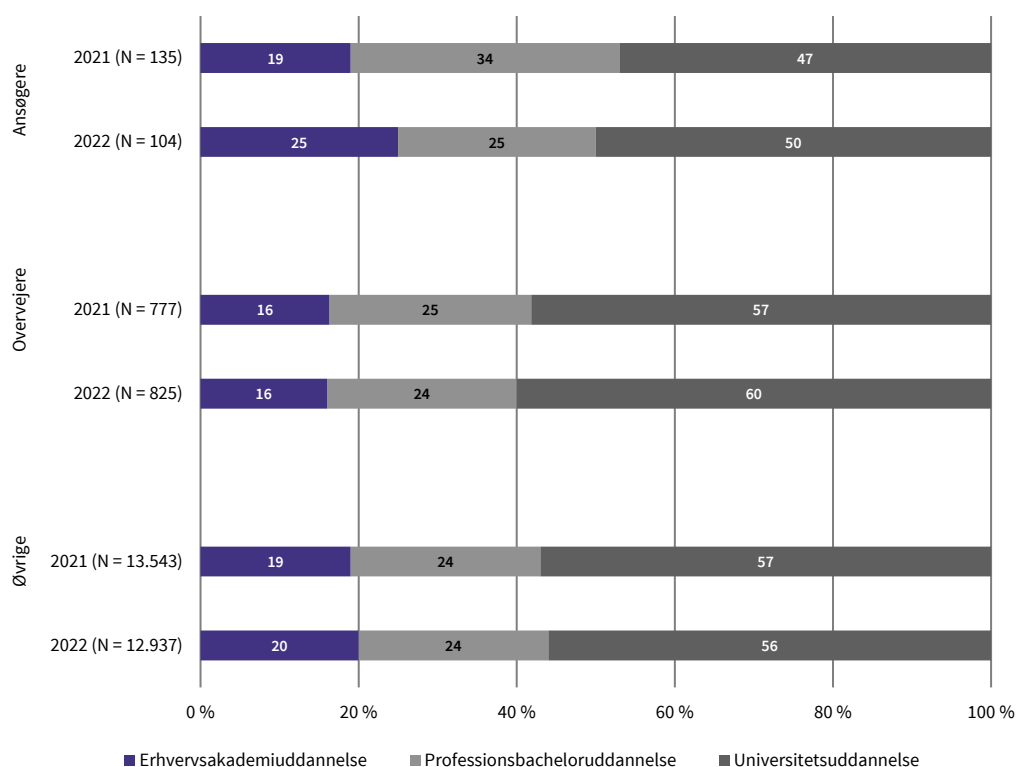
I de følgende afsnit går vi tæt på, hvilke uddannelser ansøgerne og overvejerne er optaget på og altså har søgt i stedet for læreruddannelsen. Vi viser først ansøgernes og overvejernes fordeling på sektor, dvs. universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier, og dernæst fordelingen på hovedområder inden for universiteter og professionshøjskoler. Fordelingen på hovedområder inden for erhvervsakademier kan ses i appendix B.

4.5.1 Over halvdelen, som fravælger læreruddannelsen, optages på universiteterne

Figur 4.17 viser overvejere og ansøgere til læreruddannelsen opdelt på, hvilke af de tre sektorer (universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier) de er optaget på.

FIGUR 4.17

Overvejere og ansøgere til læreruddannelsen opdelt på optagelsessektor, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

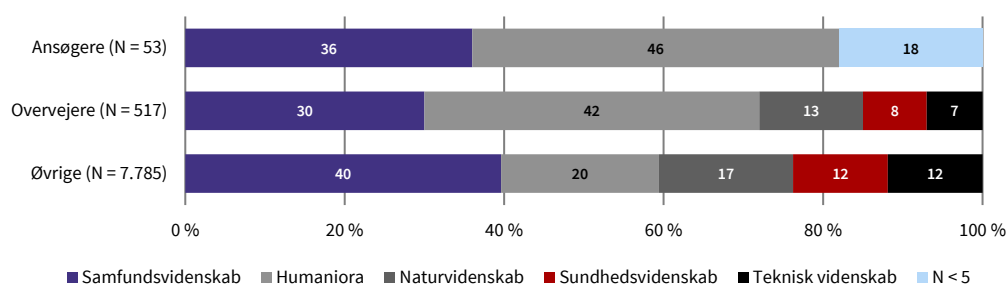
Figuren viser, at halvdelen af ansøgerne er optaget på en universitetsuddannelse, mens den anden halvdel fordeler sig ligeligt mellem professionsbacheloruddannelser og erhvervsakademiuddannelser. For overvejernes vedkommende gælder det, at 60 % er optaget på en universitetsuddannelse, 24 % på en professionshøjskole og 16 % på et erhvervsakademi. Overvejerne er således lidt mere tilbøjelige til at vælge universiteter og lidt mindre tilbøjelige til at vælge professionsbacheloruddannelser end den generelle gruppe af studerende.

4.5.2 Flest overvejere og ansøgere vælger humaniora

Figur 4.18 viser, hvordan de overvejere og ansøgere, der har søgt mod universiteterne, fordeler sig på optagelsesområder.

FIGUR 4.1811

Overvejere og ansøgere til læreruddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på universiteter

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 står for grupper, som vi udelader af diskretioneringssyn.

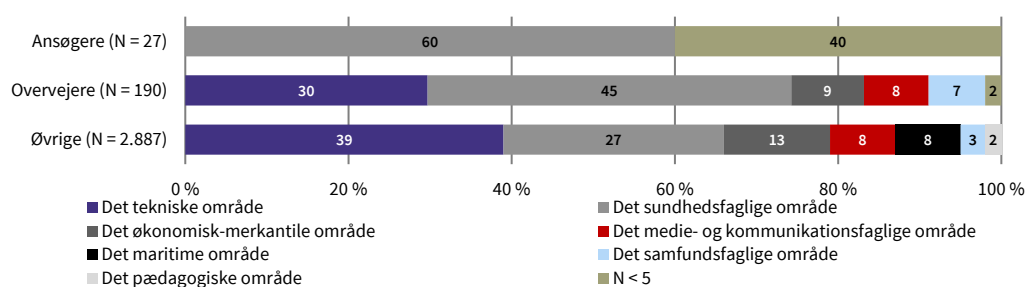
For ansøgerne gælder det, at 46 % har valgt en humanistisk uddannelse og 36 % en samfundsvidenskabelig. For overvejerne har 42 % valgt humaniora, 30 % samfundsvidenskab, 13 % naturvidenskab, 8 % sundhedsvidenskab og 7 % teknisk videnskab. For begge grupper er der således en større andel, der vælger humaniora, og en lidt mindre andel, der vælger øvrige hovedområder, når man sammenligner med den samlede gruppe af studerende.

4.5.3 Flest overvejere og ansøgere vælger sundhedsfaglige uddannelser

Figur 4.19 viser, hvordan de overvejere og ansøgere, der har søgt mod professionshøjskolerne, fordeler sig på optagelsesområder.

FIGUR 4.19

Overvejere og ansøgere til læreruddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på professionshøjskoler

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 står for grupper, som vi undlader at afrapportere af diskretioneringssyn.

For både ansøgerne og overvejerne gælder det således, at det er de sundhedsfaglige professions-bacheloruddannelser, der tiltrækker flest, således 60 % af ansøgerne og 45 % af overvejerne. Blandt overvejerne vælger 30 % en teknisk uddannelse, 9 % en økonomiske-merkantil uddannelse, 8 % en medie- og kommunikationsfaglig uddannelse, og 7 % en samfundsfaglig uddannelse.

5 Pædagoguddannelsen

5.1 Kapitlets hovedresultater

En ud af ti har overvejet eller søgt pædagoguddannelsen

- Ca. 7 % af alle nye studerende i 2022 er optaget på pædagoguddannelsen. 3 % af alle nye studerende i 2022 svarer, at de har overvejet pædagoguddannelsen uden at søge den, og 1 % har søgt, men er blevet optaget på en højere prioriteret uddannelse.
- Studerende, der har søgt pædagoguddannelsen på en lavere prioritet, ligner generelt de studerende, der er optaget på uddannelsen, men med færre studerende over 25 og flere studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund. Der er også en større andel stx-studenter og en mindre andel af hf-studenter, ligesom der er flere studerende med gymnasialt karaktergennemsnit over 7, nemlig 32 % mod 20 % af de optagne.
- Studerende, der har overvejet, men fravalgt at søge pædagoguddannelsen, har en lidt større andel af mænd. Denne gruppe har også en endnu større andel med stx-baggrund og en større andel med gymnasialt karaktergennemsnit over 7, nemlig 54 %.

Ønske om at gøre en forskel og få et spændende job begrundes tilvalg

- Langt de fleste angiver ønsket om at gøre en positiv forskel for andre som i høj eller meget høj grad afgørende for deres valg af uddannelsen (93 %). Næsten lige så mange angiver muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse (83 %). Andre begrundelser, som vedrører arbejdslivet efter endt uddannelse, er muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer (58 %) og gode beskæftigelsesmuligheder (53 %).
- Den vigtigste af de begrundelser, der vedrører selve uddannelsen, er faglig interesse for uddannelsen, som 86 % angiver. 66 % har angivet, at ønsket om at blive en mere dannet og vidende person har været afgørende, og 55 % peger på den geografiske placering af uddannelsen.
- Sammenlignet med øvrige studerende på de videregående uddannelser er pædagogstuderende mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, og *mindre* tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

Interesse for andre uddannelser og bekymring for løn og arbejdsvilkår begrundes fravalg

- Den hyppigste begrundelse for alle, der har fravalgt uddannelsen, er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 72 % af ansøgerne og 66 % af overvejerne angiver denne begrundelse. Kigger vi på de øvrige begrundelser, der knytter sig til selve uddannelsen, angiver 19 % af ansøgerne og 22 % af overvejerne, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse. 14 % af ansøgerne og 22 % af overvejerne angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau på pædagoguddannelsen var for lavt.

- De næsthøjest begrundelser for at fravælge pædagoguddannelsen handler om løn og arbejdsvilkår, som især bekymrer dem, der har overvejet, men fravalgt uddannelsen. 41 % af ansøgere og 52 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav. 40 % af ansøgere og 53 % af overvejerne angiver, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. Kigger vi på de øvrige begrundelser, der knytter sig til de studerendes forestillinger om arbejdslivet, angiver 14 % af ansøgere og 19 % af overvejerne, at karrieremulighederne som pædagoguddannet ikke er gode nok.
- Flere kvinder end mænd og flere ældre end yngre angiver bekymring for løn og arbejdsvilkår som begrundelse for fravalget.
- Flere af de studerende med de højeste karakterer angiver bekymring for løn og det faglige niveau, og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse. Studerende med de laveste karaktergennemsnit skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel angiver, at de hellere ville ind på en kortere videregående uddannelse.

Humanistiske universitetsuddannelser og sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser trækker

- 32 % af ansøgere og 48 % af overvejerne er blevet optaget på universitetsuddannelser. 39 % af ansøgere og 27 % af overvejerne vælger andre professionsbacheloruddannelser. 29 % af ansøgere og 25 % af overvejerne vælger erhvervsakademiuddannelser.
- Blandt de ansøgere og overvejerne, der optages på universiteterne, er hhv. 64 % af ansøgere og 46 % af overvejerne optaget på humanistiske uddannelser. Begge grupper er således mere tilbøjelige end den samlede studenterpopulation til at søge mod humaniora, som udgør ca. 20 % af samtlige studerende.
- Af professionsbacheloruddannelserne er det de sundhedsfaglige uddannelser, der tiltrækker flest blandt både ansøgere og overvejerne.

5.2 Hvor mange søger og overvejer pædagoguddannelsen, og hvem er de?

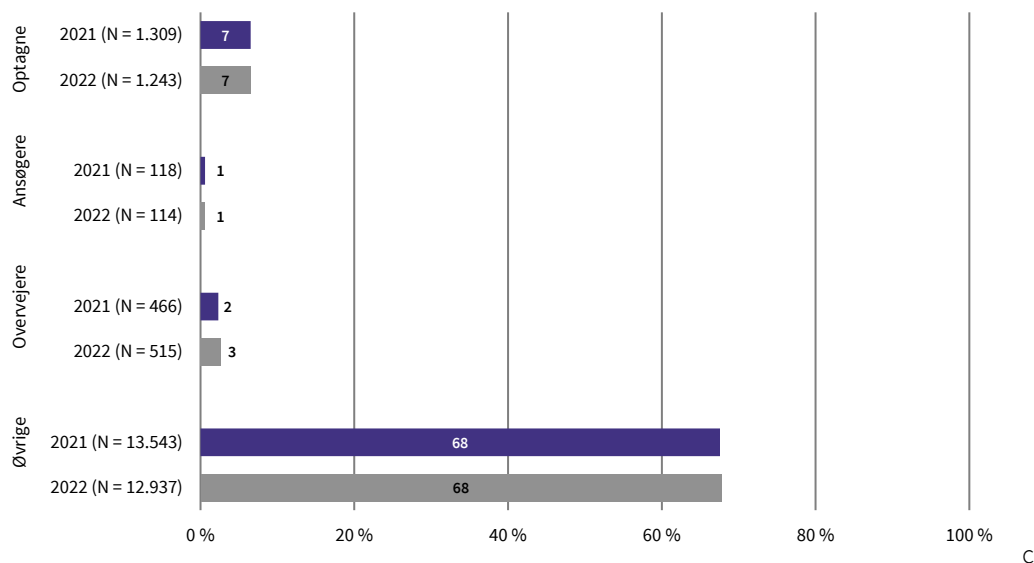
I nedenstående afsnit præsenterer vi, hvem der blev *optaget* på pædagoguddannelsen, hvem der *søgte* pædagoguddannelsen, men blev optaget på en højere prioritet, og hvem der *overvejede* at søge uddannelsen, men endte med at søge en anden uddannelse, i august 2021 og august 2022. Vi præsenterer tallene dels overordnet, dels opdelt på alder, køn, herkomst, gymnasial uddannelse og adgangsgivende karakter. De opdelte figurer er kun for 2022, da de ellers bliver for uoverskuelige.

5.2.1 En ud af ti søger eller overvejer pædagoguddannelsen

Figur 5.1 viser fordelingen af optagne, ansøgere og overvejere på pædagoguddannelsen som procentandel af samtlige optagne på videregående uddannelser i 2021 og 2022.

FIGUR 5.1

Overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

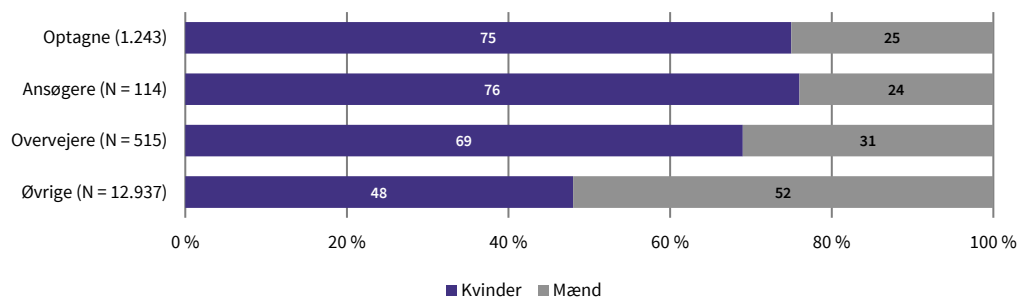
Figuren viser, at 7 % af alle nye studerende i både 2021 og 2022 er optaget på pædagoguddannelsen. Desuden har 2 % i 2021 og 3 % i 2022 overvejet pædagoguddannelsen, men ikke søgt, og 1 % har begge år søgt, men er blevet optaget på en anden højere prioriteret uddannelse.

5.2.2 Lidt flere mænd overvejer pædagoguddannelsen uden at søge

Figur 5.2 viser overvejere, ansøgere og optagne opdelt på køn.

FIGUR 5.2

Overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på køn

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092

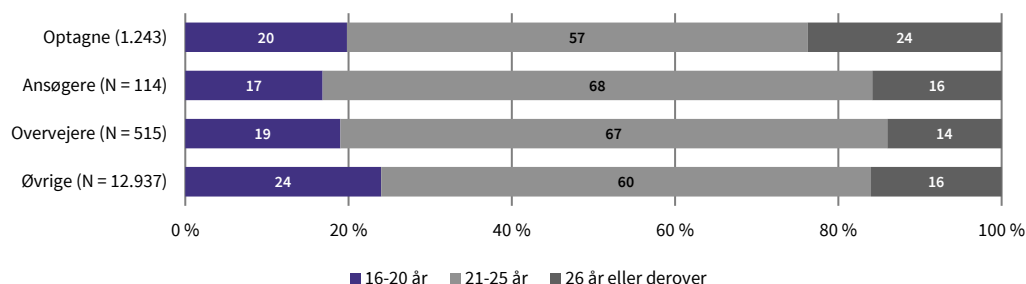
Figuren viser, at kønsfordelingen i gruppen af ansøgere ligner gruppen af optagne, idet kvindeandelen blandt ansøgerne er 76 % og blandt de optagne 75 %, mens andelen i gruppen af overvejere er 69 %. Der er således lidt flere mænd, der overvejer, men fravælger at søge uddannelsen.

5.2.3 Flere yngre studerende overvejer, men fravælger uddannelsen

Figur 5.3 viser overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen opdelt på aldersgrupper.

FIGUR 5.3

Overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at der er en større andel af studerende over 25 i gruppen af optagne på pædagoguddannelserne end blandt de øvrige studerende. Således er 24 % af de optagne i denne aldersgruppe, mens den blandt de øvrige studerende er 16 %. Til gengæld er der færre i aldersgruppen

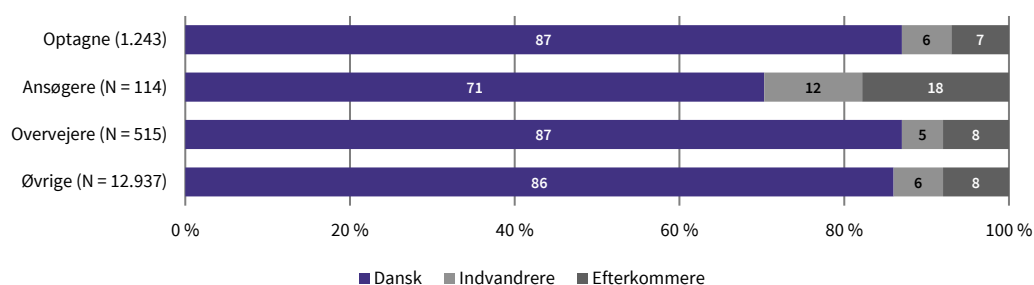
under 21, nemlig 20 % af de optagne mod 24 % af de øvrige studerende. Både ansøgerne og overvejerne har færre i både den ældste og yngste aldersgruppe.

5.2.4 Flere med indvandrer- og efterkommerbaggrund søger pædagoguddannelsen på lavere prioritet

Figur 5.4 viser overvejerne, ansøgere og optagne opdelt på herkomst.

FIGUR 5.4

Overvejerne, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

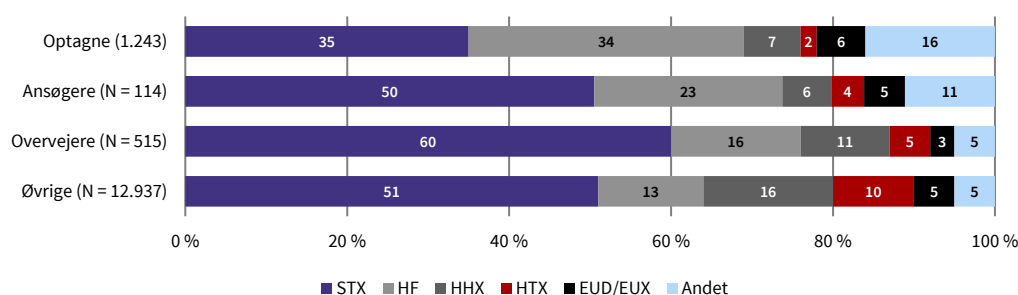
Figuren viser, at en større andel af gruppen af ansøgere har indvandrer- eller efterkommerbaggrund sammenlignet med både de optagne, overvejerne og de øvrige studerende. Således har 12 % af ansøgerne indvandrerbaggrund mod 6 % af de optagne, 5 % af overvejerne og 6 % af de øvrige studerende. 18 % af ansøgerne har efterkommerbaggrund mod hhv. 7 % blandt de optagne og 8 % blandt overvejerne og de øvrige.

5.2.5 Flere med stx overvejer, men fravælger pædagoguddannelsen

Figur 5.5 viser fordelingen af fordelingen af overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen opdelt på adgangsgivende eksamen.

FIGUR 5.5

Overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

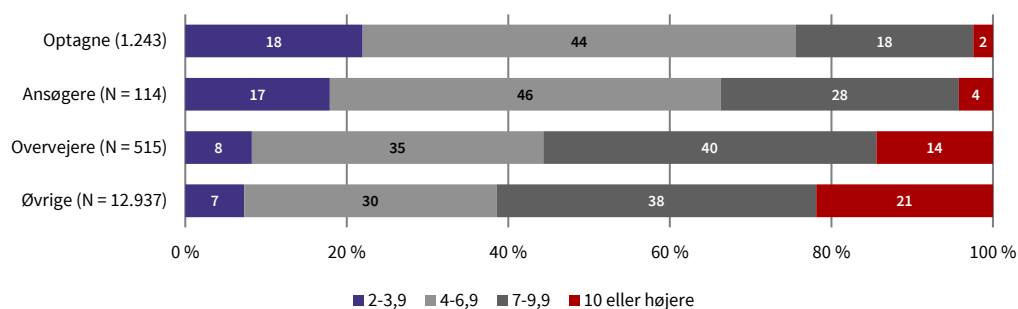
Figuren viser, at unge med hf-baggrund udgør en relativt større andel af de optagne på pædagoguddannelsen sammenholdt med øvrige uddannelser, nemlig 34 %, mens unge med stx-, hhx- og htx-baggrund udgør relativt mindre andele med hhv. 35 %, 7 % og 2 %. Blandt ansøgerne og overvejerne fylder hf-studenter relativt mindre og stx, hhx og htx tilsvarende mere.

5.2.6 Flere med høje karakterer overvejer uden at søge

Figur 5.6 viser overvejere, ansøgere og optagne opdelt på adgangsgivende karaktergennemsnit.

FIGUR 5.6

Overvejere, ansøgere og optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at 18 % af de optagne på pædagoguddannelsen har en adgangsgivende karakter under 4. Blandt ansøgerne er det 17 %, blandt overvejerne 8 %, og blandt de øvrige studerende 7 %. 44 % af de optagne har karakterer mellem 4 og 6,9. Blandt ansøgerne er det 46 %, blandt overvejerne 35 %, og blandt de øvrige studerende 30 %. 18 % af de optagne har karaktergennemsnit mellem 7 og 9,9. Blandt ansøgerne er det 28 %, blandt overvejerne 40 %, og blandt de øvrige studerende 38 %. 2 % af de optagne på pædagoguddannelsen har et adgangsgivende karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen blandt ansøgerne er 4 %, blandt overvejerne 14 %, og blandt de øvrige studerende 21 %.

5.3 Hvorfor vælger de pædagoguddannelsen?

I de følgende afsnit undersøger vi de optagne studerendes begrundelser for at tilvælge pædagoguddannelsen. De studerende har angivet, i hvilken grad forskellige forhold har været afgørende for deres beslutning om at søge ind på uddannelsen. Figurene viser andelen af studerende, der har svaret, at den pågældende grund har været afgørende i høj eller meget høj grad. Tallene vises dels overordnet, dels opdelt på baggrundsvariablene køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. Appendix B indeholder figurer, der viser begrundelser opdelt på gymnasial uddannelse.

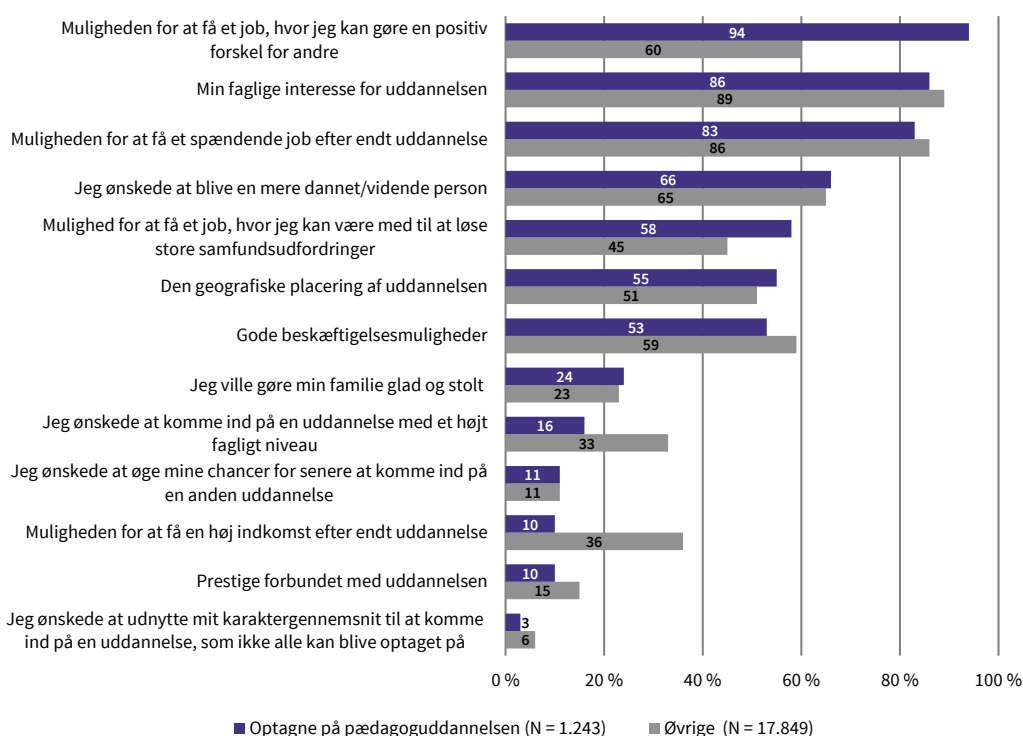
5.3.1 Ønske om at gøre en forskel begrundet valg af pædagoguddannelsen

Figur 5.7 viser begrundelser for at vælge pædagoguddannelsen til sammenlignet med øvrige studerende på videregående uddannelser.

FIGUR 5.7

Tilvalgsbegrundelser for optagne på pædagoguddannelsen, 2022

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at det forhold, som har været afgørende for flest pædagogstuderende, er ønsket om at gøre en positiv forskel for andre, som 94 % angiver som afgørende i høj eller meget høj grad, tæt fulgt af faglig interesse for uddannelsen (86 %) og muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse (83 %).

66 % har angivet, at ønsket om at blive en mere dannet og vidende person har været afgørende, og 58 % angiver muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer. 55 % peger på den geografiske placering af uddannelsen, og 53 % på gode beskæftigelsesmuligheder.

Sammenlignet med gruppen af øvrige studerende på de videregående uddannelser er pædagogstuderende mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, og mindre tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

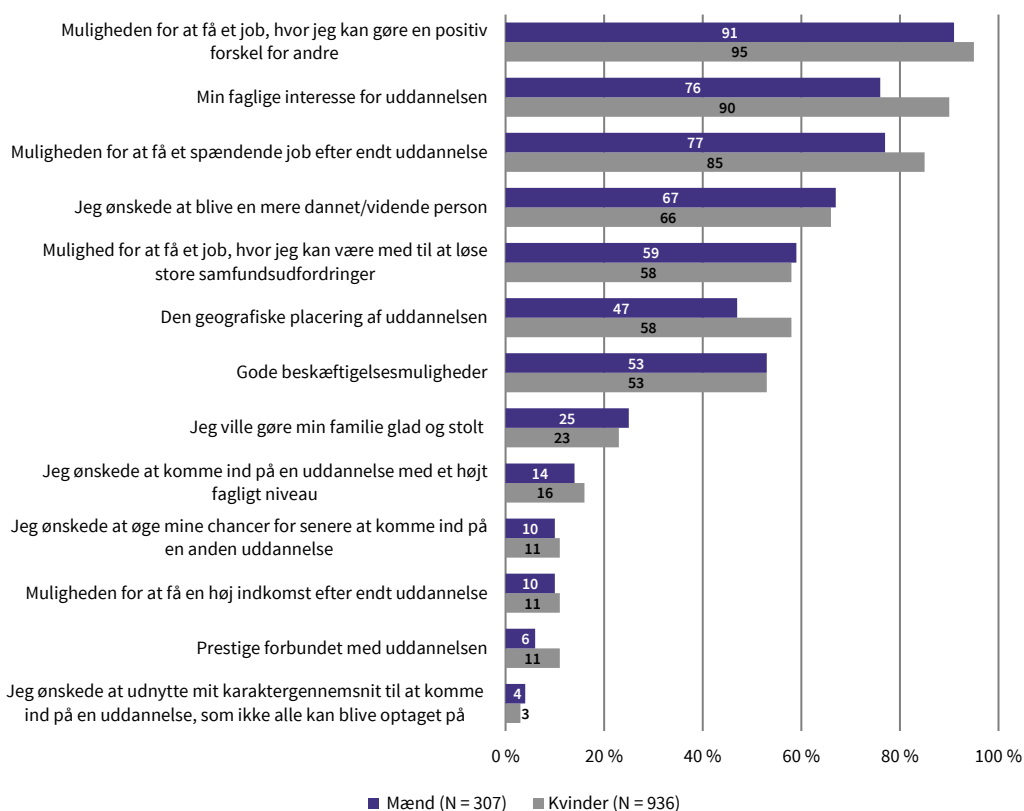
5.3.2 Lidt flere kvinder end mænd vælger efter interesse og geografi

Figur 5.8 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på køn.

FIGUR 5.8

Tilvalgsbegrundelser for optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på køn

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Kvinder er tilbøjelige til at angive flere forhold som afgørende i høj eller meget høj grad, end tilfældet er for mændene. De største forskelle er ved faktorerne faglig interesse for uddannelsen, som 90 % af kvinder har angivet mod 76 % mænd, og den geografiske placering af uddannelsen, som 58 % kvinder og 47 % mænd har angivet.

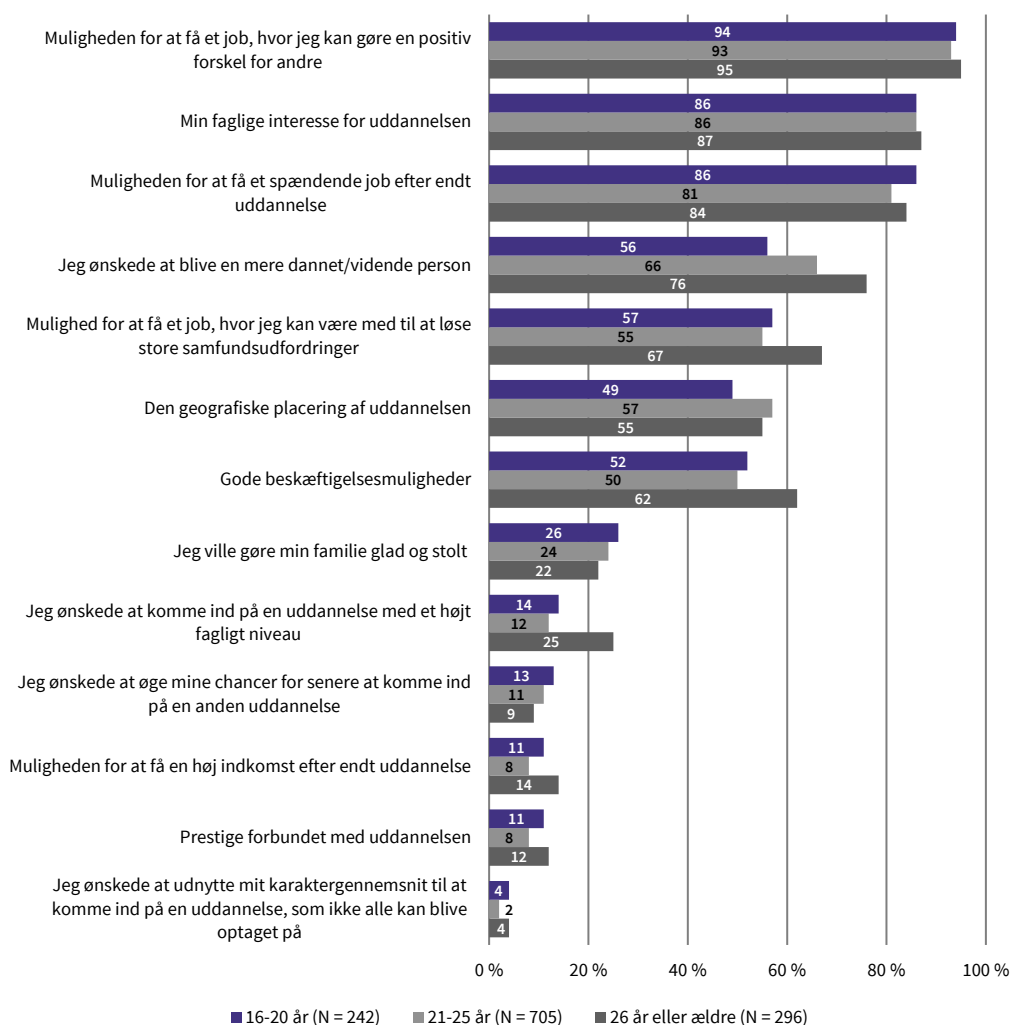
5.3.3 Ældre studerende lægger mere vægt på beskæftigelse end yngre

Figur 5.9 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på alder.

FIGUR 5.9

Tilvalgsbegrundelser for optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Studerende over 25 er mere tilbøjelige til at lægge vægt på ønsket om at blive en mere dannet og vidende person, som 76 % fremhæver mod 66 % af studerende mellem 21-25 og 56 % af studerende under 21. Samme gruppe lægger også større vægt på mulighed for at løse store samfundsudfordringer (67 % mod 55 % i den mellemste og 57 % i den yngste aldersgruppe) og på gode beskæftigelsesmuligheder (62 % mod hhv. 50 % og 52 %).

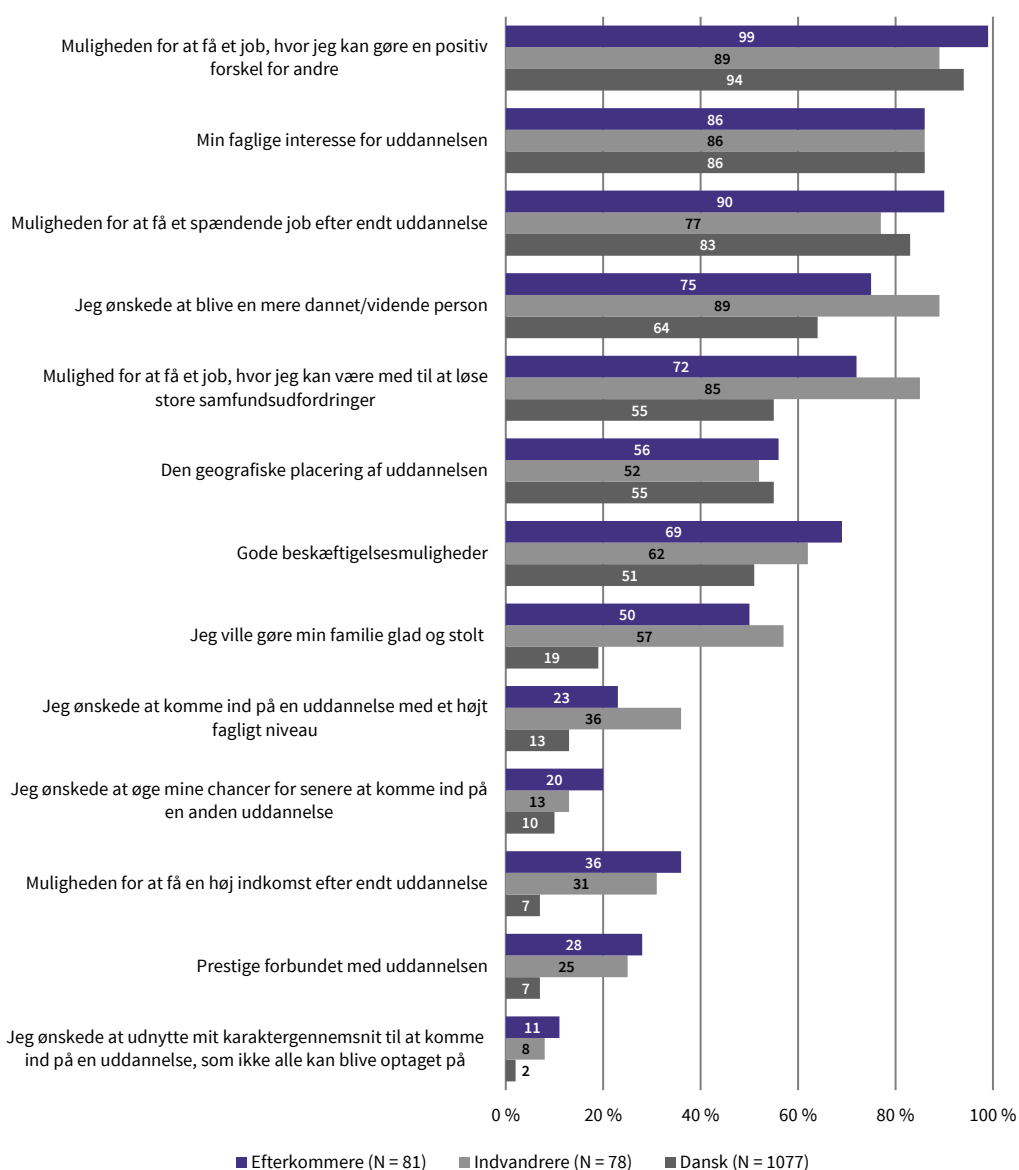
5.3.4 Studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at vægte dannelse og løsning af samfundsudfordringer

Figur 5.10 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på herkomst.

FIGUR 5.10

Tilvalgsbegrundelser for optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på herkomst

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Figuren viser, at studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde valget med ønsket om at løse store samfundsudfordringer og at blive en mere dannet og vidende person. Ligeledes lægger begge grupper i højere grad end studerende med dansk baggrund vægt på gode beskæftigelsesmuligheder, højt fagligt niveau, mulighed for høj indkomst, at gøre familien glad og stolt og prestige forbundet med uddannelsen som betydende faktorer.

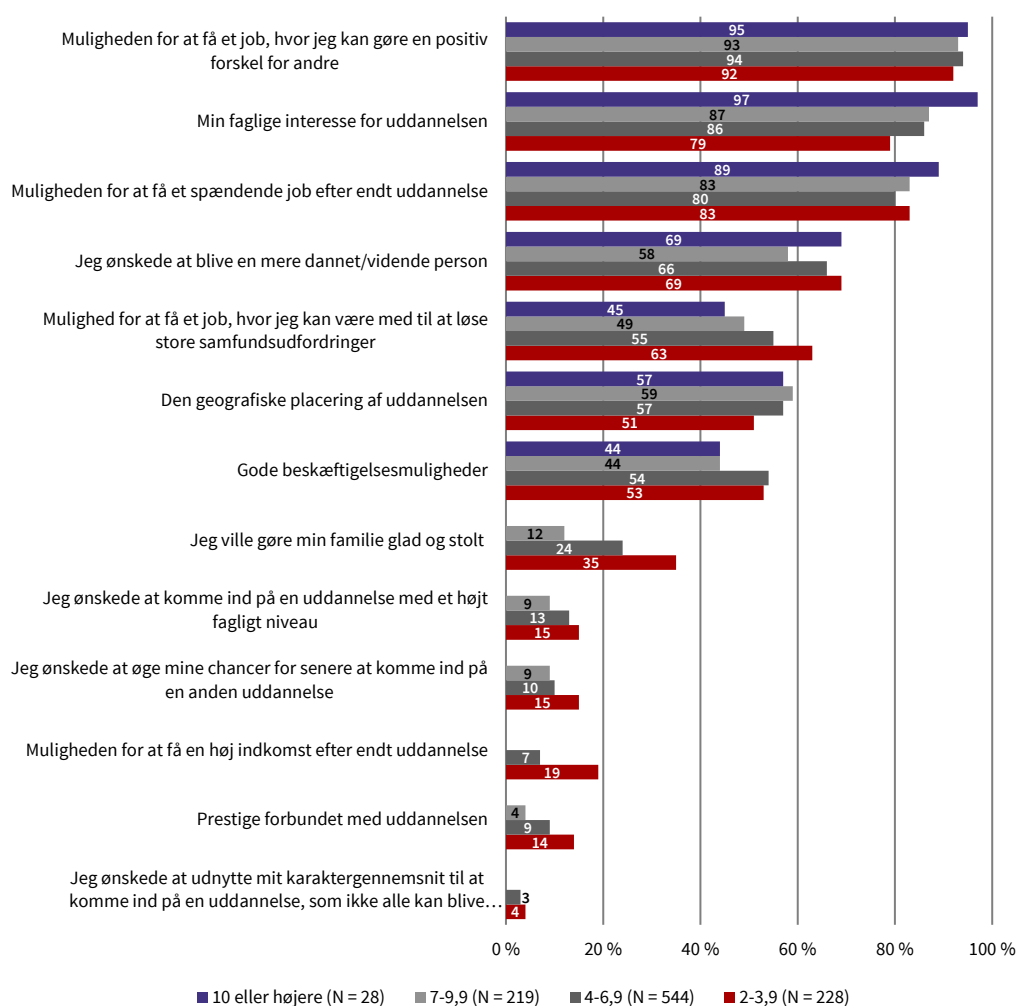
5.3.5 Fagligt stærke vægter faglig interesse og spændende job

Figur 5.11 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på karakter.

FIGUR 5.8

Tilvalgsbegrundelser for optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser en tendens til, at jo højere karaktergennemsnit de studerende har, desto højere vægter de faglig interesse og spændende job, og desuden den geografiske placering af uddannelsen. Gruppen med karaktergennemsnit under 4 er derimod mere tilbøjelige til at vægte det at kunne bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, gode beskæftigelsesmuligheder og at gøre deres familie glad og stolt.

5.4 Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne pædagoguddannelsen fra?

I de følgende afsnit præsenteres ansøgernes og overvejernes begrundelser for at fravælge pædagoguddannelsen. De studerende har kunnet angive mere end én grund. Fravalgsbegrundelserne vises dels overordnet, dels opdelt på baggrundsvariable køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. I de figurer, hvor der opdeles på baggrundsvariable, er overvejerne og ansøgerne slået sammen, da grupperne ellers ville blive for små. I appendix B findes figurer, hvor man kan se udviklingen i fravalgsbegrundelser fra 2021 til 2022 samt begrundelser opdelt på gymnasial eksamen.

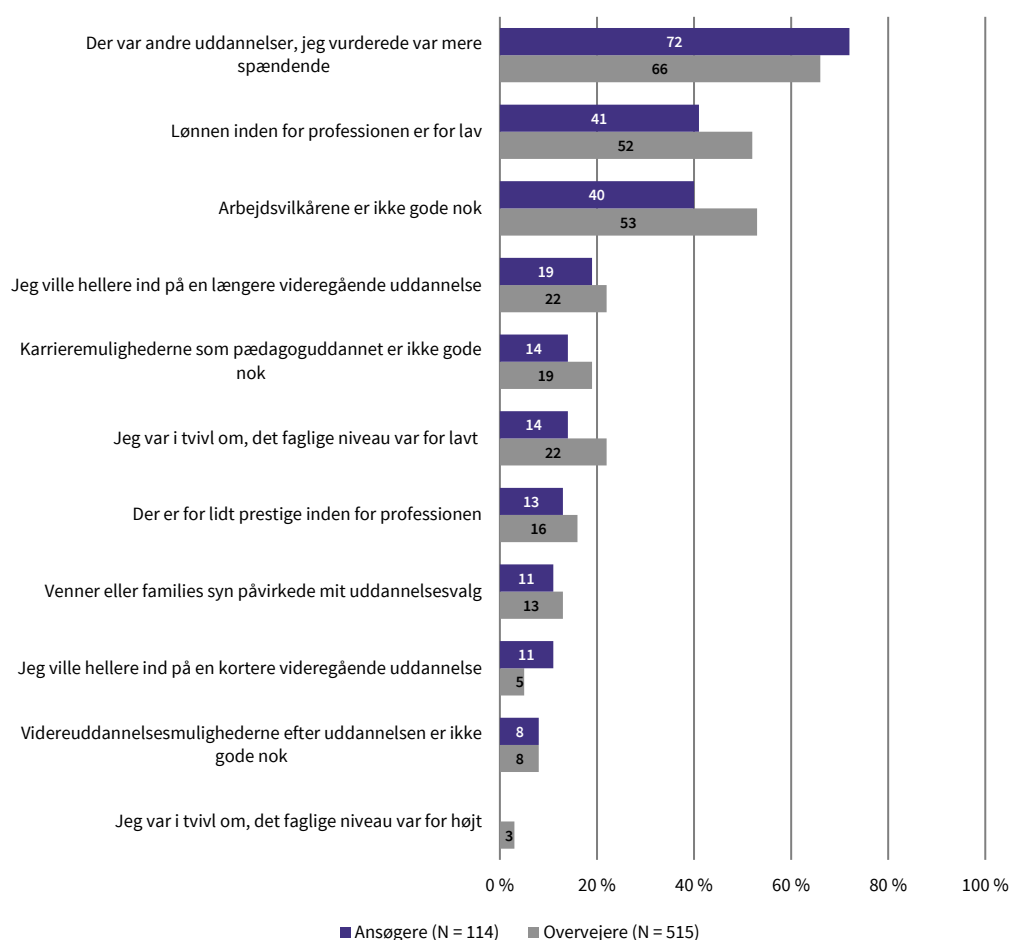
5.4.1 Studerende fravælger pædagoguddannelsen grundet interesse for andre uddannelser og bekymring for løn og arbejdsvilkår

Figur 5.12 herunder viser begrundelserne, ordnet efter hvor mange der har angivet den pågældende grund, opdelt på ansøgere og overvejere.

FIGUR 5.9

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til pædagoguddannelsen, 2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Den hyppigste begrundelse for såvel ansøgerne som overvejerne er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 72 % af ansøgerne og 66 % af overvejerne angiver denne begrundelse. Bekymring for løn og arbejdsvilkår er de næsthypigste begrundelser. 41 % af ansøgerne og 52 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav. 40 % af ansøgerne og 53 % af overvejerne angiver, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok.

19 % af ansøgerne og 22 % af overvejerne angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse. 14 % af ansøgerne og 22 % af overvejerne angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau på pædagoguddannelsen var for lavt. 14 % af ansøgerne og 19 % af overvejerne angiver, at karrieremulighederne som pædagoguddannet ikke er gode nok.

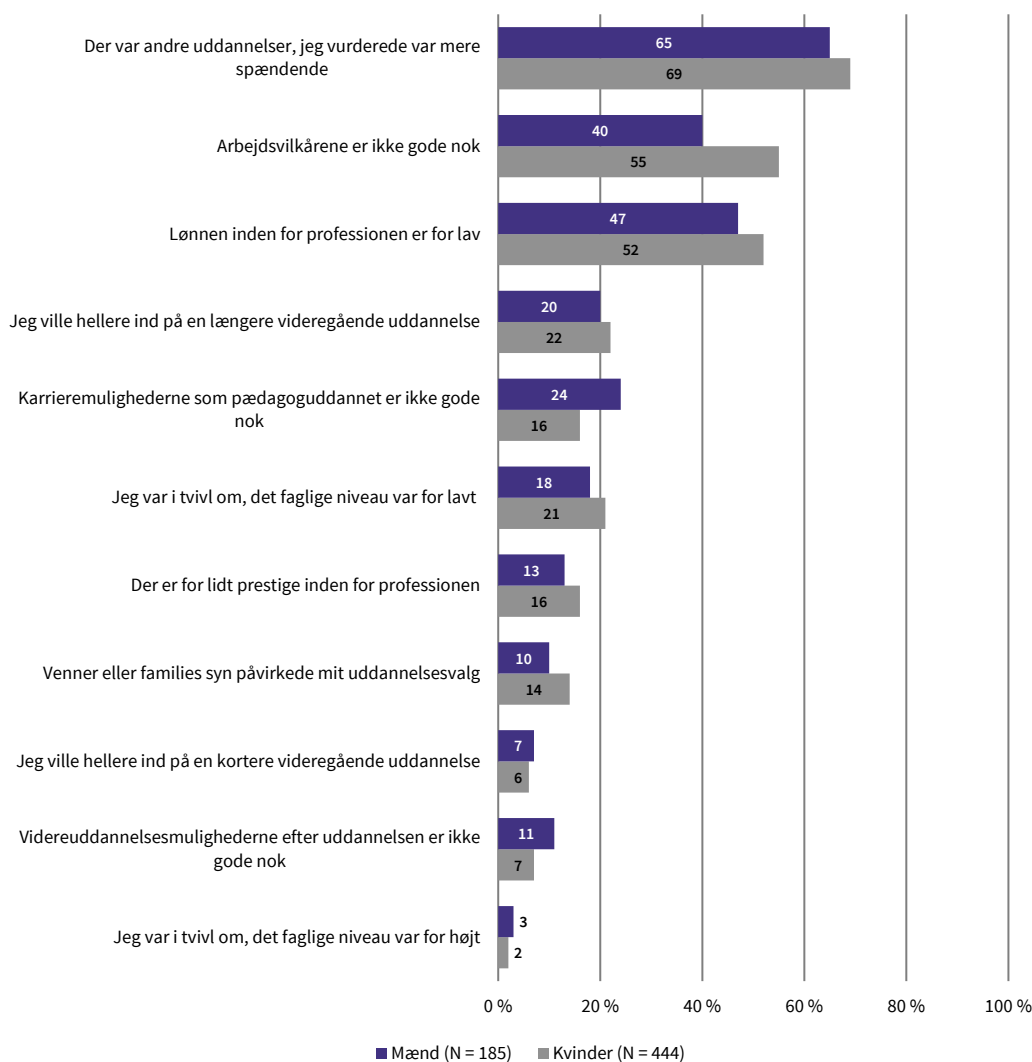
5.4.2 Lidt flere kvinder end mænd er bekymrede for arbejdsvilkår og løn

Figur 5.13 viser begrundelser for fravalg opdelt på køn.

FIGUR 5.13

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejerne til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på køn

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding
Note: N = 19.092

Flere kvinder er bekymrede for arbejdsvilkårene, nemlig 55 % kvinder mod 40 % mænd, og for lønnen, 52 % kvinder mod 47 % mænd. Lidt flere kvinder end mænd angiver, at der er andre uddannelser, som er mere spændende, nemlig 69 % kvinder mod 65 % mænd. Til gengæld er lidt flere mænd bekymrede for karrieremulighederne som pædagoguddannet, nemlig 24 % mænd mod 16 % kvinder.

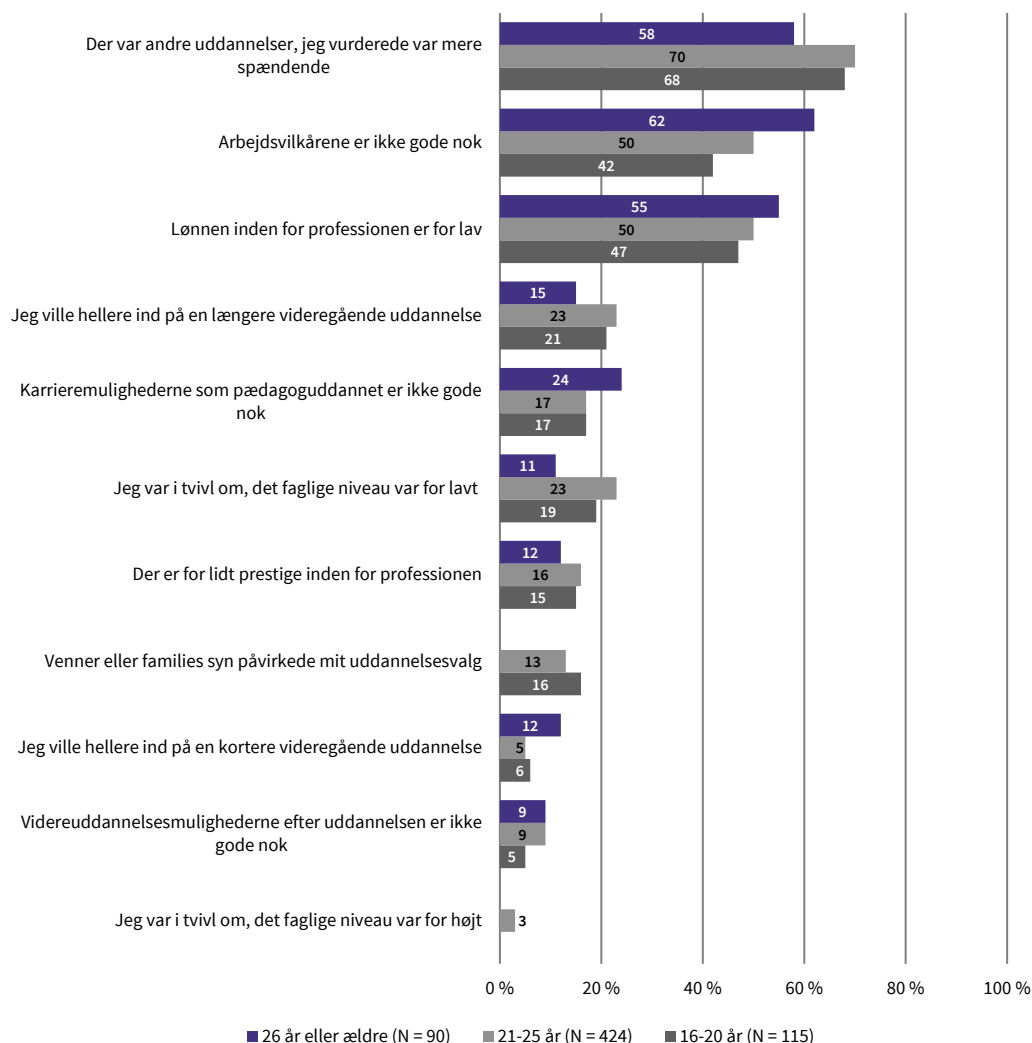
5.4.3 Flere af de ældste studerende er bekymrede for arbejdsvilkår og løn

Figur 5.14 viser begrundelser for fravalg opdelt på alder.

FIGUR 5.14

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Selv om rækkefølgen overordnet set stadig er næsten den samme for de tre aldersgrupper, viser figuren alligevel nogle forskelle mellem aldersgrupperne.

58 % af den ældste gruppe, studerende på 26 eller derover, angiver, at de har fundet andre uddannelser mere spændende, men en endnu større andel, 62 %, angiver, at arbejdsvilkårene i professionen ikke er gode nok, og 55 % angiver bekymring for lønnen.

For den yngste gruppe, studerende mellem 17-20 år, er det 42 %, der begrundet fravalget med bekymring for arbejdsvilkårene, 47 % angiver løn, og 68 % begrundet fravalget med, at andre uddannelser var mere spændende.

Den mellemste gruppe ligger midt imellem, hvad angår bekymringen for arbejdsvilkårene og lønnen, med 50 %, der angiver disse begrundelser, mens 70 % angiver, at andre uddannelser var mere spændende.

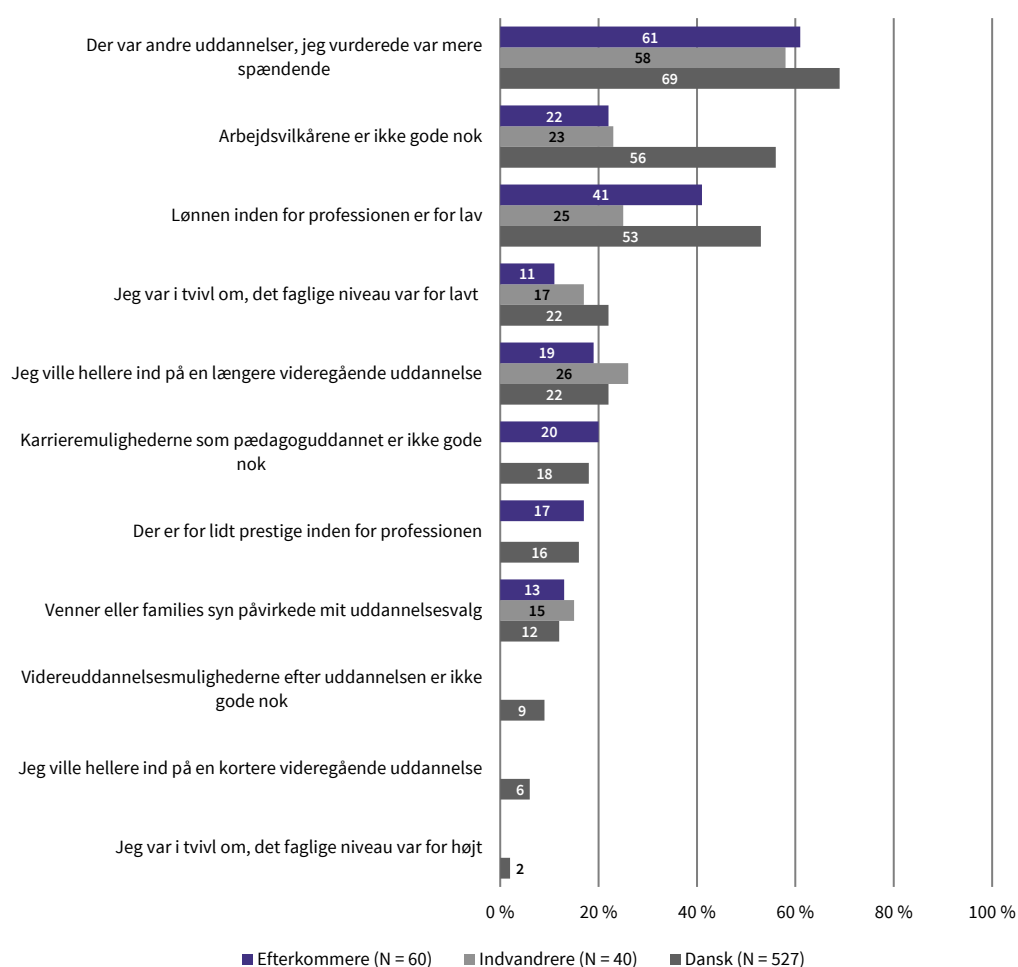
5.4.4 Studerende med dansk baggrund er mere bekymrede for arbejdsvilkår end studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund

Figur 5.15 viser begrundelser for fravalg opdelt på herkomst.

FIGUR 5.15

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistisk og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Figuren viser, at studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er markant mindre tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde fravalget bekymring for arbejdsvilkårene i professionen. Især studerende med indvandrerbaggrund angiver i mindre grad end studerende med dansk baggrund bekymring for lønnen som grund. Begge grupper er også mindre tilbøjelige til

at angive det, at andre uddannelser er mere spændende, som begrundelse. Derimod er studerende med indvandrerbaggrund mere tilbøjelige end både studerende med efterkommerbaggrund og studerende med dansk baggrund til at angive, at de hellere vil ind på en lang videregående uddannelse.

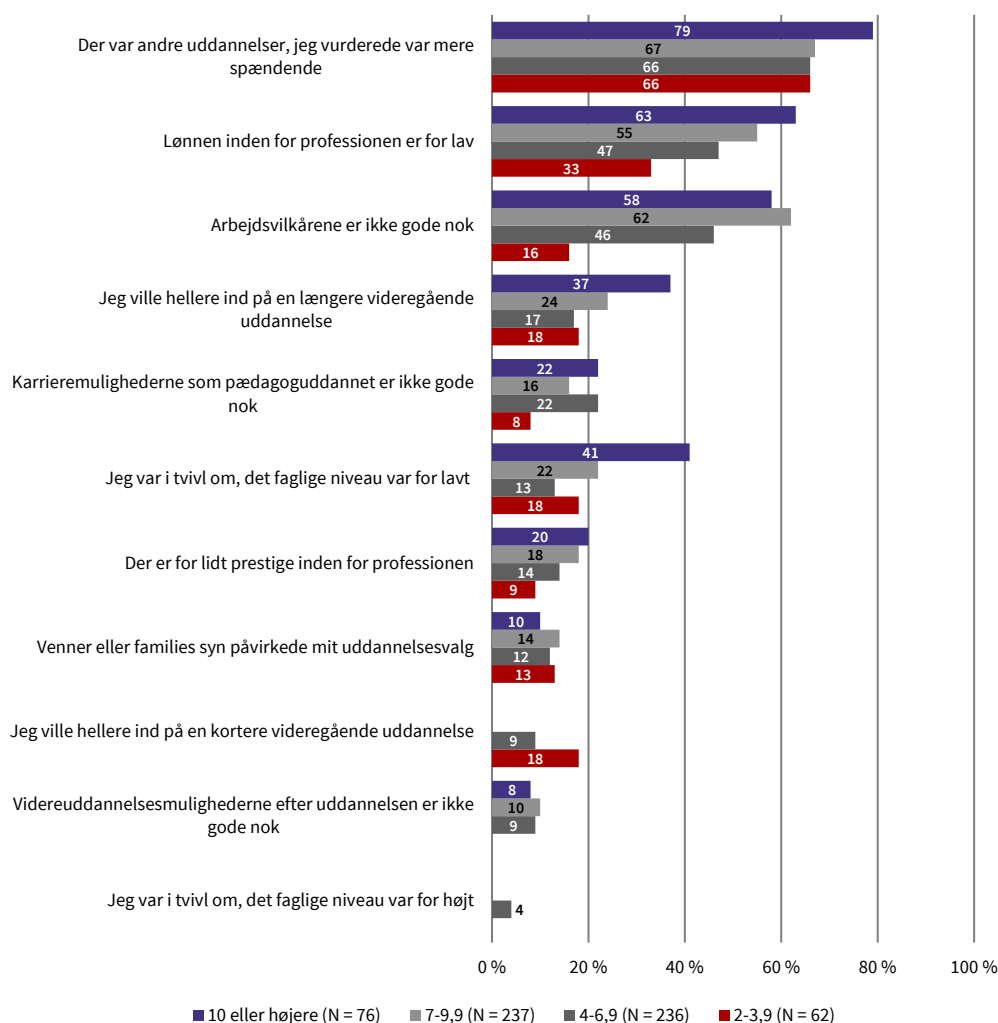
5.4.5 Flere fagligt stærke er bekymrede for fagligt niveau, løn og arbejdsvilkår

Figur 5.16 viser fravalgsbegrundelser opdelt på gymnasialt karaktergennemsnit.

FIGUR 5.16

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19,092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Gruppen af studerende med karaktergennemsnit på 10 eller derover har generelt angivet flere begrundelser end de øvrige grupper. De skiller sig navnlig ud ved at være mere tilbøjelige til at angive, at andre uddannelser er mere spændende (79 % mod 67 % af studerende med karakterer mellem 7-10), at de er i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau er for lavt (41 %), og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse (37 %). De er også mere bekymrede for lønnen (63 %). Derimod er de ikke mere bekymrede for arbejdsvilkårene, 58 % angiver dette, hvor andelen i gruppen af studerende med karakter mellem 7-10 er 62 %. Gruppen af studerende med karaktergennemsnit under 4 skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel, nemlig 18 %, angiver, at de hellere ville ind på en kortere videregående uddannelse.

5.5 Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?

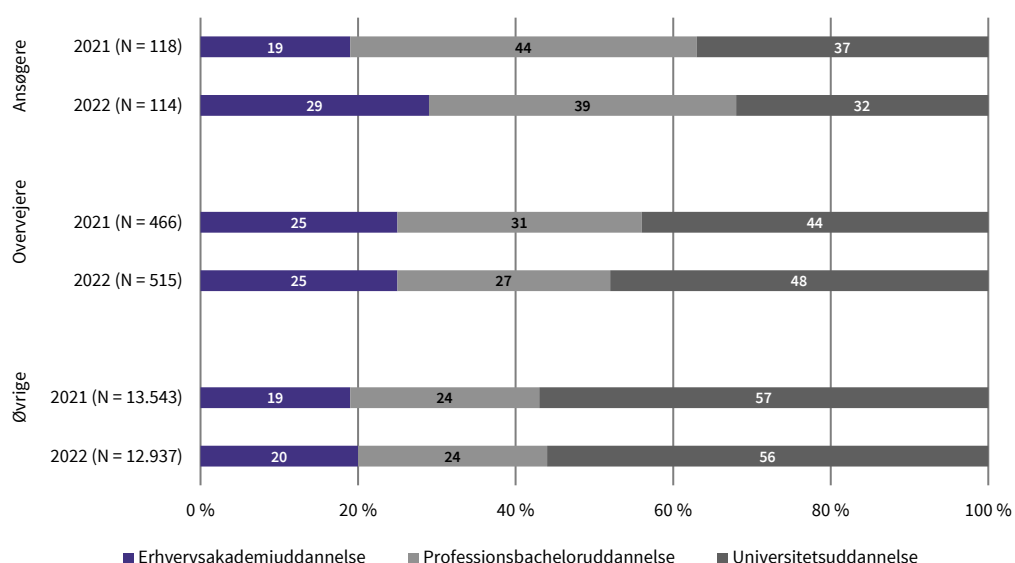
I de følgende afsnit går vi tæt på, hvilke uddannelser ansøgerne og overvejerne er optaget på og altså har søgt i stedet for pædagoguddannelsen. Vi viser først ansøgernes og overvejernes fordeling på sektor, dvs. universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier, og dernæst fordelingen på hovedområder inden for universiteter og professionshøjskoler. Fordelingen på hovedområder inden for erhvervsakademier kan ses i appendix B.

5.5.1 Mellem tre og fire ud af ti, som fravælger pædagoguddannelsen, optages på universitetsuddannelse

Figur 5.17 viser overvejerne og ansøgere til pædagoguddannelsen opdelt på, hvilke af de tre sektorer (universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier) de er optaget på.

FIGUR 5.17

Overvejerne og ansøgere til pædagoguddannelsen opdelt på optagelsessektor, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

Figuren viser, at 32 % af ansøgerne er optaget på universitetsuddannelser, 39 % på professionsbacheloruddannelser og 29 % på erhvervsakademiuddannelser.

For overvejerne gælder det, at 48 % er optaget på en universitetsuddannelse, 27 % på en professionsbacheloruddannelse og 25 % på en erhvervsakademiuddannelse.

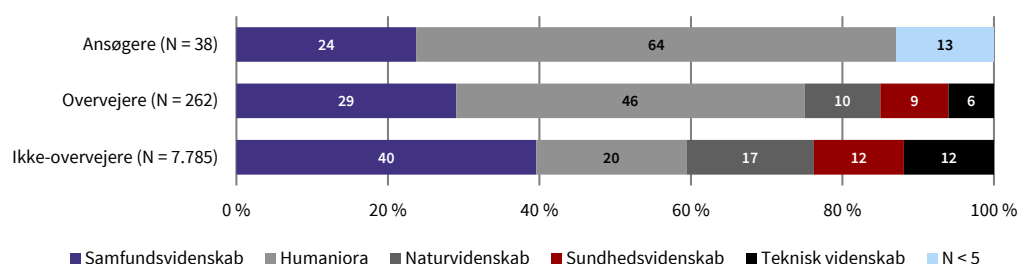
Både ansøgerne og overvejerne er lidt mindre tilbøjelige til at vælge universitetsuddannelser og lidt mere tilbøjelige til at vælge professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelser sammenlignet med øvrige studerende.

5.5.2 Humanistiske universitetsuddannelser optager fleste overvejerne og ansøgere

Figur 5.18 viser, hvordan de overvejerne og ansøgere, der har søgt mod universiteterne, fordeler sig på optagelsesområder.

FIGUR 5.10

Overvejerne og ansøgere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på universiteter

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 dækker over grupper, som vi undlader at afrapportere af diskretioneringssyn.

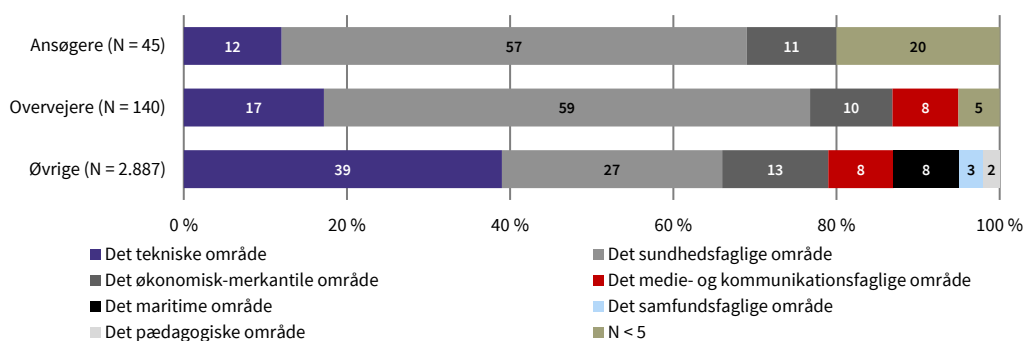
For ansøgerne gælder det, at 64 % har valgt en humanistisk uddannelse og 24 % en samfundsvidenskabelig. For overvejerne har 46 % valgt humaniora, 29 % samfundsvidenskab, 10 % naturvidenskab, 9 % sundhedsvidenskab, og 6 % teknisk videnskab. For begge grupper er der således en markant større andel, der vælger humaniora, og en mindre andel, der vælger øvrige hovedområder, når man sammenligner med den samlede gruppe af studerende.

5.5.3 Sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser optager flest overvejere og ansøgere

Figur 5.9. viser, hvordan de overvejere og ansøgere, der har søgt mod professionshøjskolerne, for-
deler sig på optagelsesområder.

FIGUR 5.19

Overvejere og ansøgere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på professionshøjskoler

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 dækker over grupper, som vi undlader at afrapportere af diskretioneringshensyn.

For både ansøgerne og overvejerne gælder det således, at det er de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser, der tiltrækker flest, således 57 % af ansøgerne og 59 % af overvejerne. Både ansøgerne og overvejerne er således mere tilbøjelige til at vælge sundhedsfaglige og mindre tilbøjelige til at vælge især tekniske uddannelser end øvrige studerende på professionshøjskolerne.

6 Sygeplejerskeuddannelsen

6.1 Kapitlets hovedresultater

En ud af ti søger eller overvejer sygeplejerskeuddannelsen

- Ca. 6 % af alle nye studerende i 2022 er optaget på sygeplejerskeuddannelsen. 4 % svarer, at de har overvejet sygeplejerskeuddannelsen uden at søge den, og 1 % har søgt, men er blevet optaget på en højere prioriteret uddannelse.
- Studerende, der har søgt uddannelsen på en lavere prioritet, ligner meget gruppen af studerende, der har overvejet, men fravalgt at søge uddannelsen. Begge har flere mænd og færre studerende over 25, end tilfældet er blandt dem, der er optaget på sygeplejerskeuddannelsen. Begge grupper har også flere stx- og færre hf-studenter samt flere studerende med gymnasialt karaktergennemsnit over 7 (43 % af ansøgerne og 61 % af overvejerne mod 31 % af de optagne på uddannelsen). Blandt dem, der har søgt på en lavere prioritet, er også flere studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund.

Spændende job og ønske om at gøre en forskel begrunder tilvalg af sygeplejerskeuddannelsen

- Langt de fleste (94 %) angiver ønsket om at gøre en positiv forskel for andre som afgørende i høj eller meget høj grad for deres valg af sygeplejerskeuddannelsen. Næsten lige så mange (89 %) angiver muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse. 68 % angiver gode beskæftigelsesmuligheder og muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer.
- Den vigtigste af de begrundelser, der vedrører selve uddannelsen, er faglig interesse for uddannelsen, som 89 % angiver. 68 % har angivet, at ønsket om at blive en mere dannet og vidende person har været afgørende, og 52 % peger på den geografiske placering af uddannelsen.
- Sammenlignet med øvrige studerende på de videregående uddannelser er sygeplejerskestuderende *mere* tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, ligesom de også til en vis grad vægter gode beskæftigelsesmuligheder højere end de øvrige. Til gengæld er sygeplejerskestuderende *mindre* tilbøjelige til at vægte muligheden for at få en høj indkomst efter endt uddannelse.

Bekymring for arbejdsvilkår begrunder fravalg af sygeplejerskeuddannelsen

- De studerende, der har fravalgt at søge sygeplejerskeuddannelsen, angiver som begrundelse, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. 73 % af overvejerne og 54 % af ansøgerne angiver denne begrundelse. Kigger vi på de øvrige begrundelser, der knytter sig til de studerendes forestillinger om arbejdslivet, angiver 51 % af ansøgerne og 55 % af overvejerne, at lønnen inden for professionen er for lav, mens 18 % af ansøgerne og 9 % af overvejerne angiver, at der er for lidt prestige inden for professionen.

- Ser vi på de begrundelser, der knytter sig til selve uddannelsen, er den hyppigste begrundelse, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 64 % af ansøgerne og 55 % af overvejerne angiver denne begrundelse. 20 % af begge grupper angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse.
- Flere kvinder end mænd er bekymrede for løn og arbejdsvilkår. De studerende mellem 21-25 år er mere bekymrede for arbejdsvilkårene end både de ældste og de yngste – 73 % mod 63 % af gruppen over 25 og 59 % af gruppen under 21 år. Ligeledes er mellemgruppen mest bekymret for lønnen, 57 % mod hhv. 47 og 50 %. Til gengæld angiver flere af de yngste, at de hellere vil ind på en længere videregående uddannelse.
- Flere studerende med de højeste karakterer angiver bekymring for arbejdsvilkår og løn, og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse. Studerende med de laveste karaktergennemsnit skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel angiver, at de hellere ville ind på en kortere videregående uddannelse.

Sundhedsvidenskabelige universitetsuddannelser og andre sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser tiltrækker

- 42 % af ansøgerne og 47 % af overvejerne er blevet optaget på universitetsuddannelser. 47 % af ansøgerne og 37 % af overvejerne er optaget på en anden professionsbacheloruddannelse. 11 % af ansøgerne og 17 % af overvejerne er optaget på en erhvervsakademiuddannelse.
- Blandt de ansøgere og overvejerne, der optages på universiteterne, vælger 26 % af begge grupper en sundhedsvidenskabelig uddannelse, mens 29 % af ansøgerne og 27 % af overvejerne vælger samfundsvidenskabelige uddannelser. Begge grupper er således mere tilbøjelige end den samlede studenterpopulation til at vælge sundhedsvidenskab og mindre tilbøjelige til at vælge samfundsvidenskab.
- Af professionsbacheloruddannelserne er det de øvrige sundhedsfaglige uddannelser, der tiltrækker langt flest blandt både ansøgerne (73 %) og overvejerne (72 %).

6.2 Hvor mange søger og overvejer sygeplejerskeuddannelsen, og hvem er de?

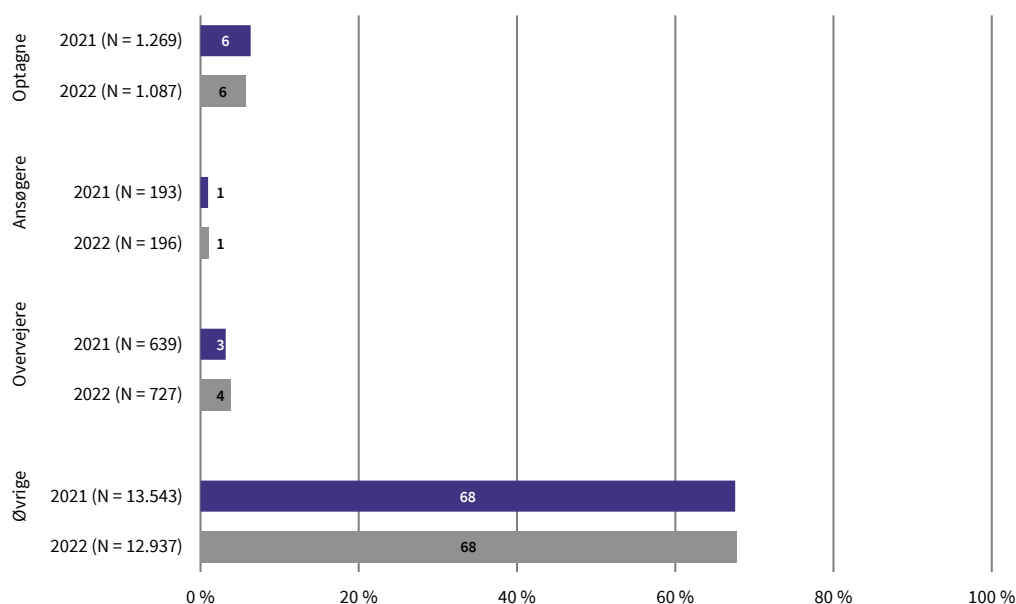
I nedenstående afsnit præsenterer vi, hvem der blev *optaget* på sygeplejerskeuddannelsen, hvem der *søgte* sygeplejerskeuddannelsen, men blev optaget på en højere prioritet, og hvem der *overvejede* at søge uddannelsen, men endte med at søge en anden uddannelse, i august 2021 og august 2022. Vi præsenterer tallene dels overordnet, dels opdelt på alder, køn, herkomst, gymnasial uddannelse og adgangsgivende karakter. De opdelte figurer er kun for 2022, da de ellers bliver for uoverskuelige.

6.2.1 En ud af ti søger eller overvejer sygeplejerskeuddannelsen

Figur 6.1 viser fordelingen af optagne, ansøgere og overvejere på sygeplejerskeuddannelsen som procentandel af samtlige optagne på videregående uddannelser i 2021 og 2022.

FIGUR 6.1

Overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

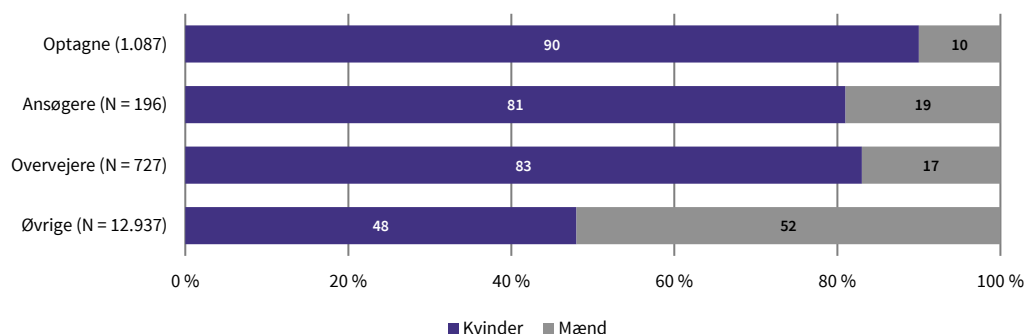
Figuren viser, at 6 % af alle nye studerende i 2022 er optaget på sygeplejerskeuddannelsen. Desuden har 3 % i 2021 og 4 % i 2022 overvejet uddannelsen, men ikke søgt, og 1 % har begge år søgt, men er blevet optaget på en anden højere prioriteret uddannelse.

6.2.2 Flere mænd overvejer, men fravælger uddannelsen

Figur 6.2 viser overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen opdelt på køn.

FIGUR 6.2

Overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på køn

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

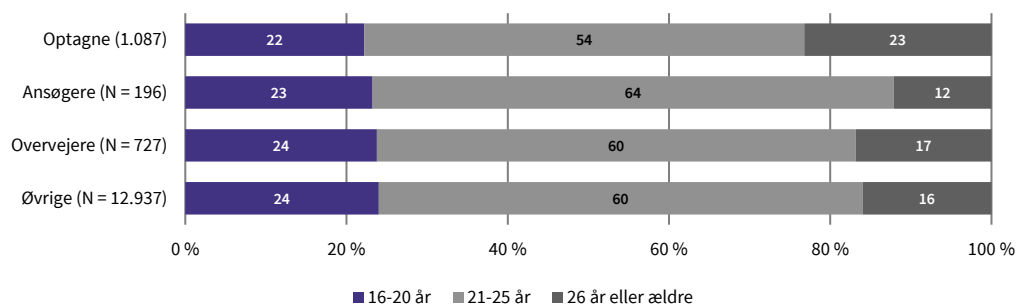
Figuren viser, at andelen af kvinder, der bliver optaget på, søger og overvejer sygeplejerskeuddannelsen, er større end andelen af kvinder på de øvrige videregående uddannelser under ét. Kønsfordelingen er mest skæv i gruppen af optagne, hvor kvinder udgør 90 %, mens andelen i gruppen af overvejere er 83 % og i gruppen af ansøgere 81 %.

6.2.3 Flere under 25 fravælger sygeplejerskeuddannelsen

Figur 6.3 viser overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen opdelt på alder.

FIGUR 6.3

Overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at der er en større andel af studerende over 25 i gruppen af optagne på sygeplejerskeuddannelserne end blandt de øvrige studerende. Således er 23 % af de optagne i denne aldersgruppe, mens den blandt de øvrige studerende er 16 %. Blandt ansøgerne til uddannelsen er andelen af studerende over 25 lavere end i gruppen af øvrige studerende, nemlig 12 %, mens den for overvejerne er lidt højere, nemlig 17 %.

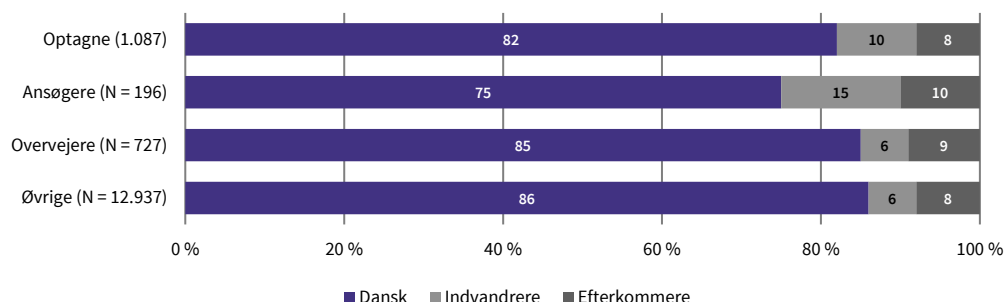
Andelen under 21 år varierer kun ganske lidt, idet den er 22 % blandt de optagne mod 23 % blandt ansøgerne og 24 % blandt både overvejerne og de øvrige studerende. Den største aldersgruppe blandt såvel de optagne som ansøgerne og overvejerne og de øvrige studerende er studerende mellem 21-25 år, som udgør 54 % af de optagne, 64 % af ansøgerne og 60 % af overvejerne og de øvrige.

6.2.4 Flere med indvandrer- og efterkommerbaggrund søger sygeplejerskeuddannelsen på lavere prioritet

Figur 6.4 viser overvejerne, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen opdelt på herkomst.

FIGUR 6.4

Overvejerne, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

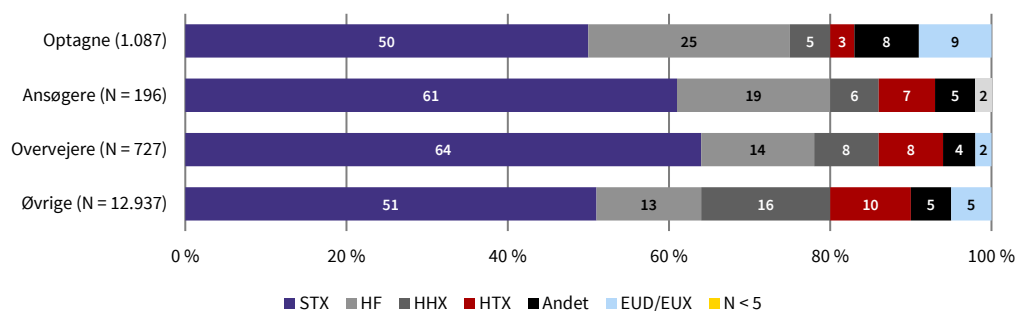
Figuren viser, at en større andel af gruppen af ansøgere har indvandrer- eller efterkommerbaggrund sammenlignet med både de optagne, overvejerne og de øvrige studerende. Således har 15 % af ansøgerne indvandrerbaggrund mod 10 % af de optagne, 6 % af overvejerne og ligeledes 6 % af de øvrige studerende. 10 % af ansøgerne har efterkommerbaggrund mod hhv. 8 % blandt de optagne og de øvrige studerende og 9 % blandt overvejerne.

6.2.5 Flere med stx fravælger sygeplejerskeuddannelsen

Figur 6.5. viser overvejere, ansøgere og optagne opdelt på adgangsgivende eksamen.

FIGUR 6.5

Overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding
Note: N = 19.092

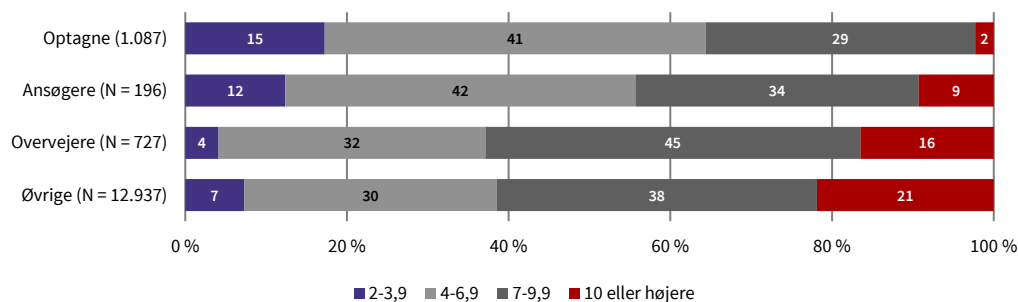
Figuren viser, at den største andel i alle grupper er andelen af studerende med en stx i bagagen. 50 % af optagne, 61 % af ansøgerne og 64 % af overvejerne har en stx. Studerende med en hf udgør en relativt større andel af de optagne på uddannelsen, mens studerende med hhx og htx udgør relativt mindre andele sammenlignet med øvrige studerende.

6.2.6 Flere med gennemsnit over 10 fravælger sygeplejerskeuddannelsen

Figur 6.6 viser overvejere, ansøgere og optagne opdelt på adgangsgivende karaktergennemsnit.

FIGUR 6.6

Overvejere, ansøgere og optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at 15 % af de optagne har en adgangsgivende karakter under 4. Blandt ansøgerne er det 12 %, og blandt overvejerne 4 %. 2 % af de optagne på sygeplejerskeuddannelsen har et adgangsgivende karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen blandt ansøgerne er 9 %, blandt overvejerne 16 %, og blandt de øvrige studerende 21 %.

6.3 Hvorfor vælger de sygeplejerskeuddannelsen?

I de følgende afsnit undersøger vi de optagne studerendes begrundelser for at vælge sygeplejerskeuddannelsen til. De studerende har angivet, i hvilken grad forskellige forhold har været afgørende for deres beslutning om at vælge uddannelsen. Figurerne viser andelen, der har angivet, at det pågældende forhold har været afgørende i høj eller meget høj grad. Vi viser dels tallene overordnet, dels opdelt på baggrundsvariablene køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. Appendix B indeholder figurer, der viser begrundelser opdelt på gymnasial uddannelse.

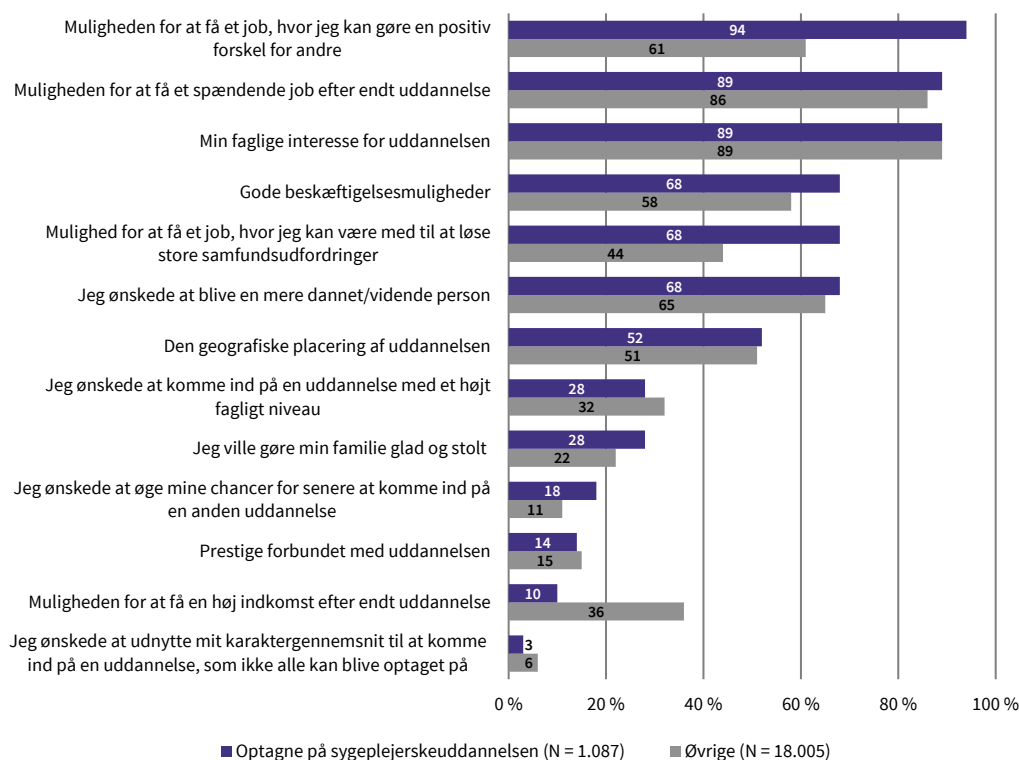
6.3.1 At gøre en forskel begrunder valg af sygeplejerskeuddannelsen

Figur 6.7 viser de studerendes begrundelser for at vælge sygeplejerskeuddannelsen til. I figuren vises sygeplejerskestuderende sammenlignet med øvrige studerende på videregående uddannelser.

FIGUR 6.7

Tilvalgsbegrundelser for optagne på sygeplejerskeuddannelsen, 2022

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret ”I høj grad” eller ”I meget høj grad”)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 1.087.

Figuren viser, at det forhold, som har været afgørende for flest sygeplejerskestuderende, er ønsket om at gøre en positiv forskel for andre, som 94 % angiver som afgørende i høj eller meget høj grad, tæt fulgt af muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse og faglig interesse for uddannelsen (begge 89 %). 68 % har angivet, at gode beskæftigelsesmuligheder har været afgørende, og en tilsvarende andel peger på muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer og på ønsket om at blive en mere dannet og vidende person. 52 % peger på den geografiske placering af uddannelsen.

Sammenlignet med gruppen af øvrige studerende på de videregående uddannelser er sygeplejerskestuderende mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, ligesom de også til en vis grad vægter gode beskæftigelsesmuligheder højere i studievalget sammenlignet med de øvrige studerende. Til gengæld er sygeplejerskestuderende mindre tilbøjelige til at vægte muligheden for at få en høj indkomst efter endt uddannelse, når de vælger studium.

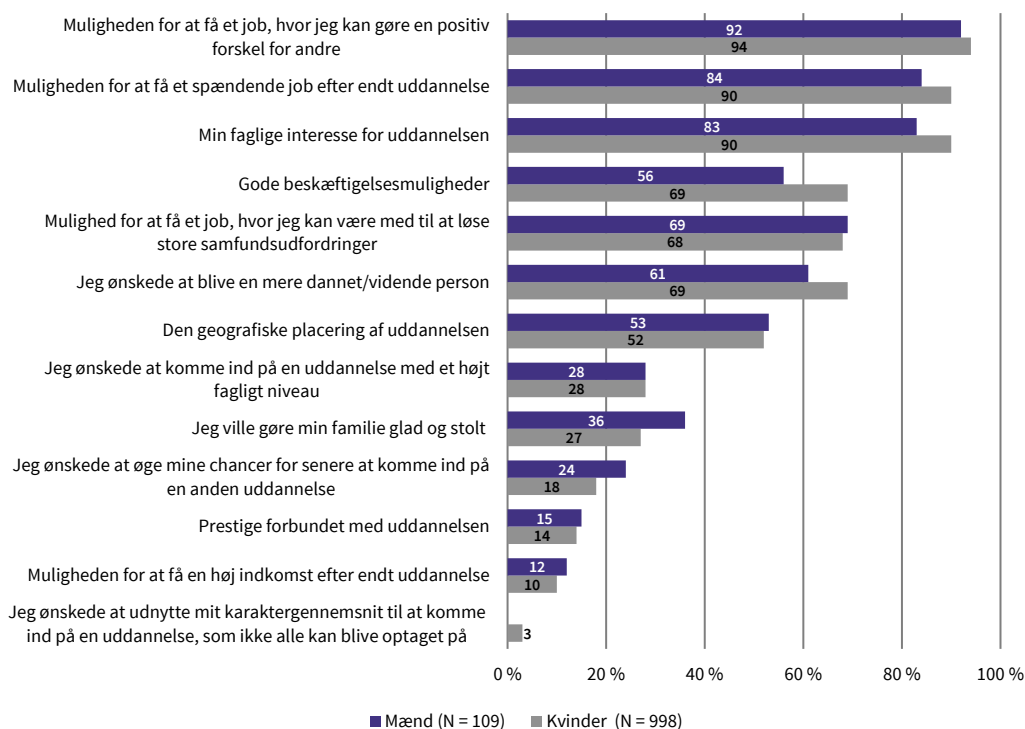
6.3.2 Kvinder lidt mere tilbøjelige end mænd til at vægte beskæftigelse

Figur 6.8 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på køn.

FIGUR 6.8

Tilvalgsbegrundelser for optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på køn

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 1.087.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, de to køn har lidt forskellig rangordning af begrundelser for tilvalg. De tre vigtigste begrundelser er de samme for begge køn, om end en lidt større andel af kvinder end mænd angiver hver begrundelse som afgørende i høj eller meget høj grad. 69 % af kvinder og 56 % mænd lægger vægt på gode beskæftigelsesmuligheder som afgørende.

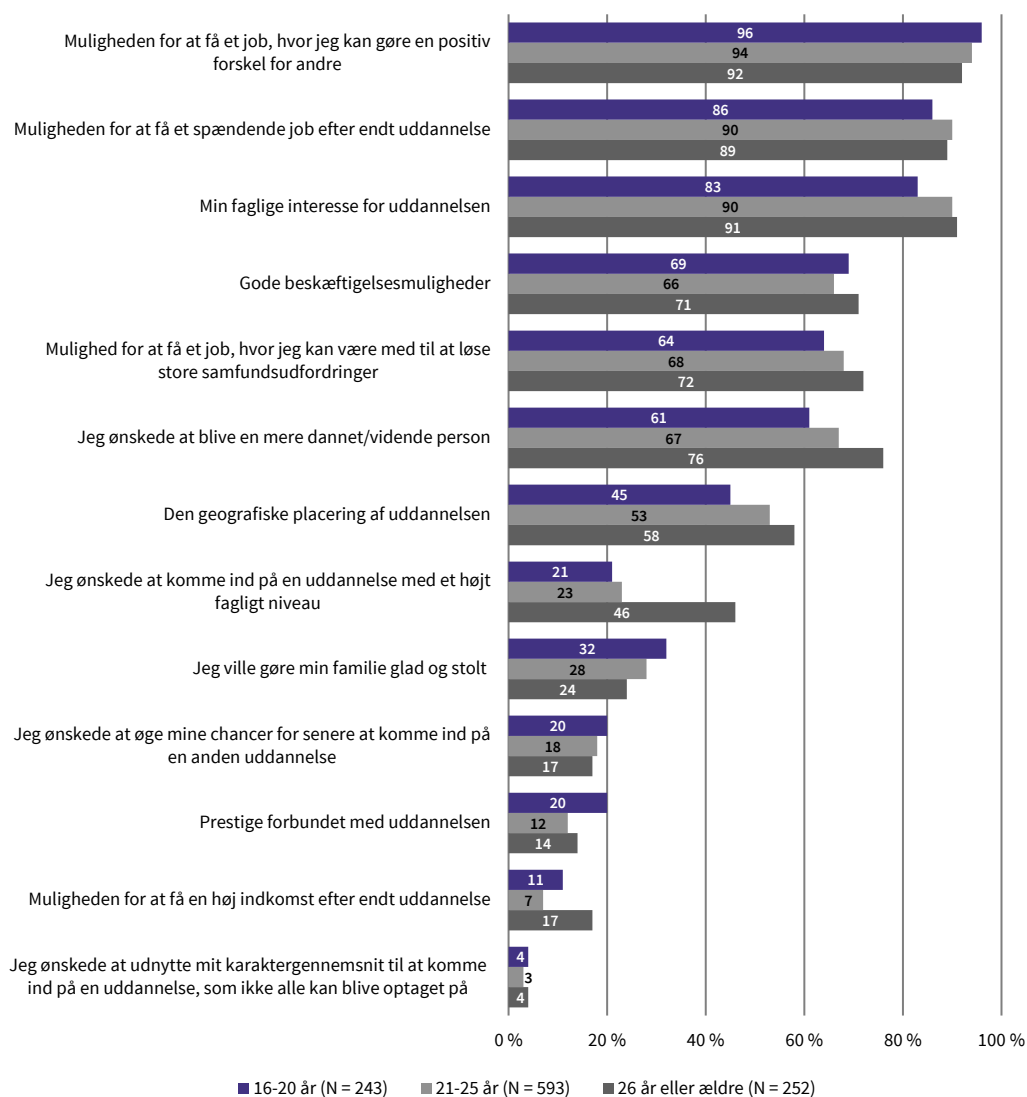
6.3.3 Ældre studerende vægter fagligt niveau højere end yngre

Figur 6.9 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på alder.

FIGUR 6.9

Tilvalgsbegrundelser for optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 1.087.

Studerende over 25 er mere tilbøjelige til at lægge vægt på ønsket om at blive en mere dannet og vidende person, som 76 % fremhæver mod 67 % af studerende mellem 21-25 og 61 % af studerende under 21. Samme gruppe lægger også større vægt på mulighed for at løse store samfundsudfordringer og på den geografiske placering. Endelig er det værd at bemærke, at 46 % af studerende over 25 har angivet ønsket om at komme ind på en uddannelse med et højt fagligt niveau mod 23 % af studerende mellem 21-25 år og 21 % af studerende under 21 år.

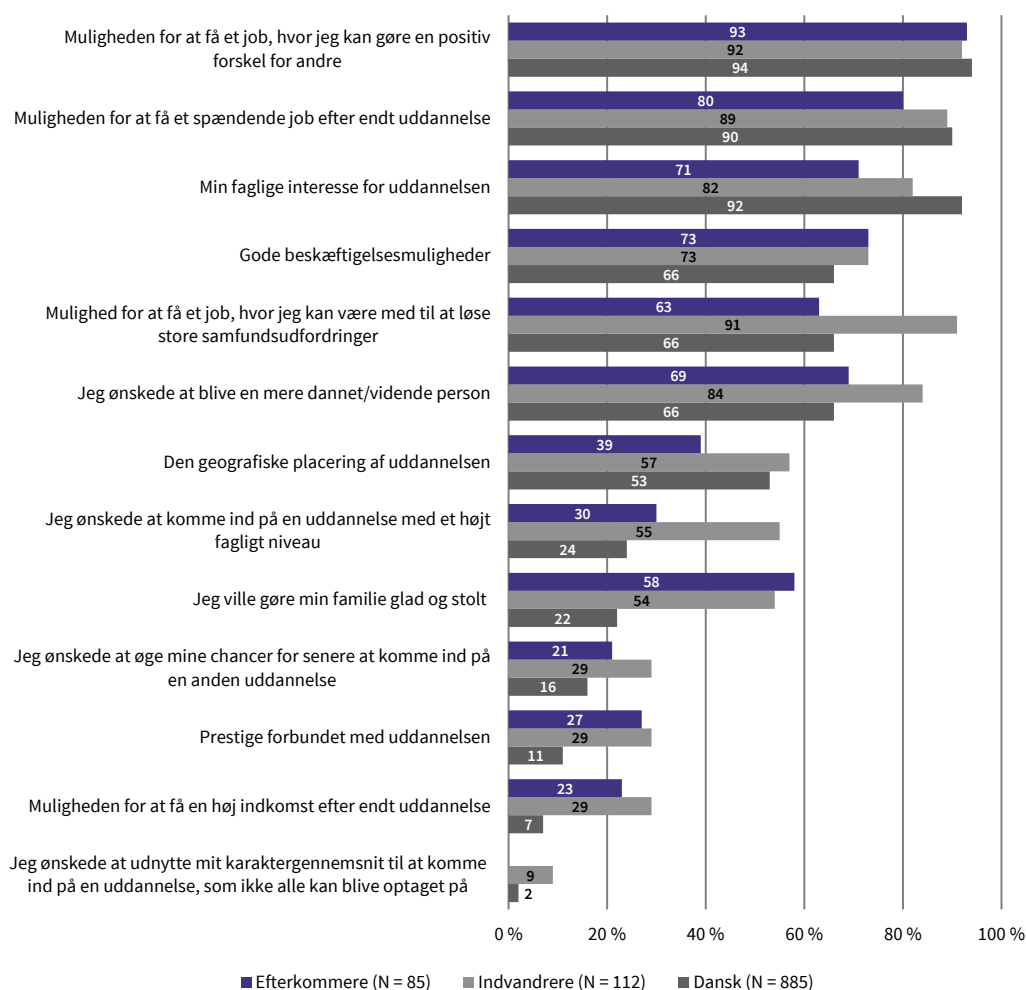
6.3.4 Studerende med indvandrerbaggrund mere tilbøjelige til at vægte dannelse og løsning af samfundsudfordringer

Figur 6.10 viser begrundelser for tilvalg af sygeplejerskeuddannelsen opdelt på herkomst.

FIGUR 6.10

Tilvalgsbegrundelser for optagelse på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på herkomst

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 1.087.

Figuren viser, at studerende med indvandrerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk eller efterkommerbaggrund til at begrunde valget med ønsket om at løse store samfundsudfordringer, at blive en mere dannet eller vidende person og at komme ind på en uddannelse med et højt fagligt niveau. Både studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at angive ønsket om at gøre familien glad og stolt, prestige forbundet med uddannelsen og ønsket om en høj indkomst. Studerende med dansk baggrund er derimod mere tilbøjelige til at angive faglig interesse for uddannelsen.

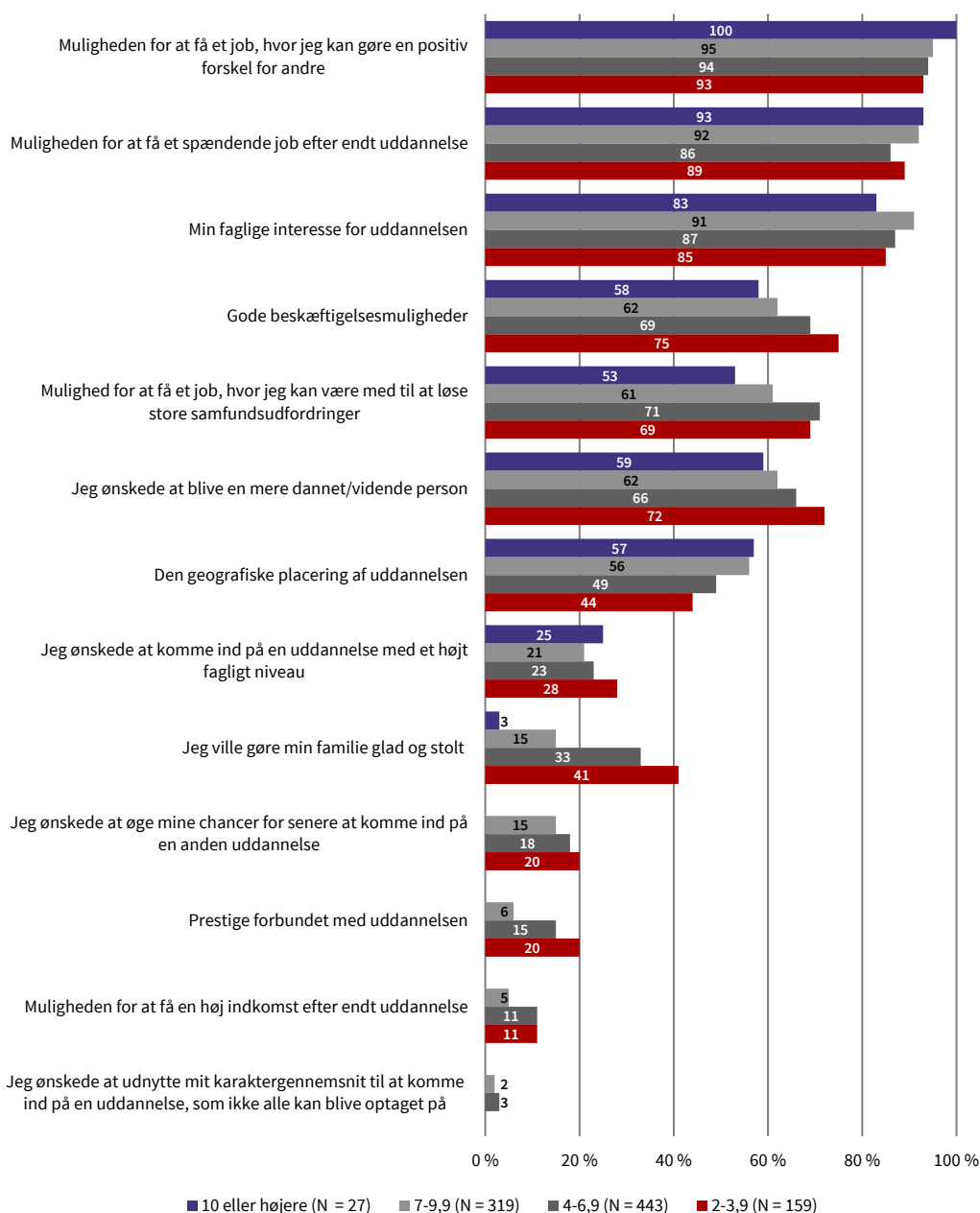
6.3.5 Fagligt stærke vægter beskæftigelse mindre og geografi mere

Figur 6.11 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på karakter.

FIGUR 6.11

Tilvalgsbegrundelser for optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 1.087.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser en tendens til, at jo højere karaktergennemsnit de studerende har, desto højere vægter de at kunne gøre en positiv forskel, faglig interesse og spændende job, og desuden den geografiske placering af uddannelsen. Gruppen med karaktergennemsnit under 4 er derimod mere tilbøjelig til at vægte gode beskæftigelsesmuligheder, ønsket om at blive en mere dannet og vidende person og at kunne bidrage til løsning af store samfundsudfordringer. Denne gruppe er også mere tilbøjelig til at angive ønsket om at gøre familien glad og stolt.

6.4 Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne sygeplejerskeuddannelsen fra?

I de følgende afsnit præsenteres ansøgernes og overvejernes begrundelser for at fravælge sygeplejerskeuddannelsen. De studerende har kunnet angive mere end én grund. Fravalgsbegrundelserne vises dels overordnet, dels opdelt på baggrundsvariablene køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. I de figurer, hvor der opdeles på baggrundsvariable, er overvejerne og ansøgerne slået sammen, da grupperne ellers ville blive for små. I appendix B findes figurer, hvor man kan se udviklingen i fravalgsbegrundelser fra 2021 til 2022 samt begrundelser opdelt på gymnasial eksamen.

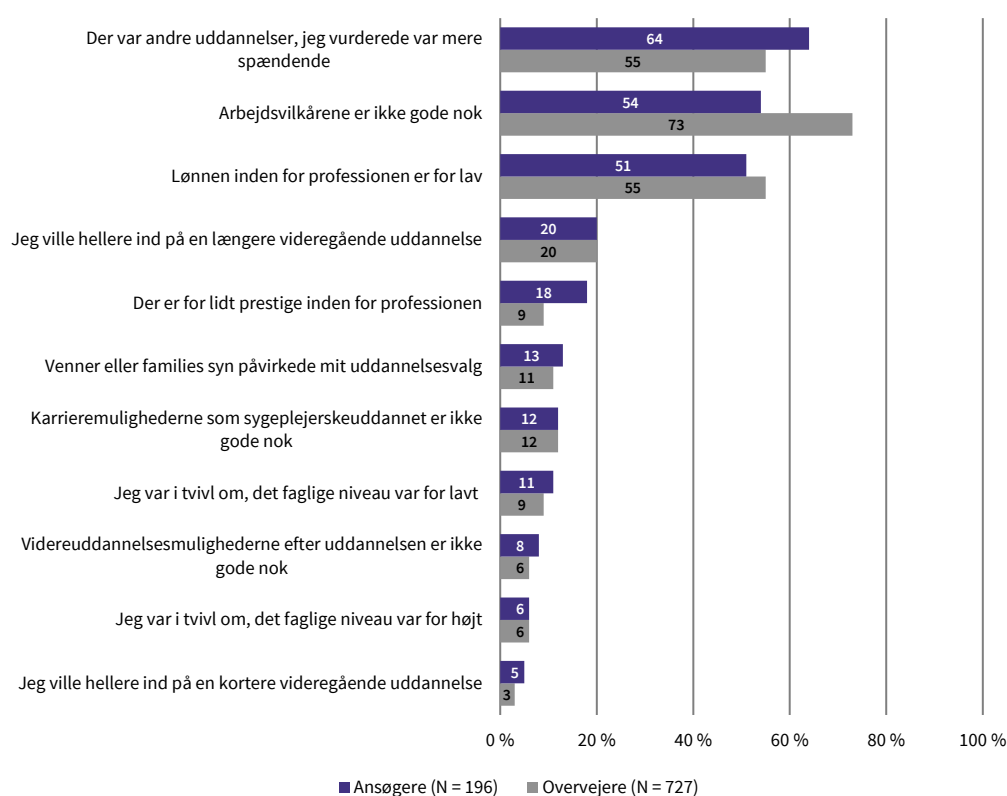
6.4.1 Dårlige arbejdsvilkår er den mest udbredte begrundelse for at fravælge sygeplejerskeuddannelsen blandt overvejerne

Figur 6.12 herunder viser fravalgsbegrundelser opdelt på ansøgere og overvejerne.

FIGUR 6.12

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejerne til sygeplejerskeuddannelsen 2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

For overvejerne er den hyppigste begrundelse, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. 73 % af overvejerne og 54 % af ansøgerne angiver denne begrundelse. Den hyppigste begrundelse for ansøgerne er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 64 % af ansøgerne og 55 % af overvejerne angiver denne begrundelse. 51 % af ansøgerne og 55 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav. 20 % af begge grupper angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse. 18 % af ansøgerne og 9 % af overvejerne angiver, at der er for lidt prestige inden for professionen.

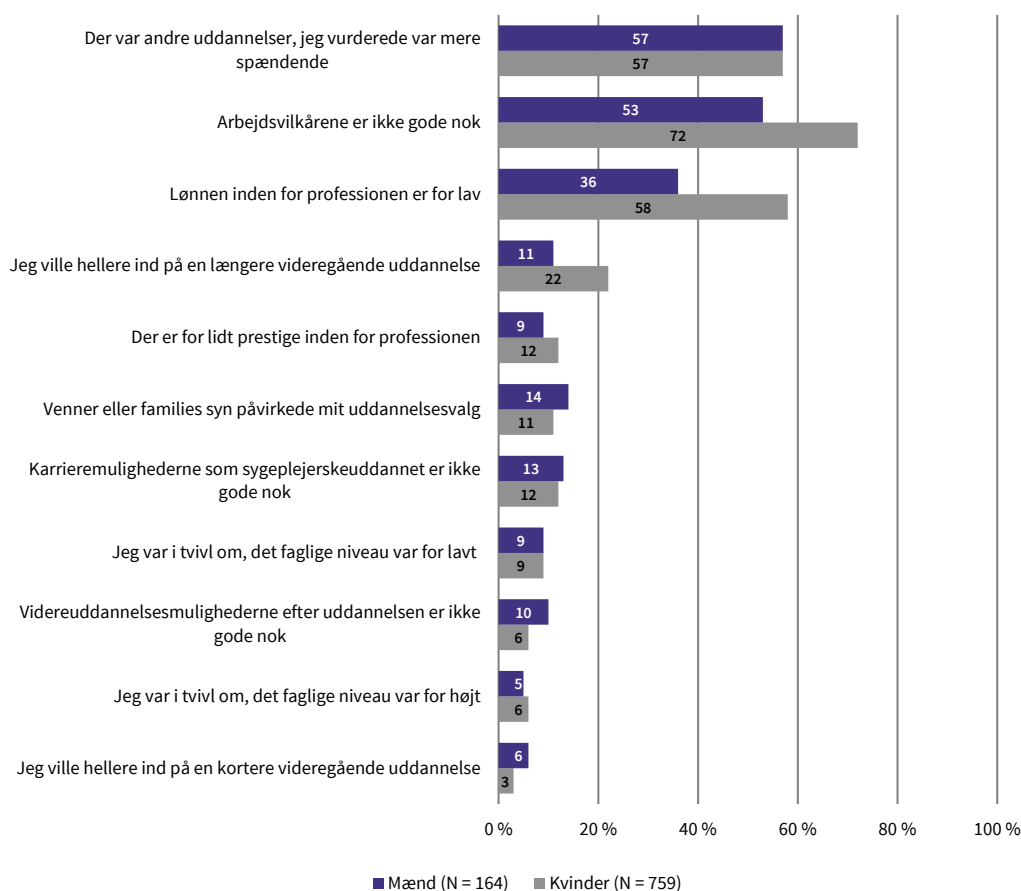
6.4.2 Kvinder er mere bekymrede end mænd for løn og arbejdsvilkår

Figur 6.13 viser begrundelser for fravalg opdelt på køn.

FIGUR 6.13

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på køn

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092

Flere kvinder end mænd er bekymrede for arbejdsvilkårene, nemlig 72 % kvinder mod 53 % mænd, og for lønnen, 58 % kvinder mod 36 % mænd. Lige mange af de to køn, nemlig 57 %, angiver, at der er andre uddannelser, som er mere spændende. 22 % kvinder og 11 % mænd angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse.

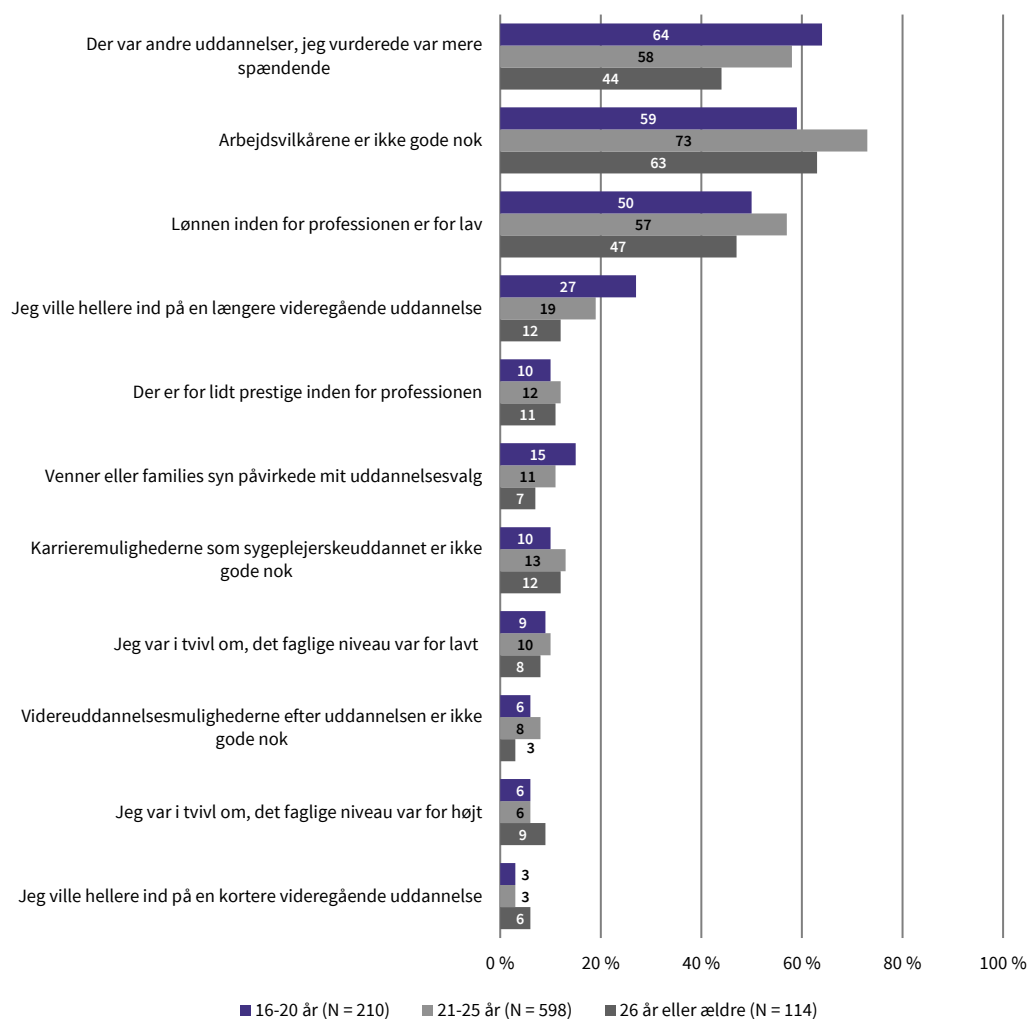
6.4.3 Den mellemste aldersgruppe er mest bekymret for løn og arbejdsvilkår

Figur 6.14 viser begrundelser for fravalg opdelt på alder.

FIGUR 6.14

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Det er den mellemste aldersgruppe, de studerende mellem 21-25 år, der er mest bekymret for arbejdsvilkårene – 73 % mod 63 % af gruppen over 25 og 59 % af gruppen under 21 år. Ligeledes er mellemgruppen mest bekymret for lønnen, 57 % mod hhv. 47 og 50 %.

Til gengæld er der en større andel af den yngste gruppe, studerende mellem 17-20 år, der angiver, at de hellere vil ind på en længere videregående uddannelse, nemlig 27 % mod 19 % i den mellemste og 12 % i den ældste gruppe. 15 % af denne gruppe angiver, at venners eller families syn påvirkede deres uddannelsesvalg, mod 11 % i mellemste og 7 % i ældste gruppe.

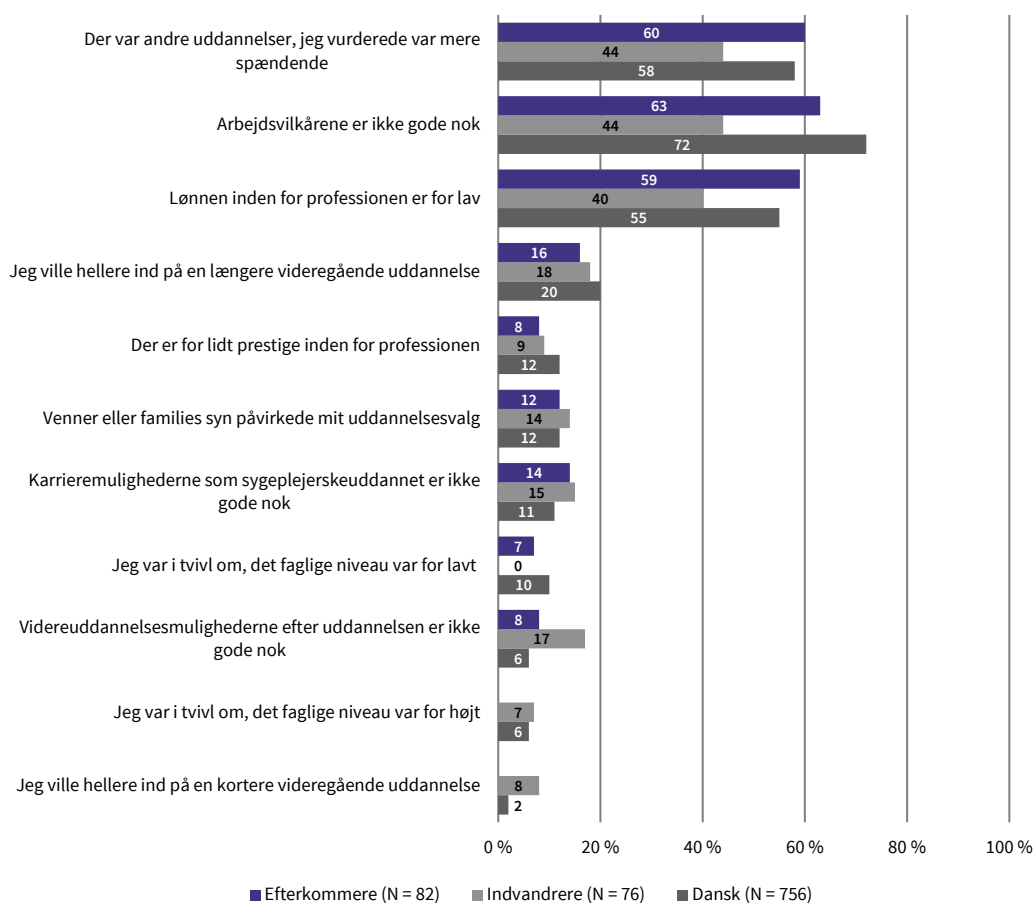
6.4.4 Studerende med indvandrerbaggrund er mindre bekymrede for løn og arbejdsvilkår end studerende med efterkommer- eller dansk baggrund

Figur 6.15 viser begrundelser for fravalg opdelt på herkomst.

FIGUR 6.15

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at studerende med indvandrerbaggrund er mindre tilbøjelige end både studerende med dansk baggrund og studerende med efterkommerbaggrund til at begrunde fravalget med, at andre uddannelser er mere spændende, eller med bekymring for lønnen og arbejdsvilkårene i professionen. Derimod er studerende med indvandrerbaggrund mere tilbøjelige til være bekymrede for videreuddannelsesmuligheder.

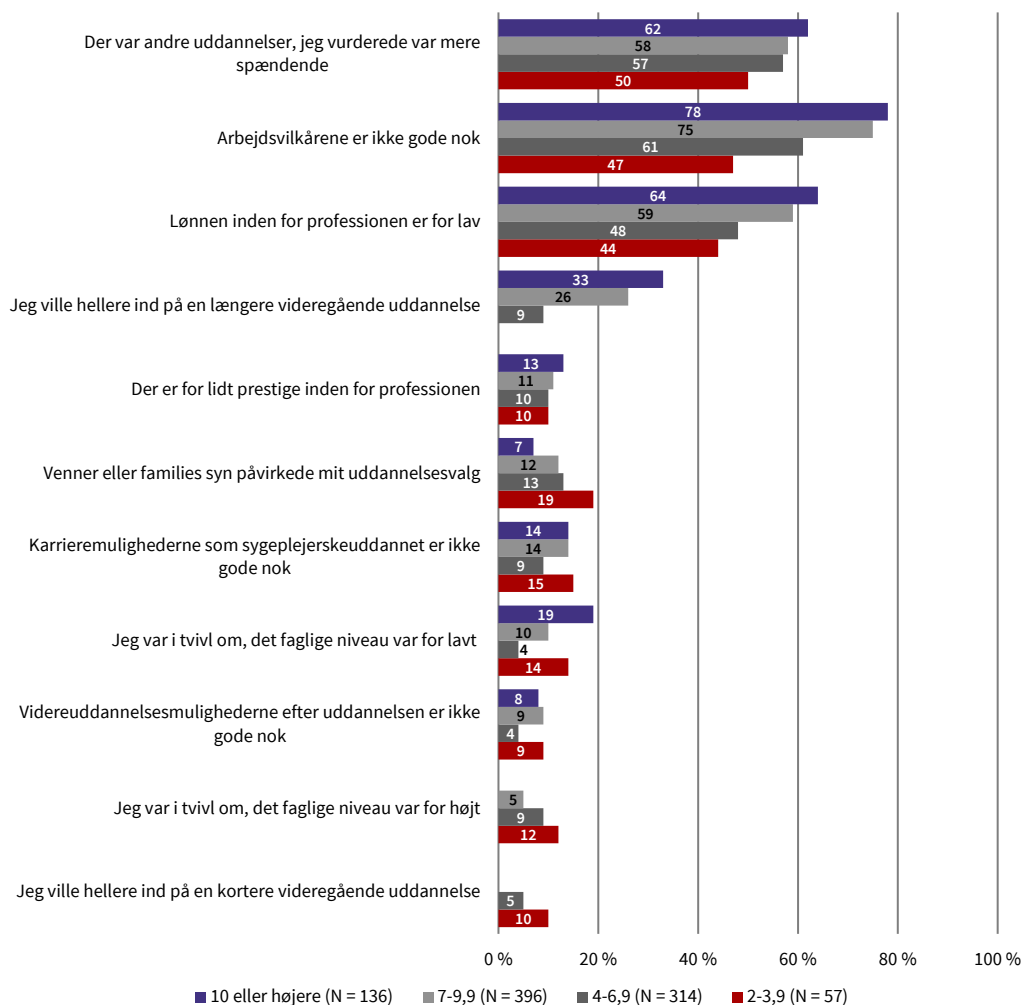
6.4.5 Flere fagligt stærke er bekymrede for løn og arbejdsvilkår

Figur 6.16 viser fravalgsbegrundelser opdelt på gymnasialt karaktergennemsnit.

FIGUR 6.16

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Jo højere karaktergennemsnit de studerende har, desto flere begrundelser angiver de. Gruppen af studerende med karaktergennemsnit på 10 eller derover har angivet flest begrundelser efterfulgt af gruppen med karaktergennemsnit mellem 7-10. De skiller sig navnlig ud ved at være mere bekymrede for arbejdsvilkår (78 % og 75 % mod 61 % af studerende med gennemsnit mellem 4 og 7) og løn (64 % og 50 % mod 48 %). 33 % og 26 % angiver, at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse, mod 9 % af studerende med karakterer mellem 4 og 7.

Gruppen af studerende med karaktergennemsnit under 4 skiller sig modsat ud ved at være den gruppe, hvor den største andel, nemlig 12 %, angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau var for højt, og 10 % angiver, at de hellere ville ind på en kortere videregående uddannelse. I denne gruppe er der endvidere 19 %, som angiver, at venner eller families syn har påvirket deres uddannelsesvalg.

6.5 Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?

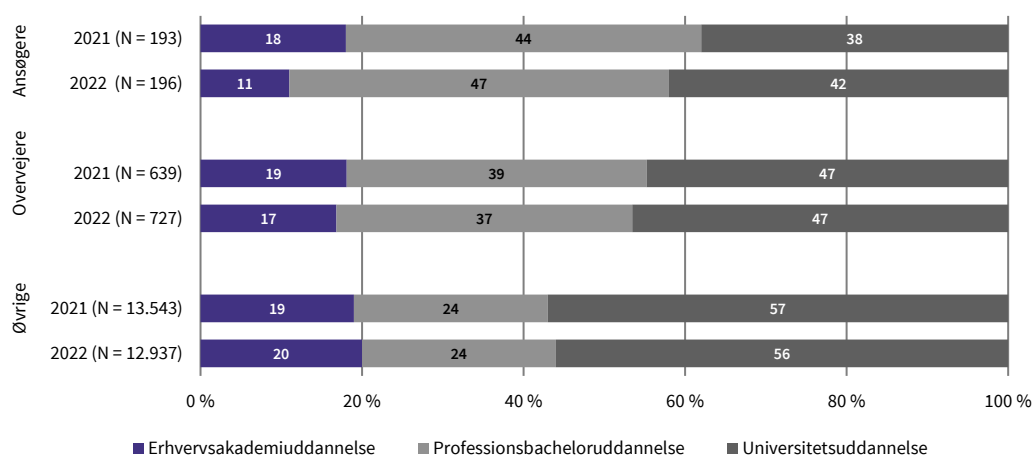
I de følgende afsnit går vi tæt på, hvilke uddannelser ansøgerne og overvejerne er optaget på og altså har søgt i stedet for sygeplejerskeuddannelsen. Vi viser først ansøgerne og overvejernes fordeling på sektor, dvs. universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier, og dernæst fordelingen på hovedområder inden for universiteter og professionshøjskoler. Fordelingen på hovedområder inden for erhvervsakademier kan ses i appendix B.

6.5.1 Mellem fire og fem ud af ti, som fravælger sygeplejerskeuddannelsen, optages på universitetsuddannelse

Figur 6.17 viser overvejerne og ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen opdelt på, hvilke af de tre sektorer (universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier) de er optaget på.

FIGUR 6.17

Overvejerne og ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen opdelt på optagelsessektor, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

Figuren viser, at 42 % af ansøgerne er optaget på en universitetsuddannelse, mens 47 % er optaget på en professionsbacheloruddannelse og 11 % på en erhvervsakademiuddannelse.

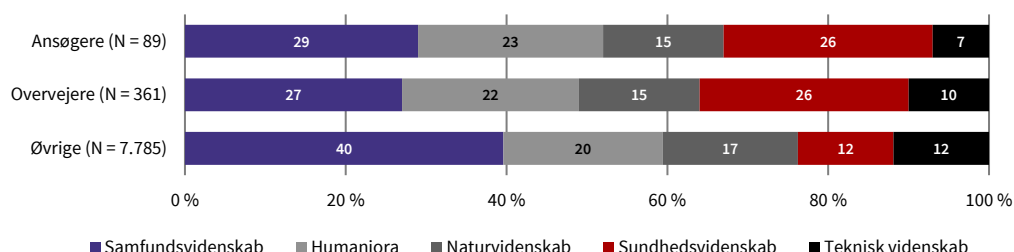
For overvejernes vedkommende gælder det, at 47 % er optaget på en universitetsuddannelse, 37 % på en professionsbacheloruddannelse og 17 % på en erhvervsakademiuddannelse.

6.5.2 Studerende, der fravælger sygeplejerskeuddannelsen, optages på forskellige hovedområder på universiteterne

Figur 6.18 viser fordelingen på optagelsesområder på universiteterne af overvejere og ansøgere.

FIGUR 6.18

Overvejere og ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på universiteter

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

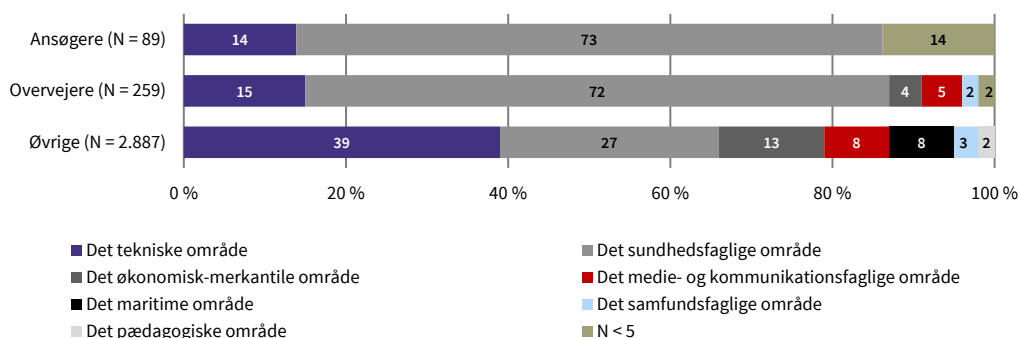
Blandt ansøgerne har 29 % valgt en samfundsvidenskabelig uddannelse, 26 % en sundhedsvidenskabelig, og 23 % en humanistisk. Blandt overvejerne har 27 % valgt samfundsvidenskab, 26 % sundhedsvidenskab, og 22 % humaniora. Grupperne er således relativt ens i deres fordeling på hovedområder, ligesom begge er mere tilbøjelige end gennemsnittet til at vælge sundhedsvidenskab.

6.5.3 Studerende, der fravælger sygeplejerskeuddannelsen, optages på andre sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser

Figur 6.19 viser, hvordan de overvejere og ansøgere, der har søgt mod professionshøjskolerne, fordeles sig på optagelsesområder.

FIGUR 6.19

Overvejere og ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på professionshøjskoler

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 dækker over grupper, som vi udelader af diskretioneringshensyn.

Figuren viser, at de sundhedsfaglige uddannelser tiltrækker flest, således 57 % af ansøgerne og 59 % af overvejerne. Begge grupper er således mere tilbøjelige til at vælge sundhedsfaglige og mindre tilbøjelige til at vælge især tekniske uddannelser end øvrige studerende på professionshøjskolerne.

7 Socialrådgiveruddannelsen

7.1 Kapitlets hovedresultater

Hver 20. søger eller overvejer socialrådgiveruddannelsen

- Ca. 3 % af alle nye studerende i 2022 er optaget på socialrådgiveruddannelsen, 2 % svarer, at de har overvejet socialrådgiveruddannelsen uden at søge den, og 1 % har søgt, men er blevet optaget på en højere prioriteret uddannelse.
- De studerende, der har søgt socialrådgiveruddannelsen på en lavere prioritet, har lidt flere mænd, lidt flere studerende under 21 og lidt flere studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund, når man sammenligner med dem, der er optaget på socialrådgiveruddannelsen.
- De studerende, der har overvejet, men fravalgt at søge socialrådgiveruddannelsen, har også flere mænd. Begge grupper har flere stx'ere og færre hf'ere end gruppen af optagne. Andelen af studerende med karaktergennemsnit på 7 og derover er 11 % blandt dem, der har overvejet, men fravalgt uddannelsen, 6 % blandt dem, der har søgt på en lavere prioritet, og 2 % blandt de optagne på uddannelsen.

Samfundsvidenskabelige og sundhedsfaglige uddannelser tiltrækker

- 39 % af ansøgerne og 42 % af overvejerne er blevet optaget på universitetsuddannelser. 40 % af ansøgerne og 30 % af overvejerne vælger en professionsbacheloruddannelse. 21 % af ansøgerne og 29 % af overvejerne vælger erhvervsakademiuddannelser.
- På universiteterne vælger såvel ansøgerne som overvejerne i overvejende grad samfundsvidenskabelige eller humanistiske uddannelser.
- Af professionsbacheloruddannelserne er det de sundhedsfaglige uddannelser, der tiltrækker flest af både ansøgerne og overvejerne.

Spændende job og ønske om at gøre en forskel begrunder tilvalg af socialrådgiveruddannelsen

- Det forhold, som har været afgørende for flest socialrådgiverstuderende, er ønsket om at gøre en positiv forskel for andre, som 92 % angiver som afgørende i høj eller meget høj grad, og muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse (88 %). 80 % peger på muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer, og 60 % angiver gode beskæftigelsesmuligheder.
- Begrundelser, der vedrører uddannelsen, er faglig interesse for uddannelsen, som 85 % angiver. 69 % har angivet, at ønsket om at blive en mere dannet og vidende person har været afgørende, og 49 % peger på den geografiske placering af uddannelsen.
- Sammenlignet med gruppen af øvrige studerende på de videregående uddannelser er socialrådgiverstuderende mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre

og for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, og mindre tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

Interesse for andre uddannelser begrundet fravalg af socialrådgiveruddannelsen

- Den hyppigste begrundelse for såvel ansøgerne som overvejerne er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 73 % af ansøgerne og 63 % af overvejerne angiver denne begrundelse. Kigger vi på de øvrige begrundelser, der knytter sig til selve uddannelsen, angiver 21 % af ansøgerne og 18 % af overvejerne, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse, og 16 % af ansøgerne og 9 % af overvejerne angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau på uddannelsen var for lavt.
- De næsthypigste begrundelser for at fravælge uddannelsen handler om løn og arbejdsvilkår. 23 % af ansøgerne og 31 % af overvejerne angiver, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. 22 % af ansøgerne og 26 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav. Kigger vi på de øvrige begrundelser, der knytter sig til de studerendes forestillinger om arbejdslivet, angiver 16 % af ansøgerne og 20 % af overvejerne, at karrieremulighederne som socialrådgiveruddannet ikke er gode nok.
- Lige mange kvinder og mænd er bekymrede for arbejdsvilkårene, mens dobbelt så mange mænd som kvinder er bekymrede for lønnen. De ældre studerende er mere tilbøjelige til at angive bekymring for arbejdsvilkårene, mens de yngste i højere grad angiver, at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse.
- En større andel af gruppen med de højeste karakterer angiver bekymring for arbejdsvilkår, løn og det faglige niveau, og at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse.

7.2 Hvor mange søger og overvejer socialrådgiveruddannelsen, og hvem er de?

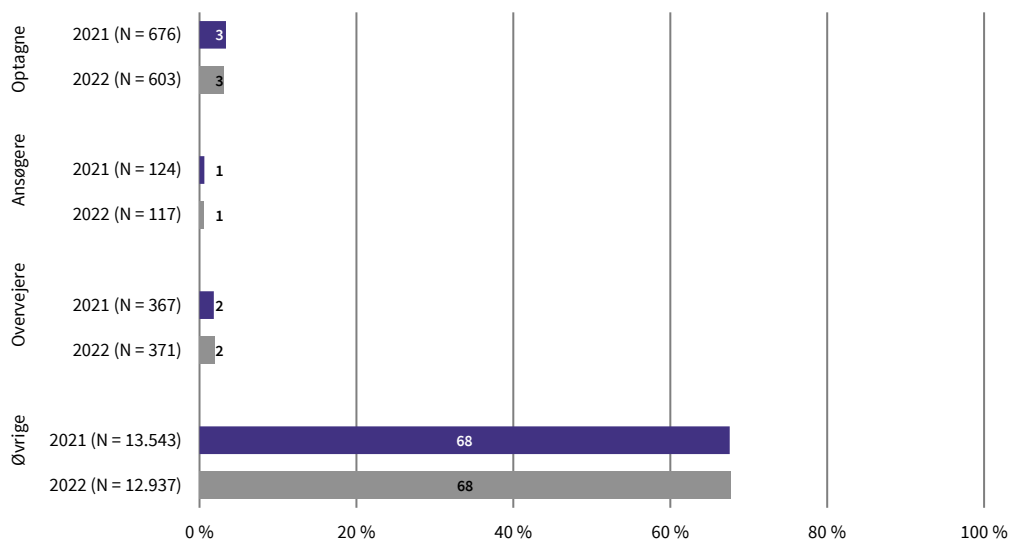
I nedenstående afsnit præsenterer vi, hvem der blev *optaget* på socialrådgiveruddannelsen, hvem der *søgte* socialrådgiveruddannelsen, men blev optaget på en højere prioritet, og hvem der *overvejede* at søge uddannelsen, men endte med at søge en anden uddannelse, i august 2021 og august 2022. Vi præsenterer tallene dels overordnet, dels opdelt på alder, køn, herkomst, gymnasial uddannelse og adgangsgivende karakter. De opdeltte figurer er kun for 2022, da de ellers bliver for uoverskuelige.

7.2.1 Hver 20. søger eller overvejer socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.1 viser fordelingen af optagne, ansøgere og overvejere på socialrådgiveruddannelsen som procentandel af samtlige optagne på videregående uddannelser i 2021 og 2022.

FIGUR 7.1

Overvejere, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

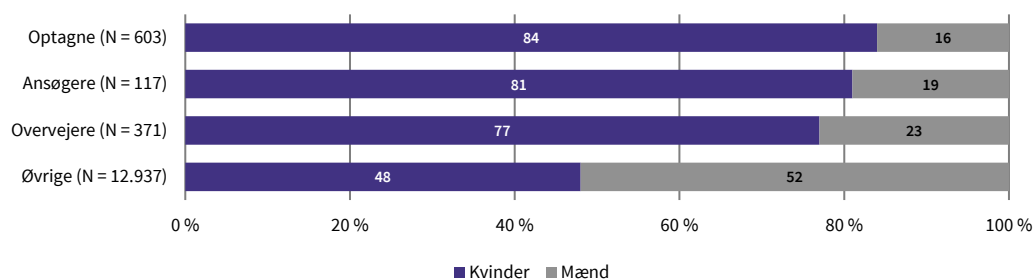
Figuren viser, at 3 % af alle nye studerende i både 2021 og 2022 er optaget på socialrådgiveruddannelsen. Desuden har 2 % begge år overvejet uddannelsen, men ikke søgt, og 1 % begge år har søgt uddannelsen, men blev optaget på en anden højere prioriteret uddannelse.

7.2.2 Lidt flere mænd blandt ansøgerne og overvejerne end blandt de optagne på socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.2 viser overvejerne, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen opdelt på køn.

FIGUR 7.2

Overvejerne, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på køn

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

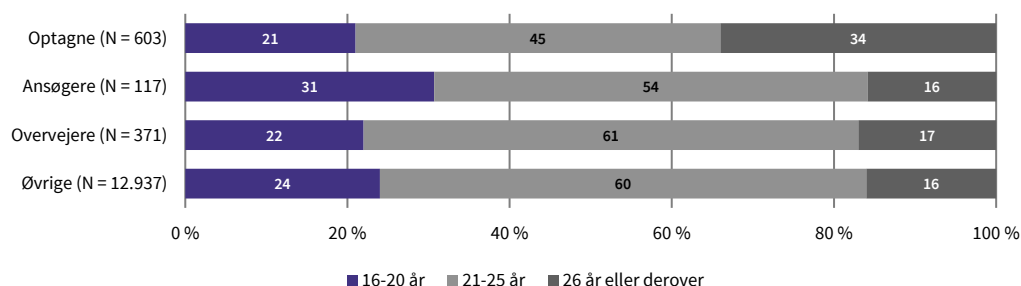
Figuren viser, at kønsfordelingen er mest skæv i gruppen af optagne, hvor kvinder udgør 84 %, mens andelen i gruppen af ansøgere er 81 % og blandt overvejerne 77 %.

7.2.3 Flere under 25 fravælger socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.3 viser overvejerne, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen opdelt på alder.

FIGUR 7.3

Overvejerne, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at der er en større andel af studerende over 25 i gruppen af optagne på socialrådgiveruddannelsen end blandt ansøgerne, overvejerne og de øvrige studerende. Tilsvarende er der en

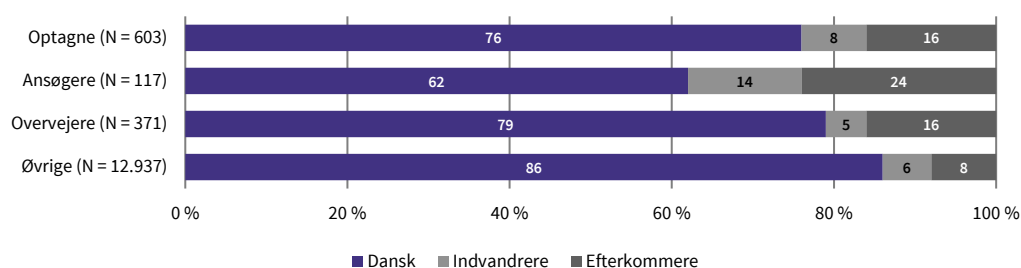
mindre andel af de optagne, der er under 21, nemlig 21 % mod 22 % af overvejerne, 31 % af ansøgere og 24 % af de øvrige. Den største aldersgruppe blandt såvel optagne som ansøjerne og de øvrige studerende er studerende mellem 21-25 år.

7.2.4 Flere med indvandrer- og efterkommerbaggrund søger socialrådgiveruddannelsen på lavere prioritet

Figur 7.4 viser fordelingen af overvejerne, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen opdelt på herkomst.

FIGUR 7.4

Overvejerne, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

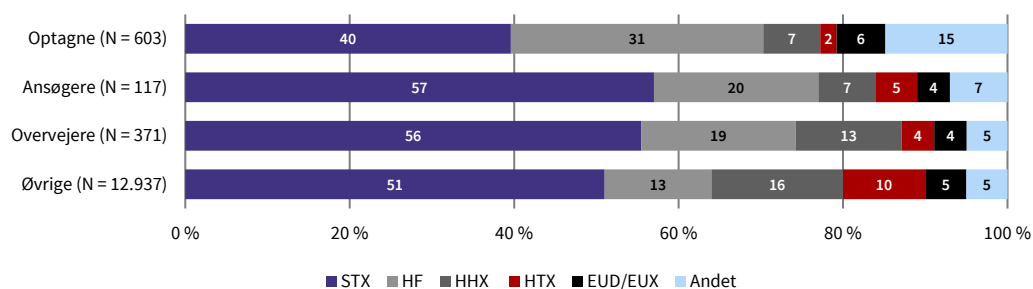
Figuren viser, at en større andel af gruppen af ansøgere har indvandrer- eller efterkommerbaggrund sammenlignet med både de optagne, overvejerne og de øvrige studerende. Således har 14 % af ansøjerne indvandrerbaggrund mod 8 % af de optagne, 5 % af overvejerne og 6 % af de øvrige studerende. 24 % af ansøjerne har efterkommerbaggrund mod hhv. 16 % blandt de optagne og overvejerne og 8 % blandt de øvrige.

7.2.5 Flere med stx fravælger socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.5 viser overvejere, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen opdelt på adgangsgivende eksamen.

FIGUR 7.5

Overvejere, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

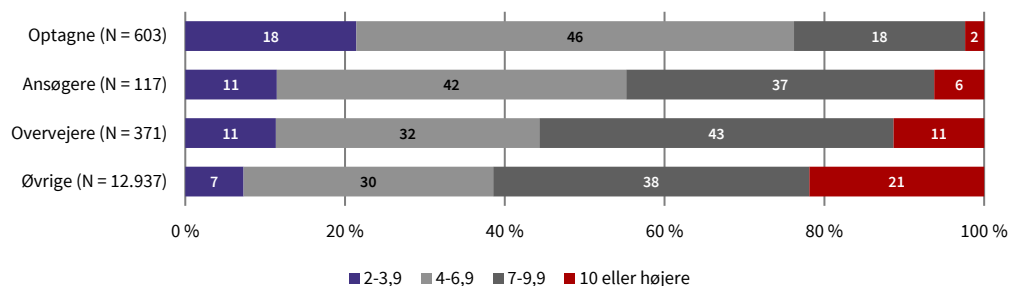
Figuren viser, at studerende med hf-baggrund udgør en relativt større andel af de optagne på uddannelsen, mens studerende med stx-, hhx- og htx-baggrund udgør relativt mindre andele blandt de optagne sammenlignet med ansøgerne og overvejerne.

7.2.6 Flere med gennemsnit over 7 fravælger socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.6 viser overvejere, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen opdelt på adgangsgivende karaktergennemsnit.

FIGUR 7.6

Overvejere, ansøgere og optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at der blandt de optagne på socialrådgiveruddannelsen er 18 %, som har en adgangsgivende karakter under 4. Andelen blandt ansøgerne og overvejerne er 11 % og blandt de øvrige studerende 7 %. 2 % af de optagne på socialrådgiveruddannelsen har et adgangsgivende karaktergennemsnit på 10 eller derover. Andelen blandt ansøgerne er 6 %, blandt overvejerne 11 %, og blandt de øvrige studerende 21 %.

7.3 Hvorfor vælger de socialrådgiveruddannelsen?

I de følgende afsnit undersøger vi de optagne studerendes begrundelser for at vælge socialrådgiveruddannelsen til. For hver begrundelse har de studerende kunnet angive, i hvilken grad forskellige forhold har været afgørende for deres beslutning om at søge ind på uddannelsen. Figurerne viser andelen af studerende, der har angivet, at det pågældende forhold har været afgørende i høj eller meget høj grad. Vi viser dels tallene overordnet, dels opdelt på baggrundsvariablene køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. Appendix B indeholder figurer, der viser begrundelser opdelt på gymnasial uddannelse.

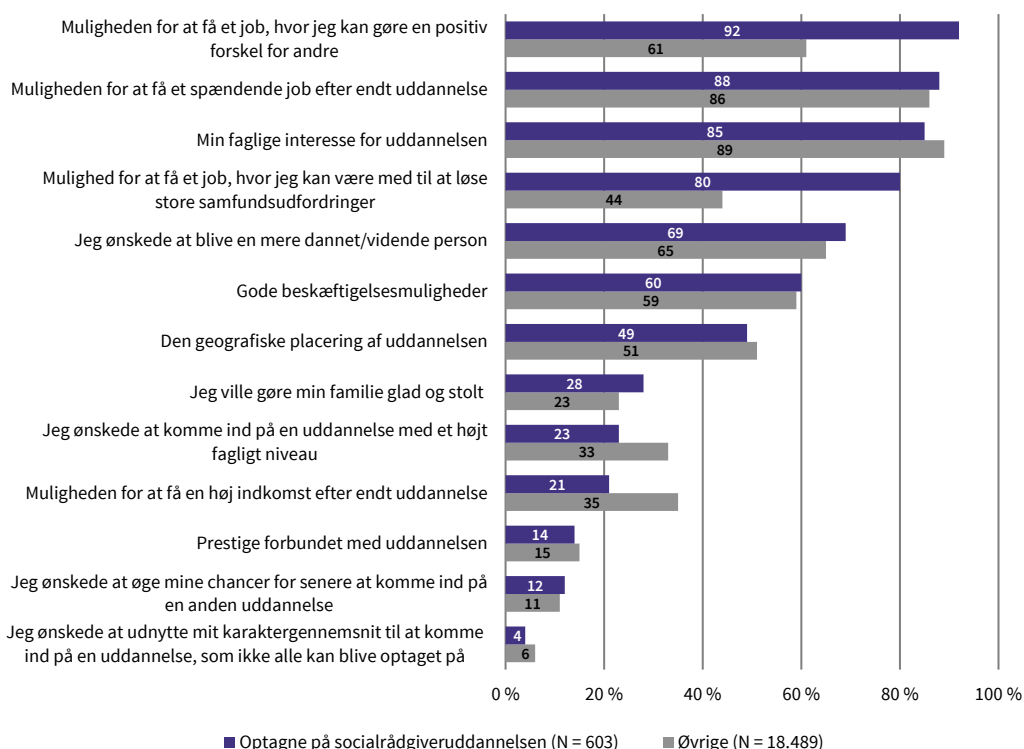
7.3.1 At gøre en forskel begrundet valg af socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.7 viser de optagne studerendes begrundelser for at vælge socialrådgiveruddannelsen til, sammenlignet med øvrige studerende på videregående uddannelser.

FIGUR 7.7

Tilvalgsbegrundelser for optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser, at det forhold, som har været afgørende for flest socialrådgiverstuderende, er ønsket om at gøre en positiv forskel for andre, som 92 % angiver som afgørende i høj eller meget høj grad, tæt fulgt af muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse (88 %), faglig interesse for uddannelsen (85 %) og muligheden for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer (80 %).

69 % har angivet, at ønsket om at blive en mere dannet og vidende person har været afgørende, og 60 % angiver gode beskæftigelsesmuligheder. 49 % peger på den geografiske placering af uddannelsen.

Sammenlignet med gruppen af øvrige studerende på de videregående uddannelser er socialrådgiverstuderende mere tilbøjelige til at vægte muligheden for at gøre en positiv forskel for andre og for at bidrage til løsning af store samfundsudfordringer, og mindre tilbøjelige til at vægte et højt fagligt niveau eller høj indkomst.

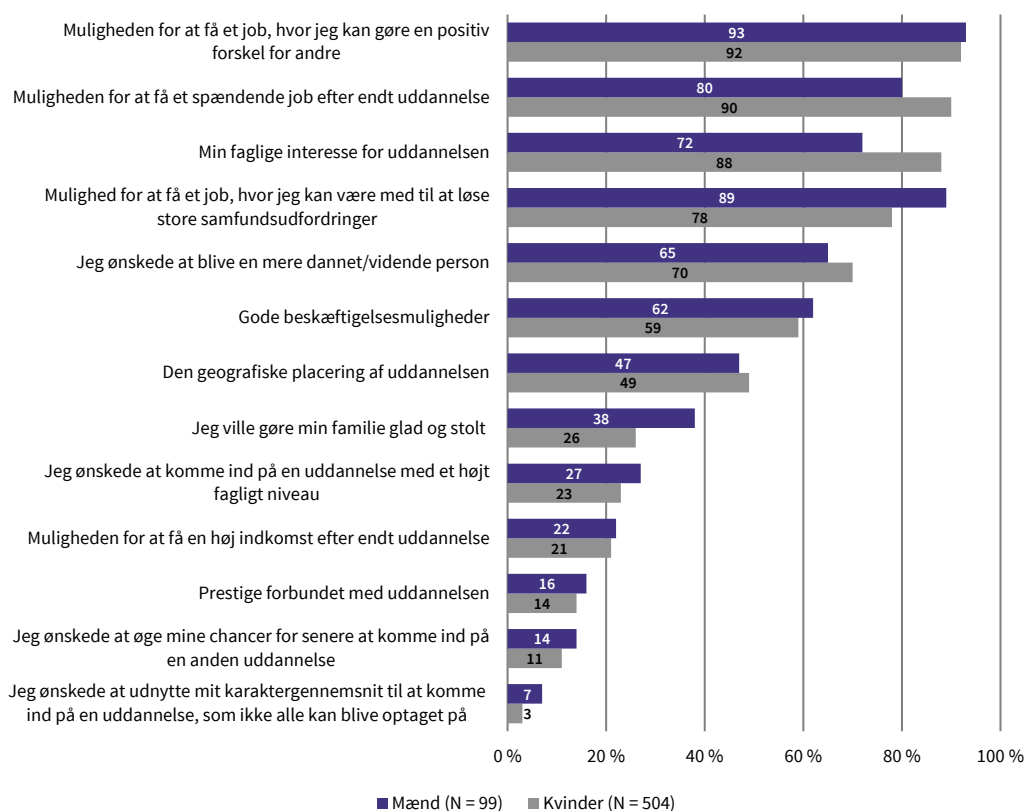
7.3.2 Lidt flere kvinder end mænd vægter faglig interesse og spændende job

Figur 7.8 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på køn.

FIGUR 7.8

Tilvalgsbegrundelser for optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på køn

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Figuren viser små forskelle mellem kønnene. Dog er der lidt forskelle i den overordnede rækkefølge af begrundelser. Flere kvinder end mænd angiver, at muligheden for et spændende job (90 % mod 80 %) og faglig interesse for uddannelsen (88 % mod 72 %) har været afgørende. Flere mænd end kvinder angiver mulighed for at bidrage til løsningen af store samfundsudfordringer som afgørende (89 % mænd mod 78 % kvinder).

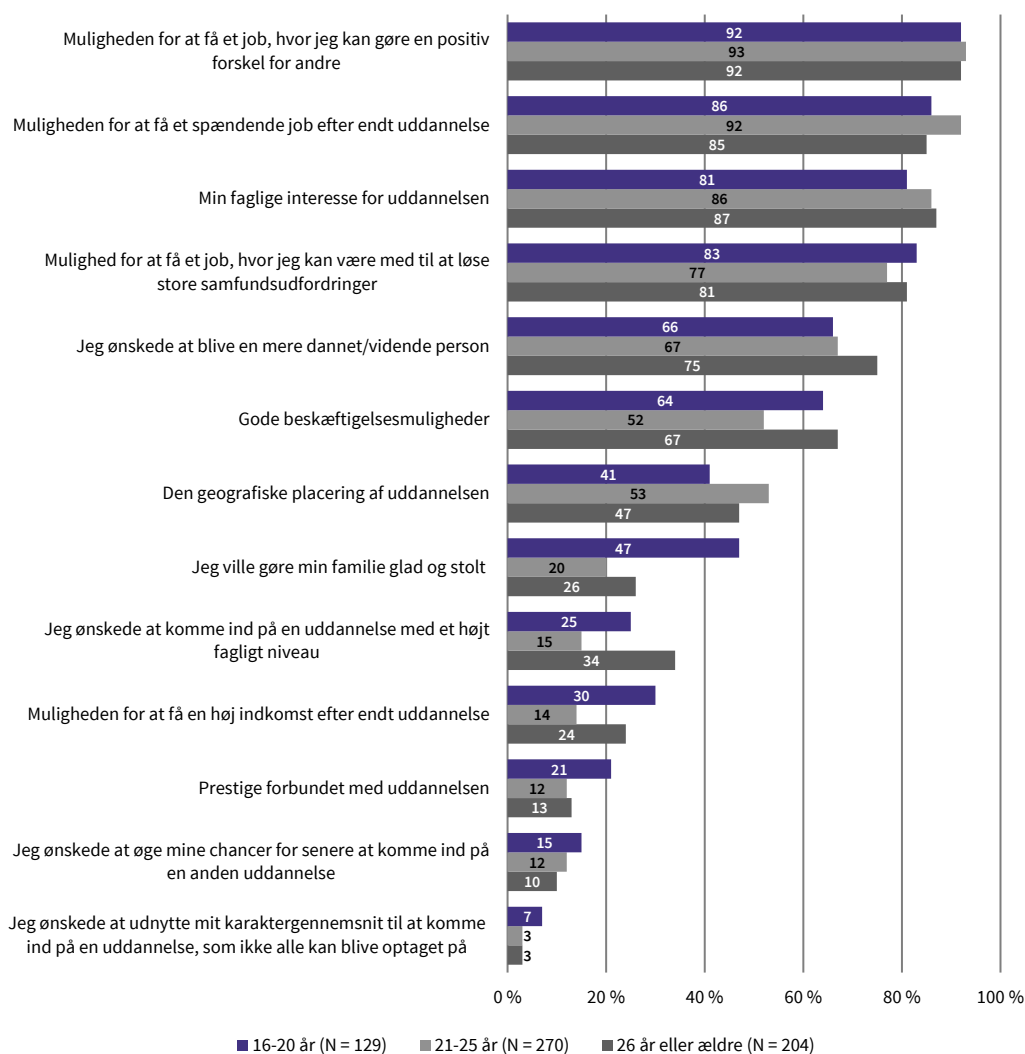
7.3.3 Lidt flere over 25 vægter faglig interesse og dannelse

Figur 7.9 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på alder.

FIGUR 7.9

Tilvalgsbegrundelser for optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

De yngste og ældste aldersgrupper er lidt mere tilbøjelige end den mellemste til at lægge vægt på gode beskæftigelsesmuligheder, som hhv. 64 % og 67 % angiver som afgørende mod 52 % i den mellemste gruppe, og mulighed for at løse store samfundsudfordringer, som 83 % af de yngste og

81 % af de ældste angiver mod 77 % af den mellemste gruppe. Studerende over 25 er mere tilbøjelige til at lægge vægt på ønsket om at blive en mere dannet og vidende person, som 75 % fremhæver mod 67 % af studerende mellem 21-25 og 66 % af studerende under 21.

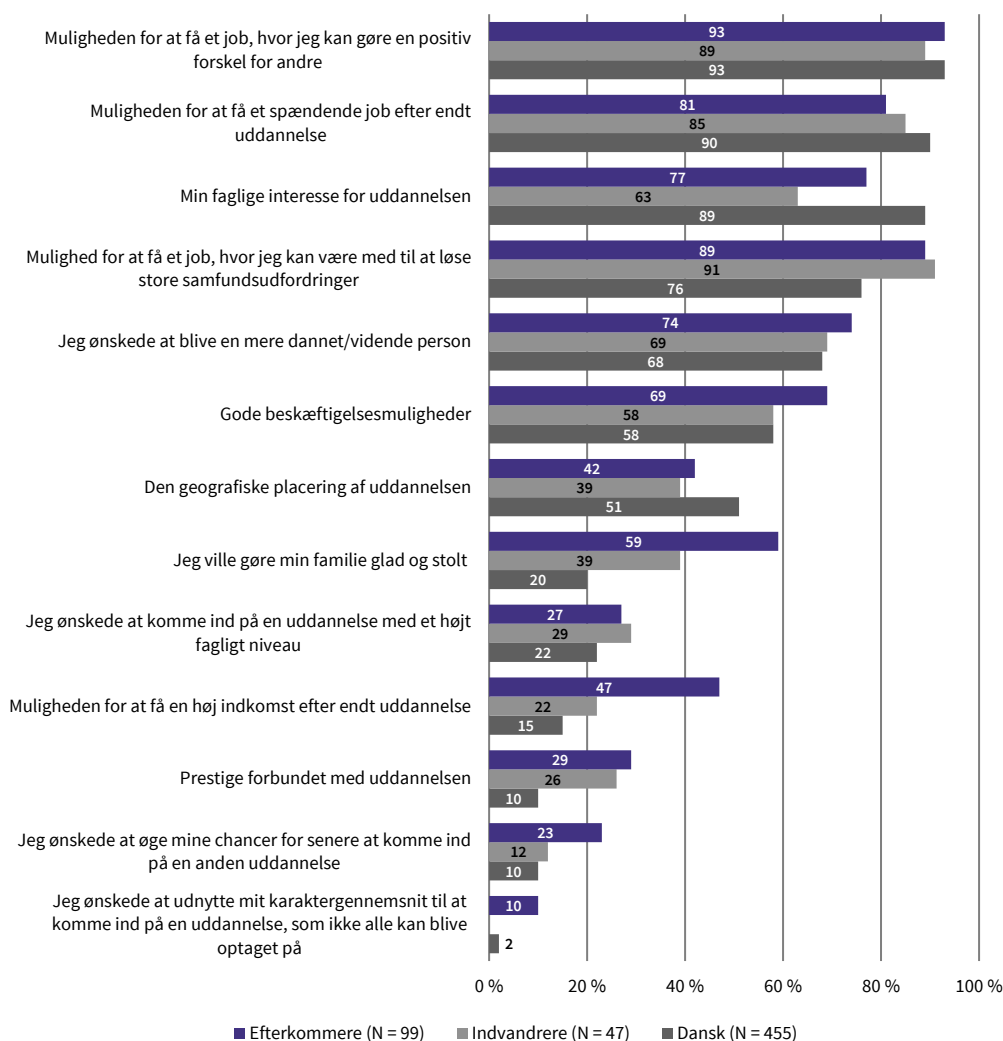
7.3.4 Studerende med efterkommerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at vægte løn og beskæftigelse

Figur 7.10 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på herkomst.

FIGUR 7.10

Tilvalgsbegrundelser for optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på herkomst

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde valget med ønsket om at løse store samfundsudfordringer. Især efterkommere angiver også oftere høj løn, gode beskæftigelsesmuligheder, prestige og at gøre familien glad og stolt som betydende faktorer. Studerende med dansk baggrund er derimod mere tilbøjelige til at angive faglig interesse og uddannelsens geografiske placering.

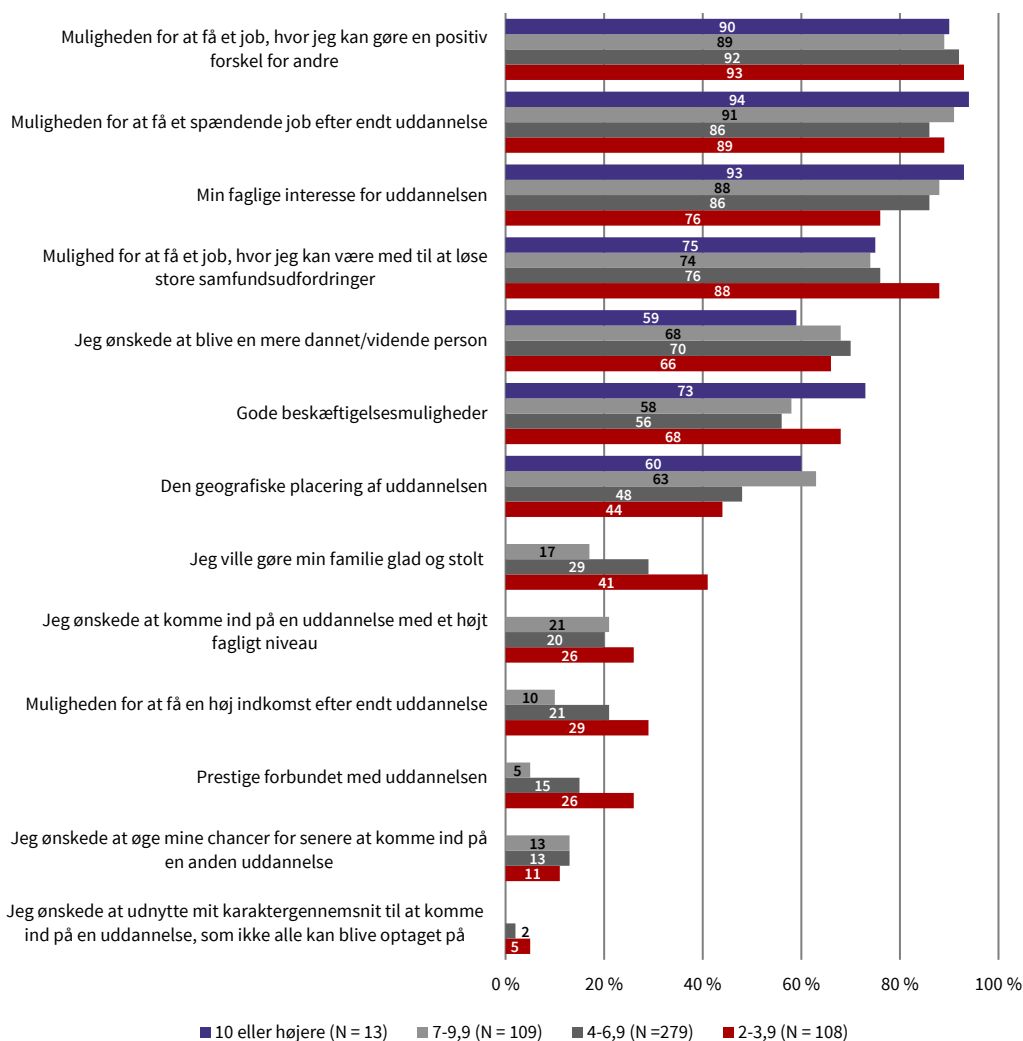
7.3.5 Fagligt stærke vægter faglig interesse og spændende job

Figur 7.11 viser tilvalgsbegrundelser opdelt på karaktergennemsnit.

FIGUR 7.11

Tilvalgsbegrundelser for optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på? (Procentandel, som har svaret "I høj grad" eller "I meget høj grad")

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser en tendens til, at jo højere karaktergennemsnit de studerende har, desto højere vægter de faglig interesse og spændende job, og desuden den geografiske placering af uddannelsen. Gruppen med gennemsnit under 4 er derimod mere tilbøjelig til at vægte ønsket om at gøre en forskel for andre og at kunne bidrage til løsning af store samfundsudfordringer. Denne gruppe vægter også gode beskæftigelsesmuligheder højt og er mere tilbøjelig til at vægte ønsket om at gøre familien glad og stolt. Det skal dog bemærkes, at gruppen med karaktergennemsnit på 10 eller derover er meget lille, og tallene herfra er derfor behæftet med en del usikkerhed, da enkeltbesvarelser kan give store udsving.

7.4 Hvorfor vælger ansøgerne og overvejerne socialrådgiveruddannelsen fra?

I de følgende afsnit præsenteres ansøgernes og overvejernes begrundelser for at fravælge socialrådgiveruddannelsen. De studerende har kunnet angive mere end én grund. Fravalgsbegrundelserne vises dels overordnet, dels opdelt på baggrundsvariable køn, alder, herkomst og karaktergennemsnit. I de figurer, hvor der opdeles på baggrundsvariable, er overvejerne og ansøgerne slået sammen, da grupperne ellers ville blive for små. I appendix B findes figurer, hvor man kan se udviklingen i fravalgsbegrundelser fra 2021 til 2022, samt begrundelser opdelt på gymnasial eksamen.

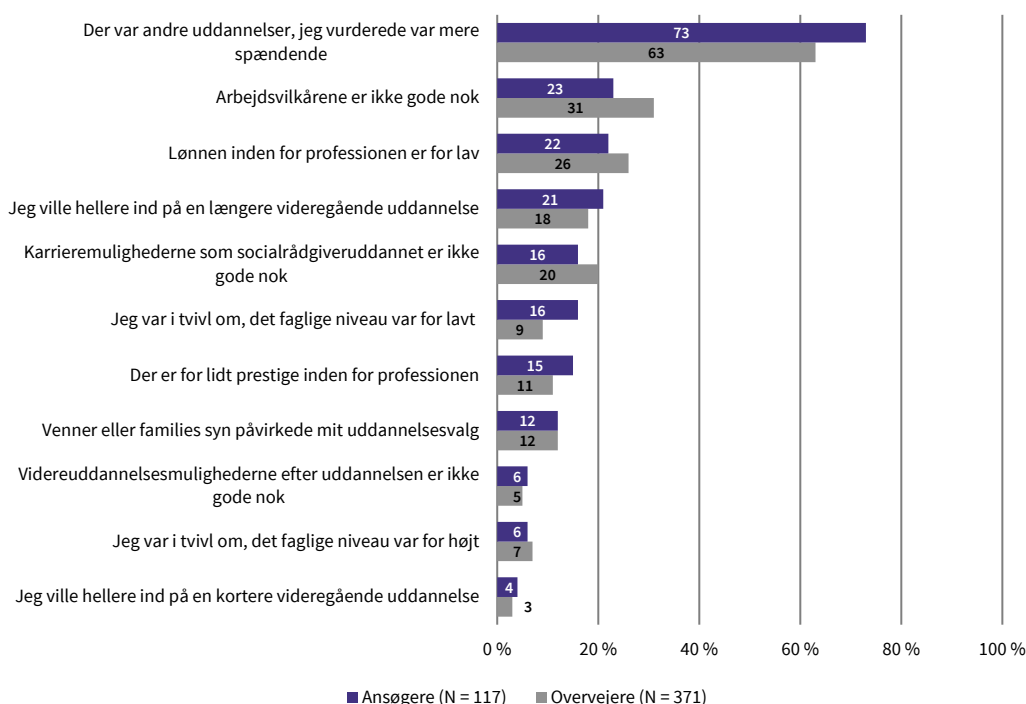
7.4.1 Interesse for andre uddannelser er den mest udbredte begrundelse for at fravælge socialrådgiveruddannelsen

Figur 7.12 herunder viser begrundelserne, ordnet efter hvor mange der har angivet den pågældende grund, opdelt på ansøgere og overvejere.

FIGUR 7.12

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Den overordnede rækkefølge for ansøgerne og overvejerne er den samme, men der er forskelle i, hvor mange inden for hver gruppe der har valgt hver begrundelse. Den hyppigste begrundelse for såvel ansøgerne som overvejerne er, at der var andre uddannelser, de har vurderet var mere spændende. 73 % af ansøgerne og 63 % af overvejerne angiver denne begrundelse. Løn og arbejdsvilkår er de næsthyppest begrundelser. 23 % af ansøgerne og 31 % af overvejerne angiver, at arbejdsvilkårene ikke er gode nok. 22 % af ansøgerne og 26 % af overvejerne angiver, at lønnen inden for professionen er for lav.

21 % af ansøgerne og 18 % af overvejerne angiver, at de hellere ville ind på en længere videregående uddannelse. 16 % af ansøgerne og 20 % af overvejerne angiver, at karrieremulighederne som socialrådgiveruddannet ikke er gode nok. 16 % af ansøgerne og 9 % af overvejerne angiver, at de var i tvivl om, hvorvidt det faglige niveau på uddannelsen var for lavt.

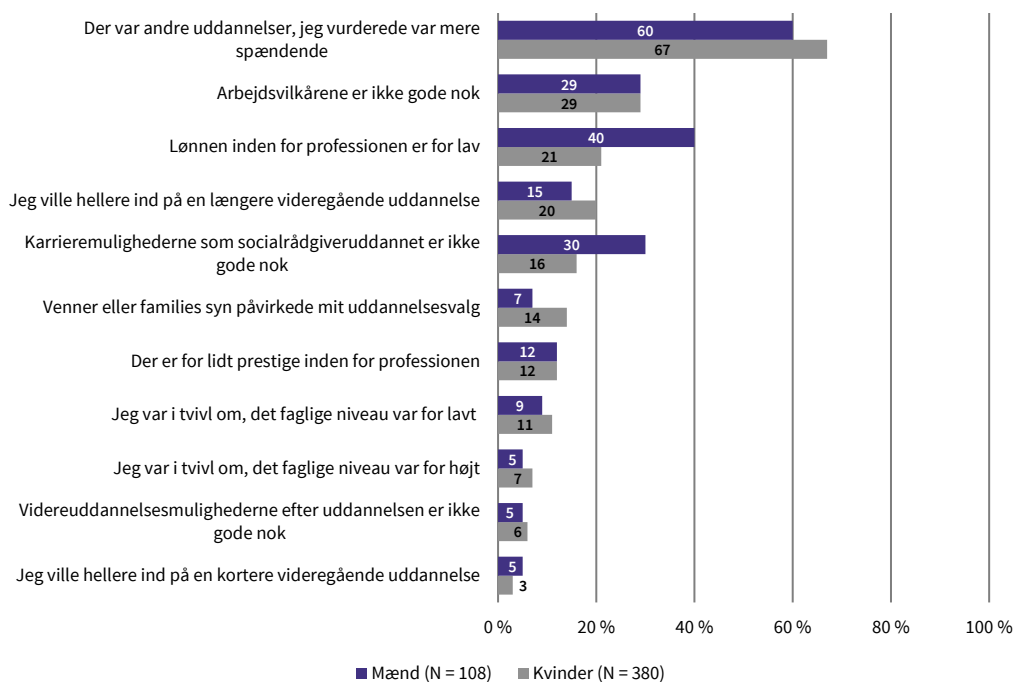
7.4.2 Flere mænd er bekymrede for løn og karrieremuligheder

Figur 7.13 viser begrundelser for fravalg opdelt på køn.

FIGUR 7.13

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på køn

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Lidt flere kvinder end mænd angiver, at der er andre uddannelser, som er mere spændende, nemlig 67 % kvinder mod 60 % mænd. 29 % af både mænd og kvinder er bekymrede for arbejdsvilkårene. Flere mænd er bekymrede for lønnen (40 % mod 21 % kvinder), ligesom lidt flere mænd angiver, at karrieremulighederne som socialrådgiver ikke er gode nok (30 % mod 16 %). Lidt flere kvinder angiver, at de hellere vil ind på en længere videregående uddannelse, nemlig 20 % mod 15 % mænd.

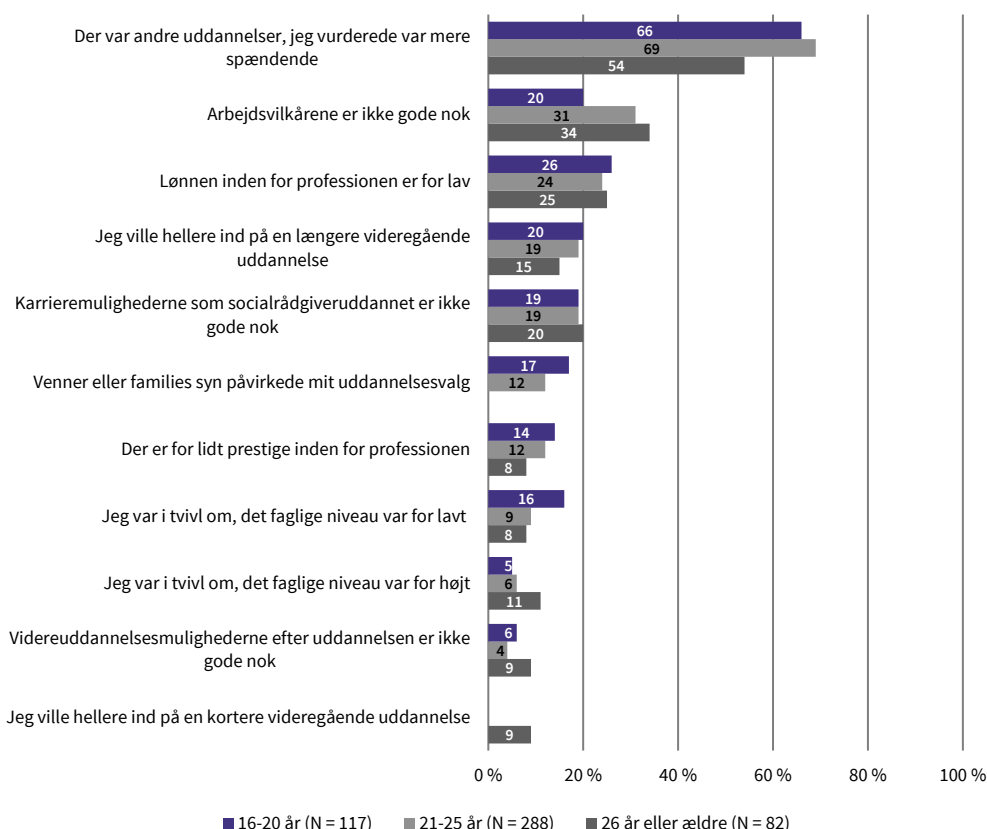
7.4.3 Flere af de ældste studerende er bekymrede for arbejdsvilkår

Figur 7.14 viser begrundelser for fravalg opdelt på alder.

FIGUR 7.14

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på aldersgrupper

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding

Note: N = 19.092

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

54 % af den ældste gruppe, studerende på 26 eller derover, angiver, at de har fundet andre uddannelser mere spændende. 34 % angiver, at arbejdsvilkårene i professionen ikke er gode nok, og 25 % angiver, at lønnen er for lav. 15 % ville hellere ind på en længere videregående uddannelse.

For den yngste gruppe, studerende mellem 17-20 år, er det 20 %, der begrundet fravalget med bekymring for arbejdsvilkårene, og 66 % begrundet fravalget med, at andre uddannelser var mere spændende. 20 % ville hellere ind på en længere videregående uddannelse.

Den mellemste gruppe ligger midt mellem, hvad angår bekymringen for arbejdsvilkårene, med 31 %, der angiver denne begrundelse, mens 69 % angiver, at andre uddannelser var mere spændende. 19 % ville hellere ind på en længere videregående uddannelse.

Cirka hver femte i alle aldersgrupper angiver karrieremuligheder som begrundelser.

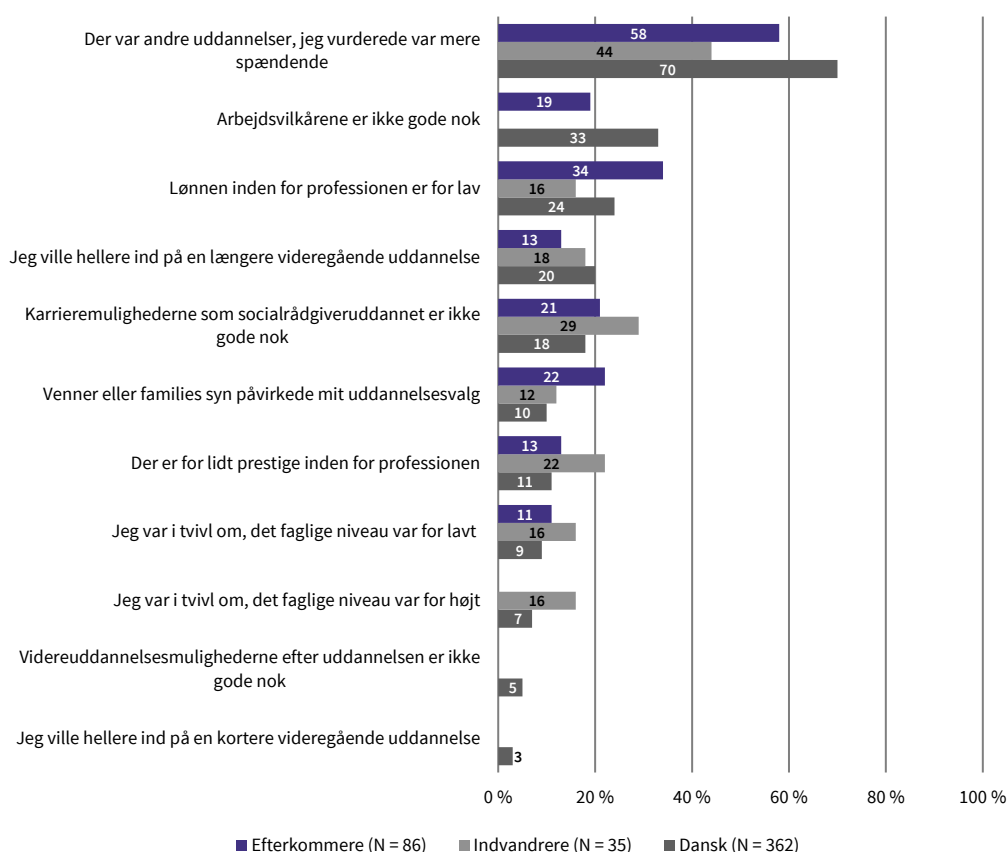
7.4.4 Studerende med dansk baggrund er mere bekymrede for arbejdsvilkår end studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund

Figur 7.15 viser begrundelser for fravalg opdelt på herkomst.

FIGUR 7.15

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på herkomst

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser, Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Figuren viser, at studerende med indvandrer- og efterkommerbaggrund er mindre tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde fravalget med, at andre uddannelser er mere spændende, eller med bekymring for arbejdsvilkårene i professionen. Derimod er studerende med efterkommerbaggrund mere tilbøjelige til at angive bekymring for løn, mens studerende med indvandrerbaggrund er mere tilbøjelige til at angive bekymring for prestige, karrieremuligheder og fagligt niveau. Begge grupper, men især studerende med efterkommerbaggrund, er endvidere mere tilbøjelige end studerende med dansk baggrund til at begrunde fravalget med venners og families syn på uddannelsen.

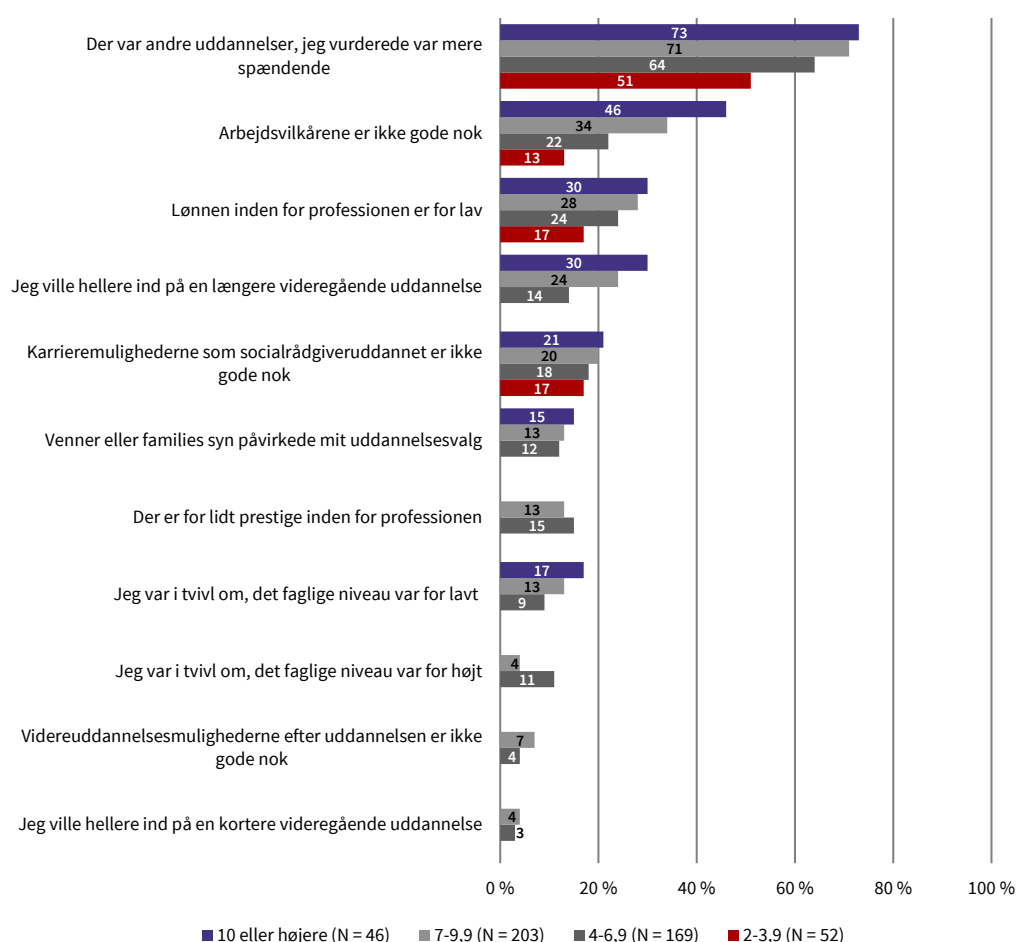
7.4.5 Flere fagligt stærke bekymrede for fagligt niveau, løn og arbejdsvilkår

Figur 7.16 viser fravalgsbegrundelser opdelt på gymnasialt karaktergennemsnit.

FIGUR 7.16

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på karaktergennemsnit

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)? (Procentandel, der har angivet den pågældende grund)

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Gruppen af studerende med karaktergennemsnit på 10 eller derover har angivet flere begrundelser end de øvrige grupper. De skiller sig navnlig ud ved at være mere bekymrede for arbejdsvilkår (46 % mod 34 % af studerende med karakterer mellem 7-10). 30 % angiver, at de hellere ville ind på en lang videregående uddannelse, mod 24 % af studerende med karakterer mellem 7 og 10. 30 % hhv. 28 % af de to grupper er bekymrede for lønnen. 17 % og 13 % er bekymrede for det faglige niveau.

7.5 Hvilke uddannelser vælger ansøgerne og overvejerne i stedet for?

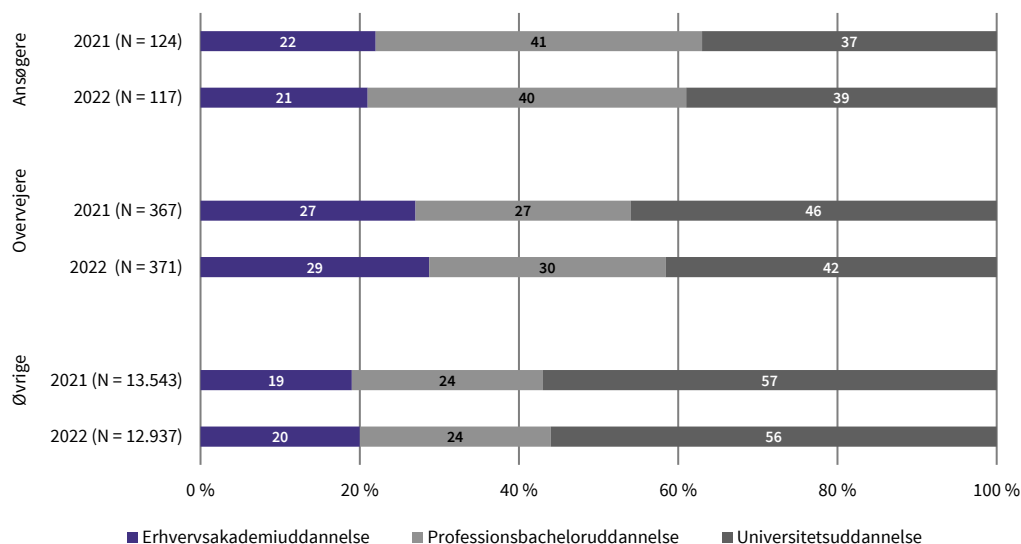
I de følgende afsnit går vi tæt på, hvilke uddannelser ansøgerne og overvejerne er optaget på og altså har søgt i stedet for socialrådgiveruddannelsen. Vi viser først ansøgerne og overvejernes fordeling på sektor, dvs. universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier, og dernæst fordelingen på hovedområder inden for universiteter og professionshøjskoler. Fordelingen på hovedområder inden for erhvervsakademier kan ses i appendix B.

7.5.1 Mellem tre og fire ud af ti, som fravælger socialrådgiveruddannelsen, optages på universitetsuddannelse

Figur 7.17 viser overvejdere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen opdelt på, hvilke af de tre sektorer (universiteter, professionshøjskoler og erhvervsakademier) de er optaget på.

FIGUR 7.17

Overvejdere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen opdelt på optagelsessektorer, 2021-2022

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092 (2022). N = 20.041 (2021).

Figuren viser, at ca. lige store andele af ansøgerne er optaget på enten universitetsuddannelser (39 %) eller professionsbacheloruddannelser (40 %), mens 21 % er optaget på erhvervsakademiuddannelser.

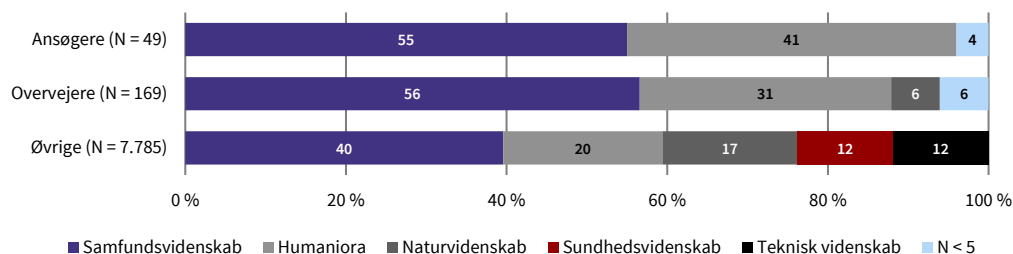
For overvejernes vedkommende gælder det, at 42 % er optaget på en universitetsuddannelse, 30 % på en professionsbacheloruddannelse og 29 % på en erhvervsakademiuddannelse.

7.5.2 Studerende, der fravælger socialrådgiveruddannelsen, optages på samfundsvidenskabelige universitetsuddannelser

Figur 7.18 viser, hvordan de overvejere og ansøgere, der har søgt mod universiteterne, fordeler sig på optagelsesområder.

FIGUR 7.18

Overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på universiteter

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 dækker over grupper, som vi undlader at afrapportere af diskretioneringssyn.

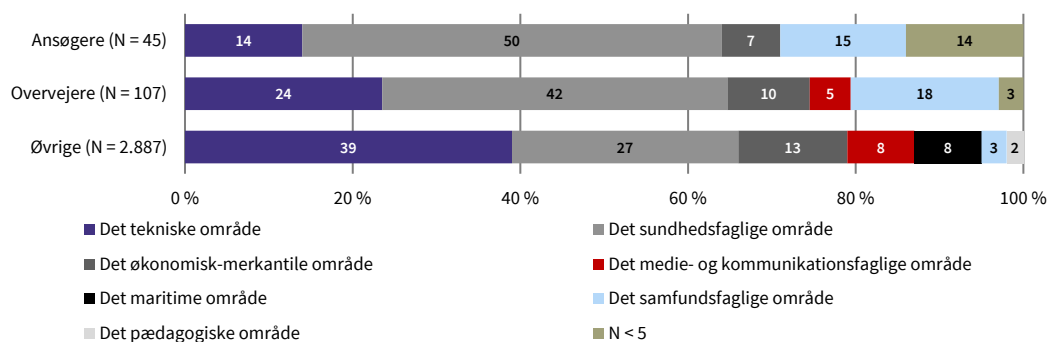
41 % af ansøgerne har valgt en humanistisk uddannelse, og 55 % en samfundsvidenskabelig. For overvejerne har 31 % valgt humaniora, og 56 % samfundsvidenskab. For begge grupper er der således flere, der vælger humaniora og samfundsvidenskab, sammenlignet med øvrige studerende.

7.5.3 Studerende, der fravælger socialrådgiveruddannelsen, optages på sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser

Figur 7.19 viser fordelingen på optagelsesområder på professionshøjskolerne.

FIGUR 7.19

Overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på professionshøjskoler

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092. Signaturen n < 5 dækker over grupper, som vi udelader af diskretioneringshensyn.

De sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser tiltrækker flest, 50 % af ansøgerne og 42 % af overvejerne. Både ansøgerne og overvejerne er således mere tilbøjelige til at vælge sundhedsfaglige og mindre tilbøjelige til at vælge især tekniske uddannelser end øvrige studerende på professionshøjskolerne.

Appendiks A – Litteraturliste

Damvad Analytics. (2021). *Behovet for velfærdsuddannede i 2030 - Prognose opdelt på landsdele*. <https://xn--danskeprofessionshjskoler-xtc.dk/nyheder/damvad-analytics-behovet-for-velfaerdsuddannede-i-2030/>.

DEA, (2021). *Unge uddannelsesvalg til videregående uddannelser*. <https://www.datocms-assets.com/22590/1625479625-unges-uddannelsesvalg-til-videregaende-uddannelseendelig.pdf>.

EVA. (2021). *Studievalgsbegrundelser: Hvem lægger fokus på hvad i studievalget?* Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2022). *Valg og fravalg af velfærdsuddannelserne. Analyse af spørgeskemabesvarelser fra studerende med særligt fokus på Region Hovedstaden*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

EVA. (2022). *Unge overvejelser om at søge ind på læreruddannelsen*. Holbæk: Danmarks Evalueringsinstitut.

Holmegaard, H.T., Ulriksen, L.M., & Madsen, L.M. (2014). The process of choosing what to study: A longitudinal study of upper secondary students' identity work when choosing higher education. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 58(1), s. 21-40.

Hutters, C. (2004). *Mellem lyst og nødvendighed – en analyse af unges valg af videregående uddannelse*. Forskerskolen i livslang læring: Roskilde Universitetscenter.

Illeris, K., Katzenelson, N., Simonsen, B., & Ulriksen, L. (2002). *Ungdom, identitet og uddannelse*. København: Roskilde Universitetsforlag.

Larsen, Mona og Vibeke Jakobsen. (2022). *Arbejdskraftmangel og rekrutteringsudfordringer på de store velfærdsområder – Forundersøgelse af eksisterende viden*. København: VIVE.

Rosenbaum, P. R., & Rubin, D. B. (1983). "The central role of the propensity score in observational studies for causal effects." *Biometrika*, 70(1), 41-55.

Uddannelses- og Forskningsministeriet. (2022). *Optagelsen 2022. Velfærdsuddannelser (folkeskolelærer, pædagog, socialrådgiver & sygeplejerske)*. <https://ufm.dk/uddannelse/statistik-og-analyser/sogning-og-optag-pa-videregaende-uddannelser/2022/notat-3-velfaerdsuddannelser.pdf>.

Appendiks B – Ekstra figurer og tabeller

Sådan har vi spurgt

De studerende har modtaget indbydelse til at deltage i undersøgelsen i perioden, efter at de har fået at vide, at de er optaget på en videregående uddannelse, men før studiestart.

Sådan har vi spurgt:

Har du i år søgt ind på en af de fire velfærdsuddannelser (lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelsen, inklusive merituddannelser)? (Nej; Ja, og jeg er optaget på den uddannelse jeg søgte ind på (enten direkte eller på en standbyplads); Ja, men jeg er optaget på en anden uddannelse, jeg prioriterede højere; Ja, men jeg klarede ikke kravene for optagelse).

Har du i forbindelse med dit uddannelsesvalg i år overvejet at søge ind på en af de fire velfærdsuddannelser (lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelsen, inklusive merituddannelser)? (Ja; Nej).

Hvis ja: Hvilke(n) velfærdsuddannelse er du blevet optaget på?/Hvilken velfærdsuddannelse søgte du ind på?/Hvilken velfærdsuddannelse overvejede du at søge ind på?

Hvilke grunde gjorde, at du alligevel ikke søgte ind på [uddannelse]/ikke søgte ind på [uddannelse] som førsteprioritet? Marker én eller flere grunde, der har påvirket dit fravalg.

Der er således ikke noget overlap mellem de optagne, ansøgerne og overvejerne. Derimod kan ansøgerne godt have søgt mere end én af de fire uddannelser, ligesom overvejerne kan have overvejet mere end én.

I notatet skelnes mellem fire grupper af studerende:

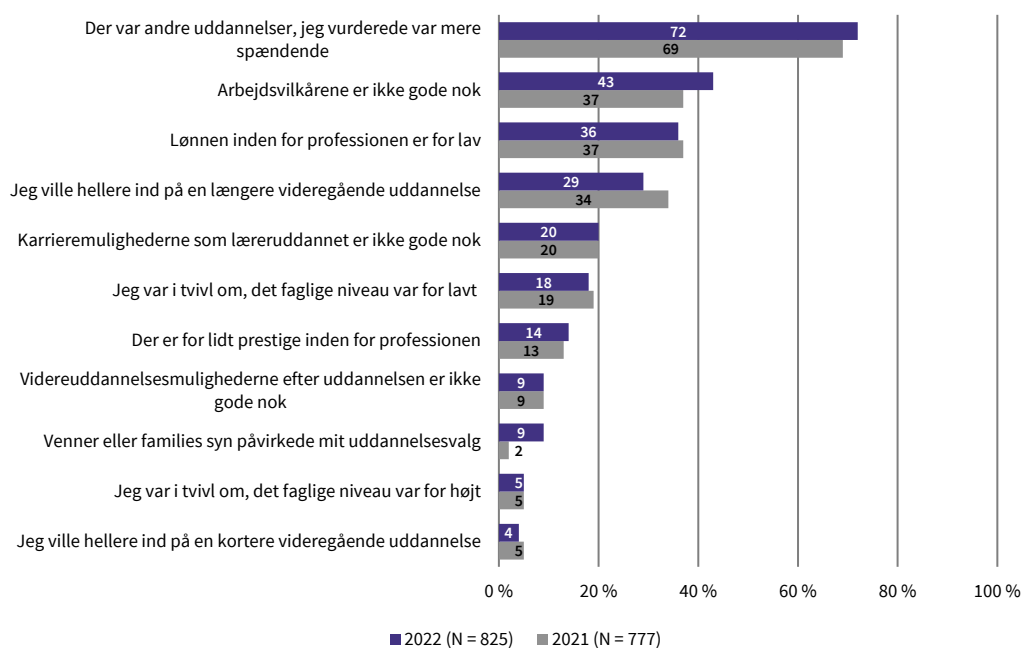
- **Optagne** dækker over studerende, der er optaget på den af de fire velfærdsuddannelser, som kapitlet omhandler.
- **Ansøgere** dækker over studerende, der har søgt den pågældende uddannelse, men er optaget på en anden uddannelse, som de har prioriteret højere.
- **Overvejerne** dækker over studerende, som har overvejet at søge den pågældende uddannelse, men uden at søge.
- **Øvrige** dækker over alle andre studerende, som er optaget på en videregående uddannelse i august 2022.

Fravalgsbegrundelser 2021-2022

FIGUR B.1

Fravalgsbegrundelser for overvejere til læreruddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen?

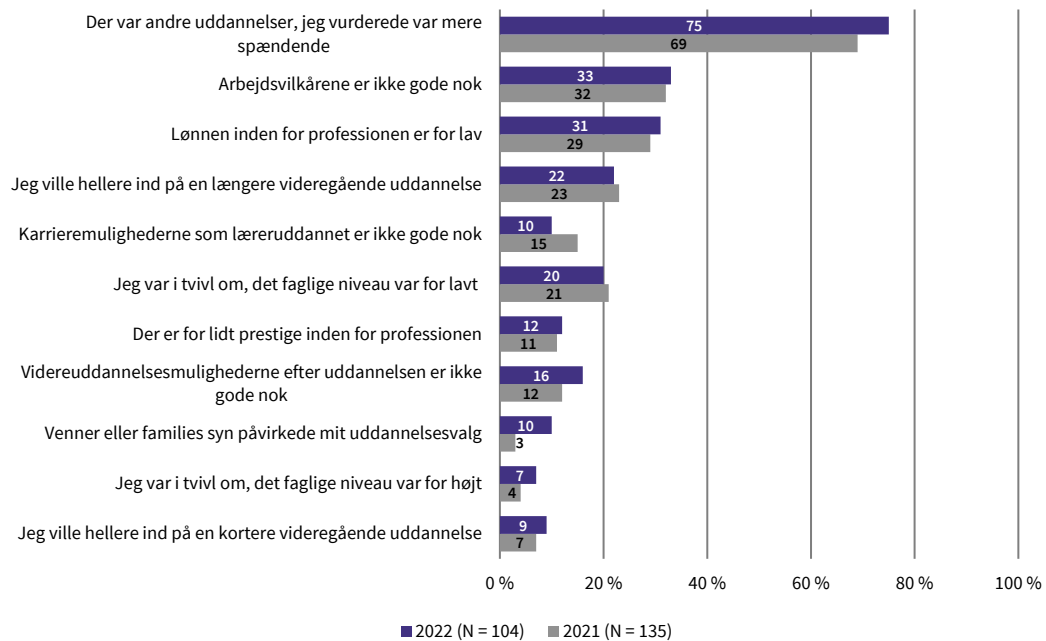

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

FIGUR B.2

Fravalgsbegrundelser for ansøgere til læreruddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen som førsteprioritet?

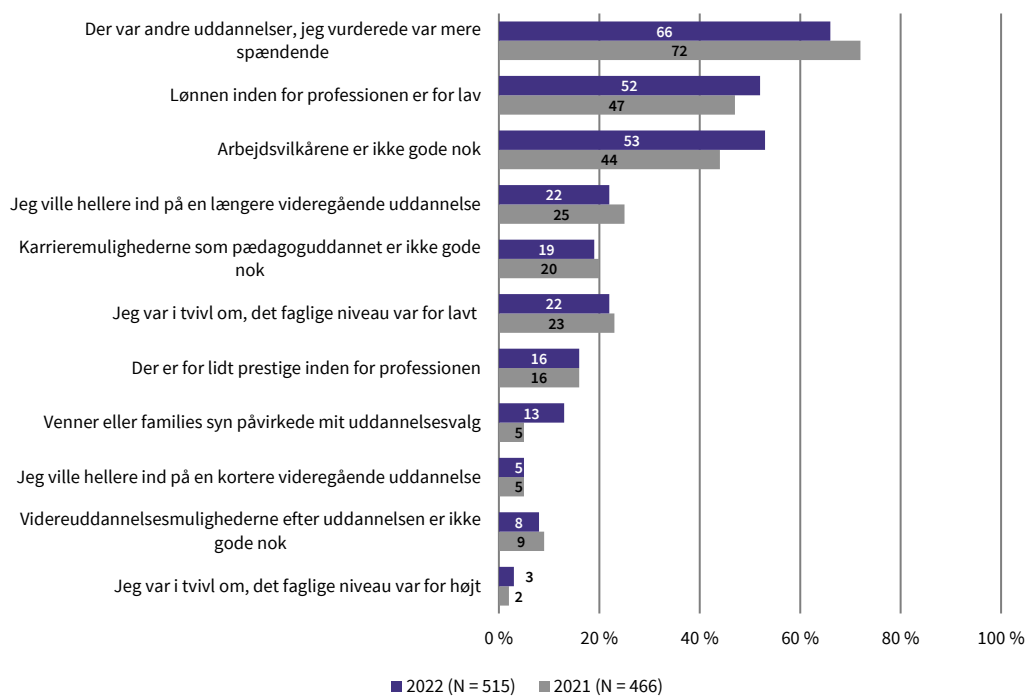

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

FIGUR B.3

Fravalgsbegrundelser for overvejere til pædagoguddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen?

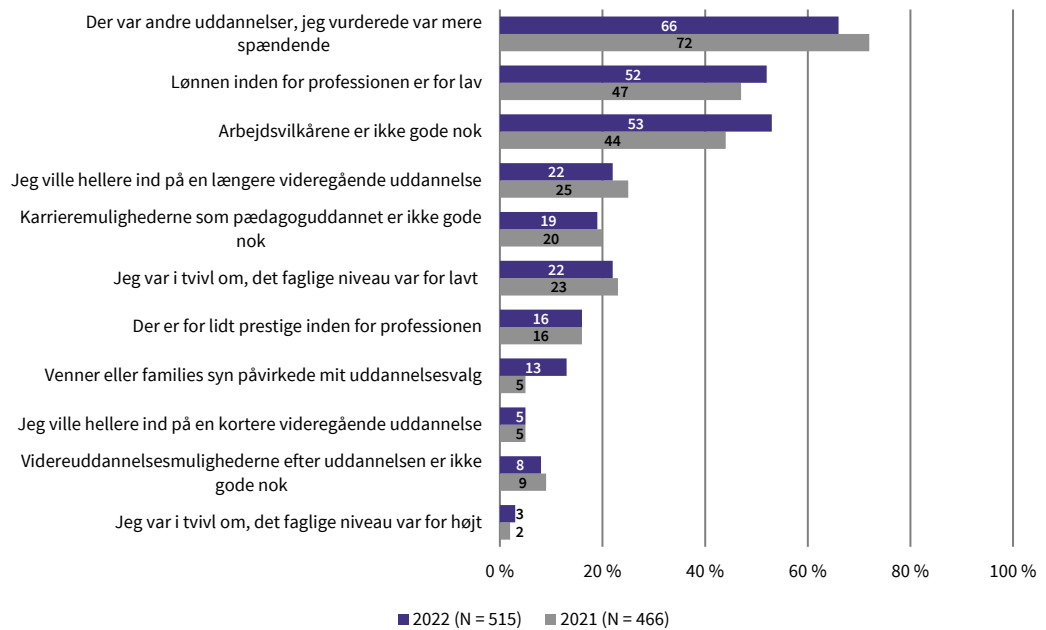

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

FIGUR B.4

Fravalgsbegrundelser for ansøgere til pædagoguddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen som førsteprioritet?

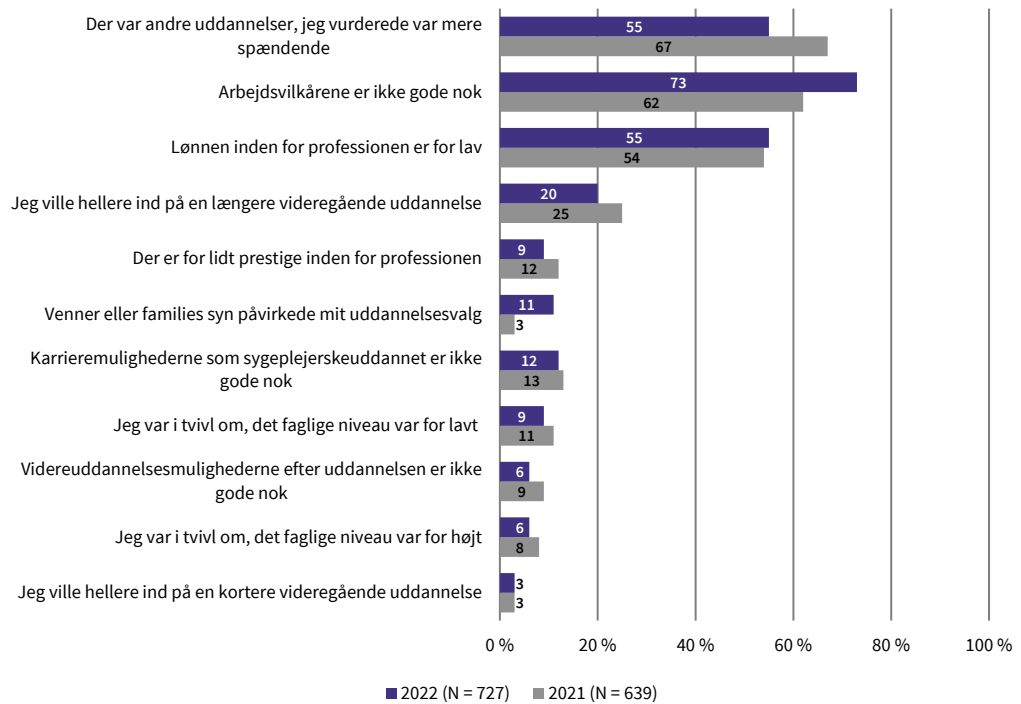

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

FIGUR B.5

Fravalgsbegrundelser for overvejere til sygeplejerskeuddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen?

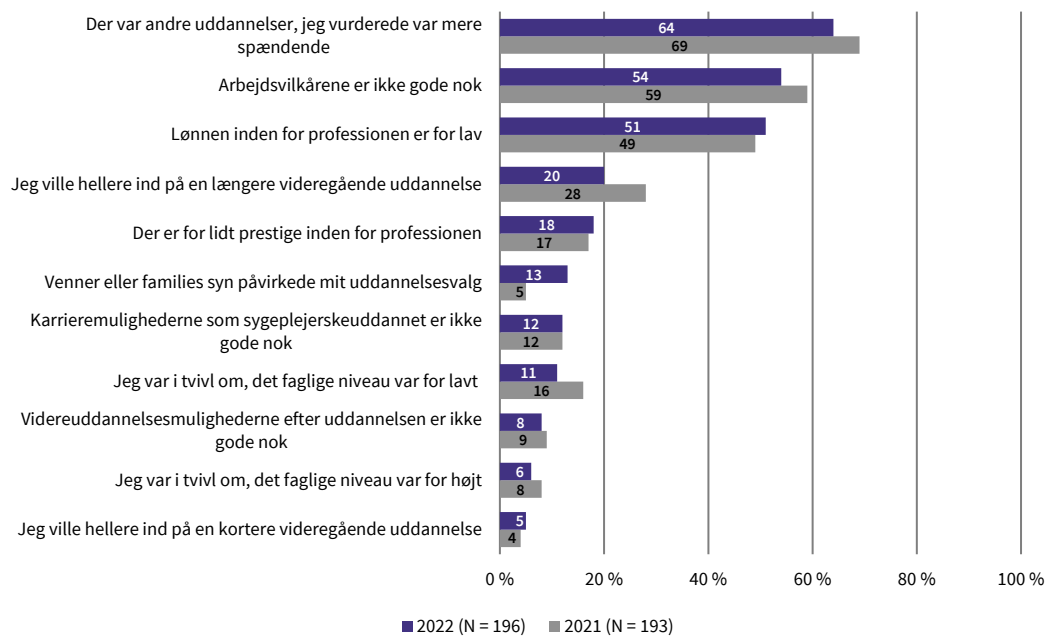

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

FIGUR B.6

Fravalgsbegrundelser for ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen som førsteprioritet?

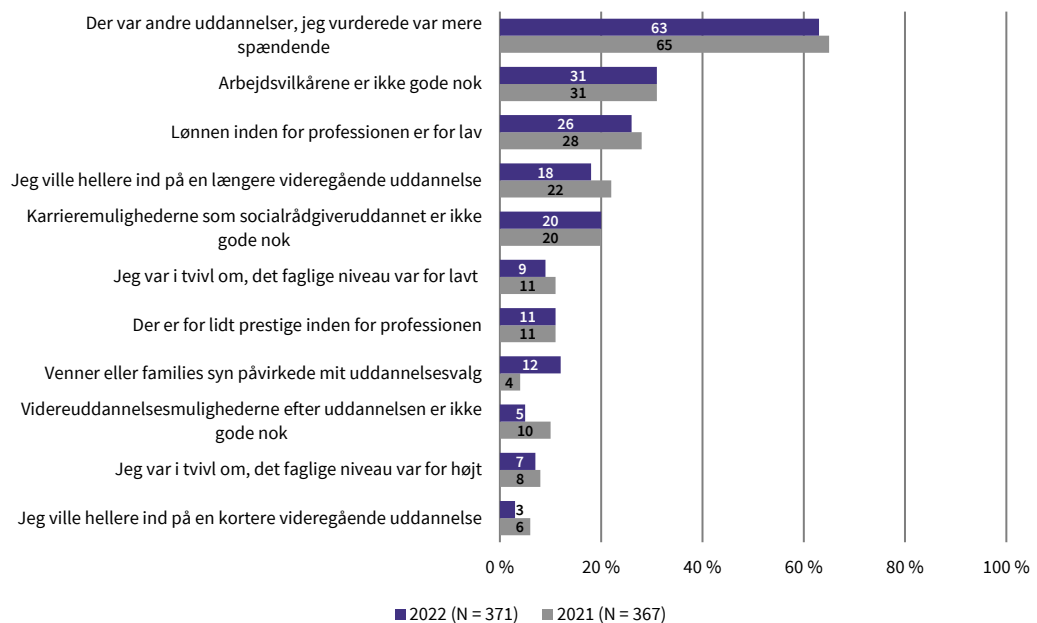

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

FIGUR B.7

Fravalgsbegrundelser for overvejere til socialrådgiveruddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen?

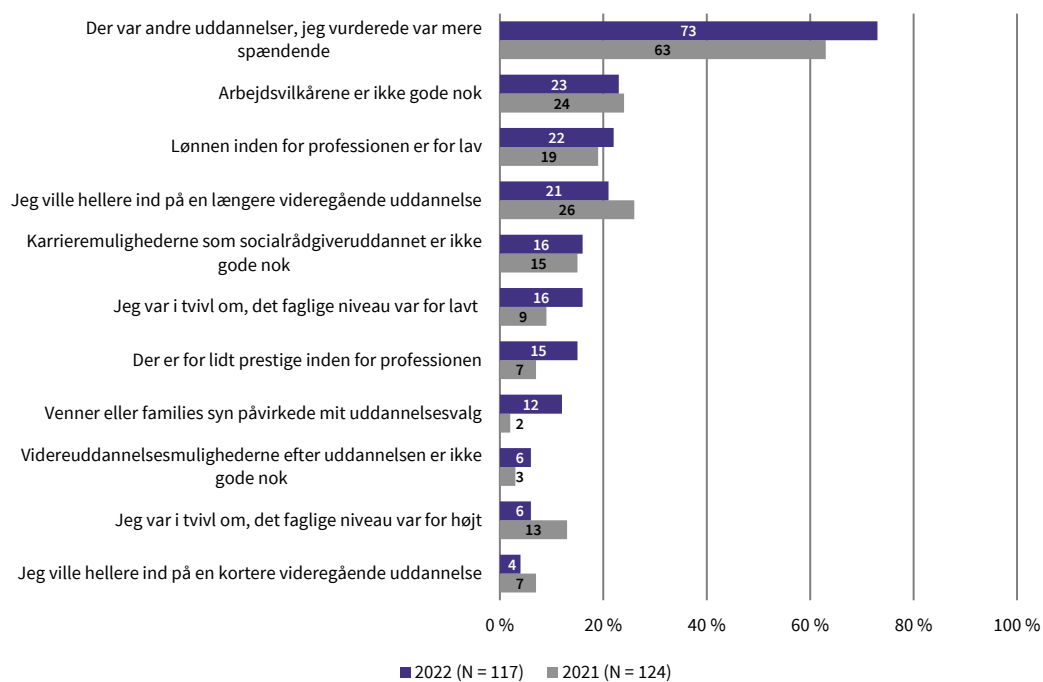

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

FIGUR B.8

Fravalgsbegrundelser for ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2021-2022

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen som førsteprioritet?

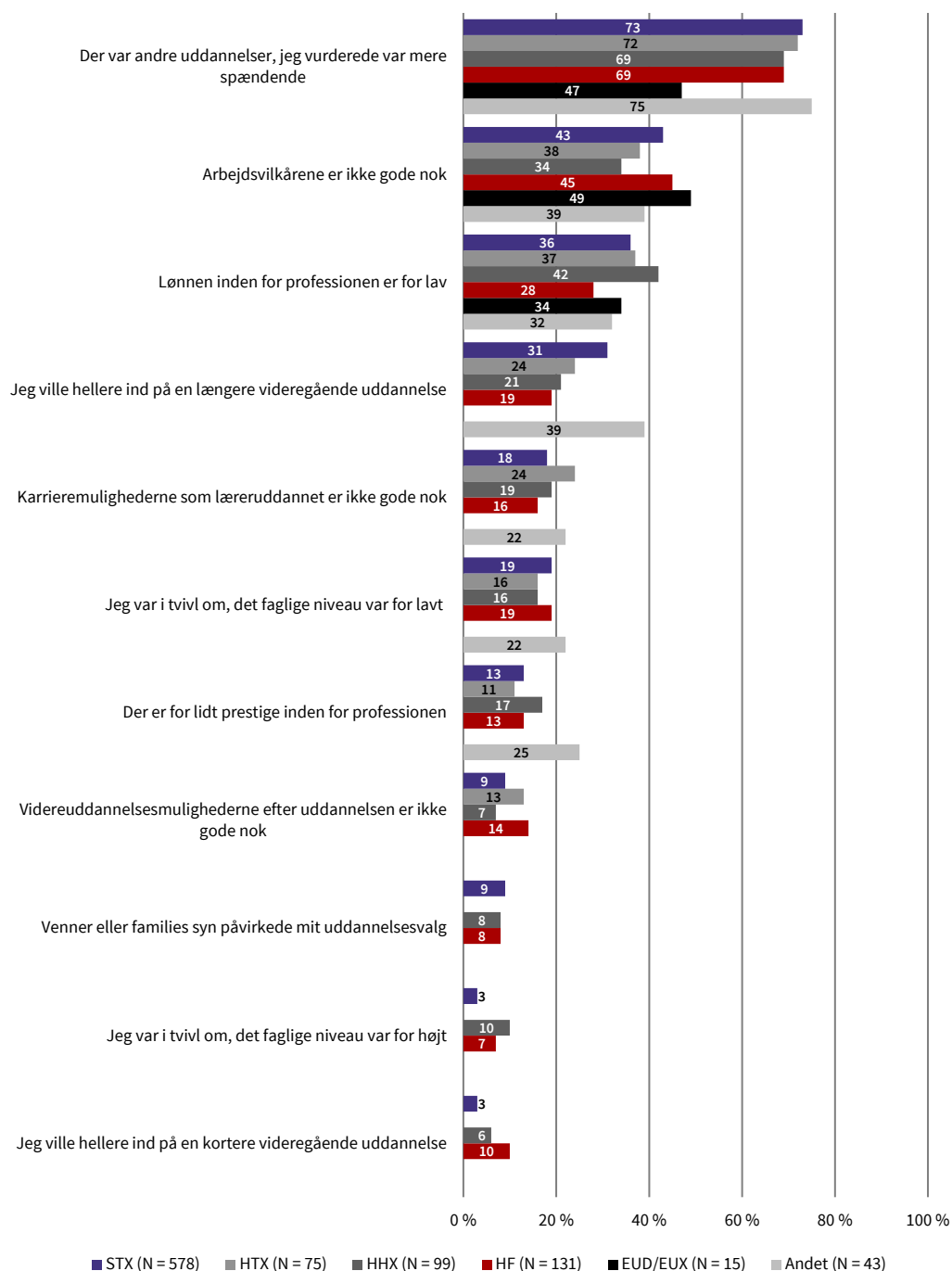
Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
Note: N = 19.092.

Begrundelser opdelt på adgangsgivende eksamen

FIGUR B.9

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til læreruddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

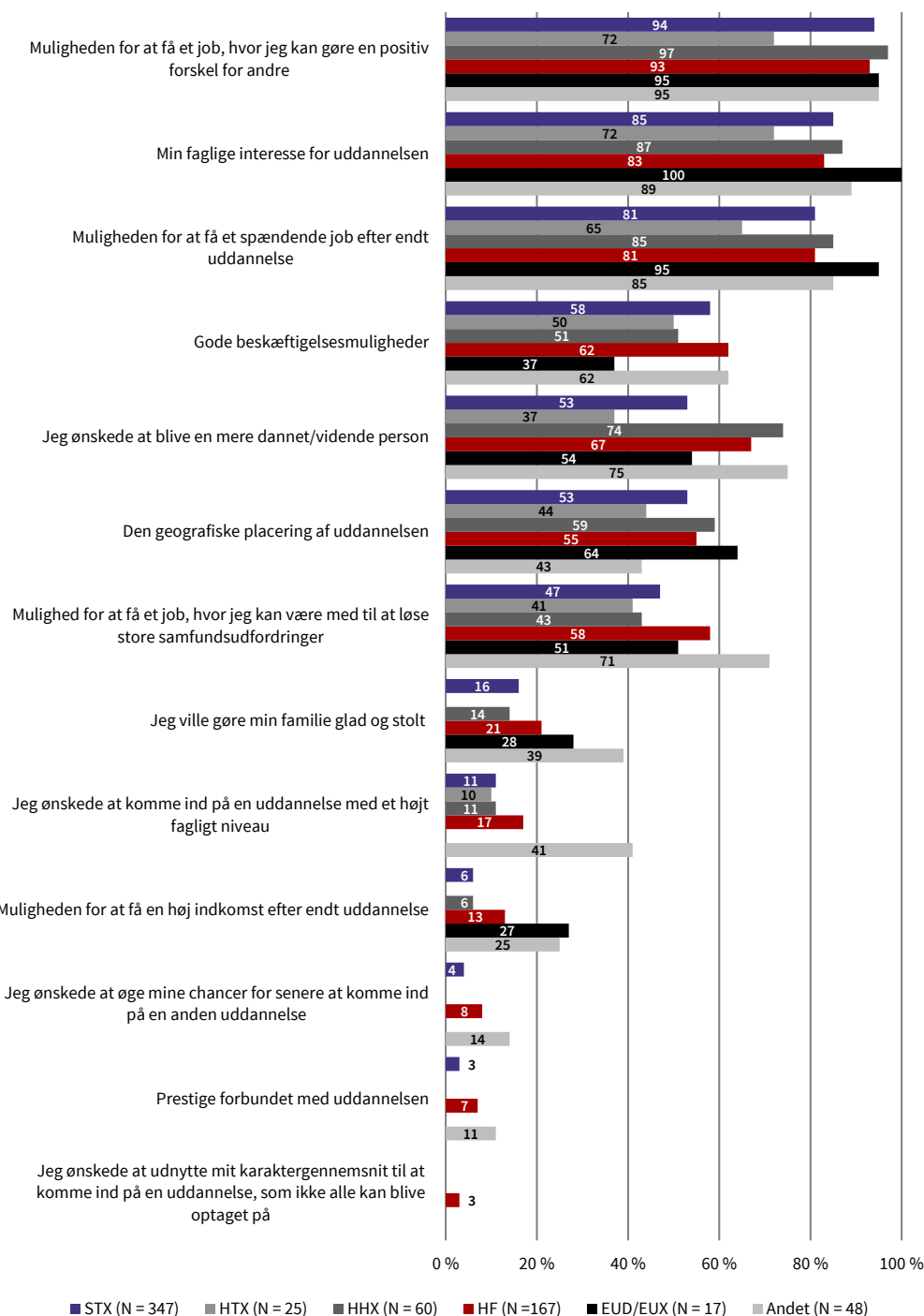
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.10

Tilvalgsbegrundelser for optagne på læreruddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

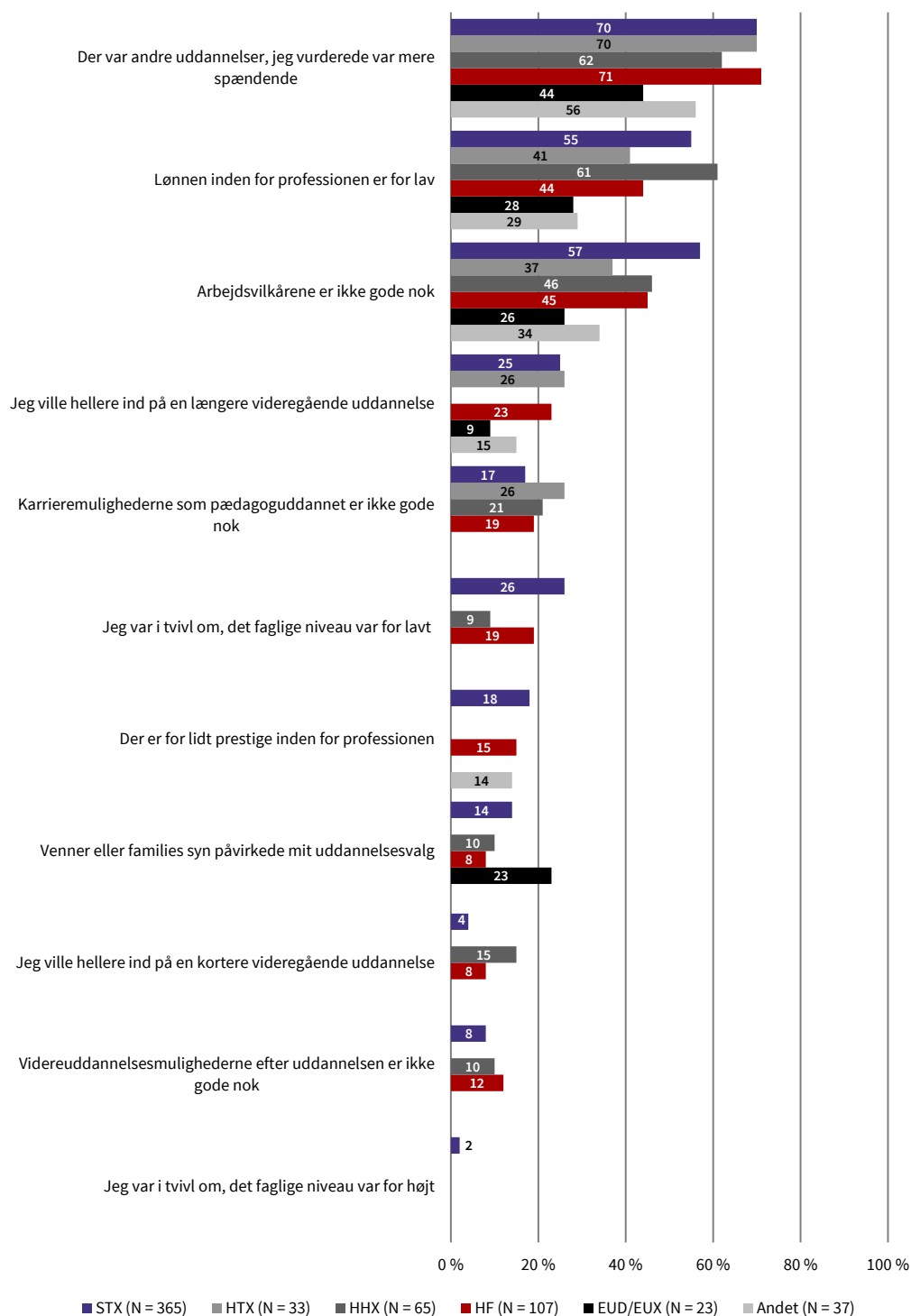
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.11

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

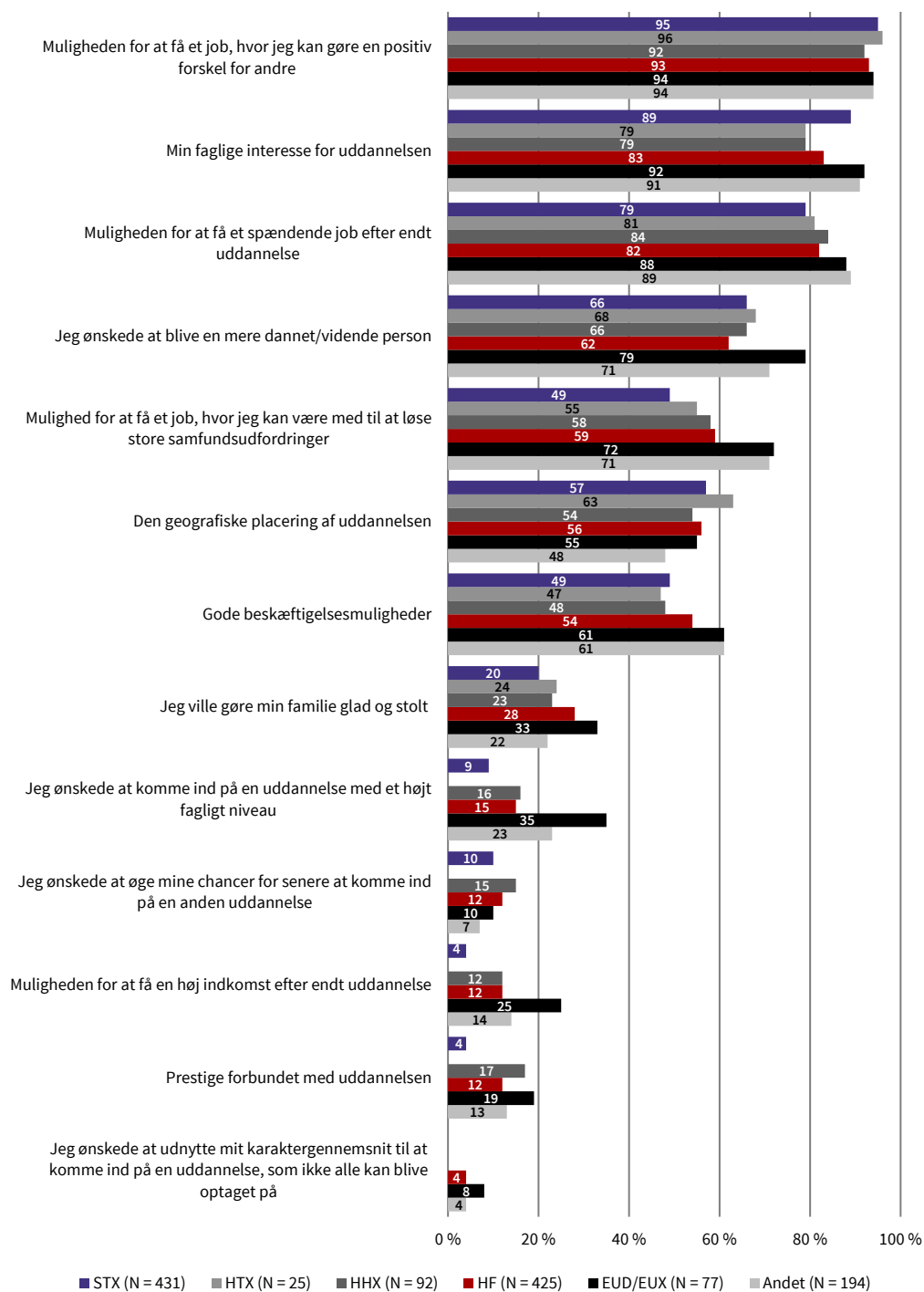
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.12

Tilvalgsbegrundelser for optagne på pædagoguddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

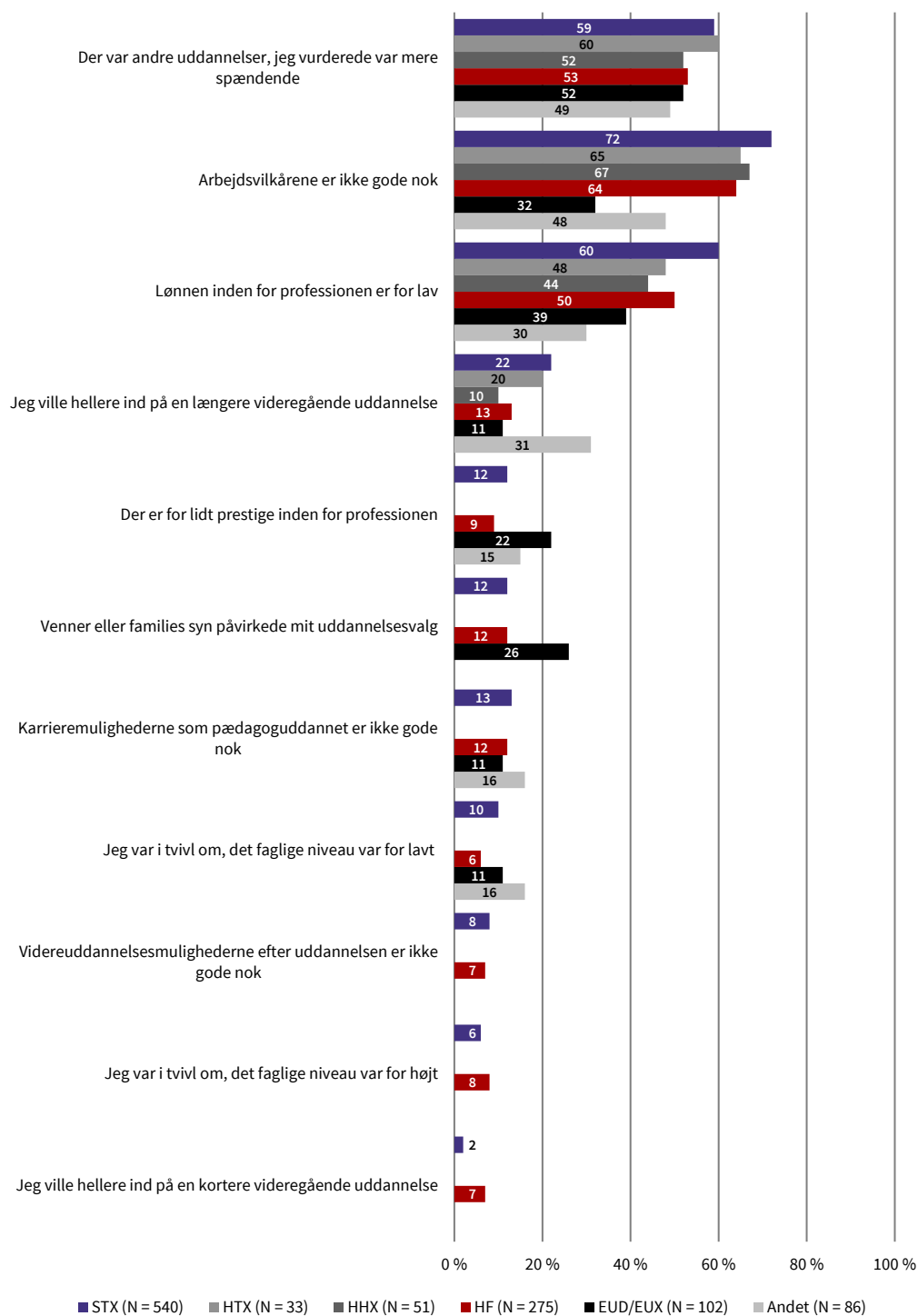
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.13

Fravalgsbegrundelser for ansøgere og overvejere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

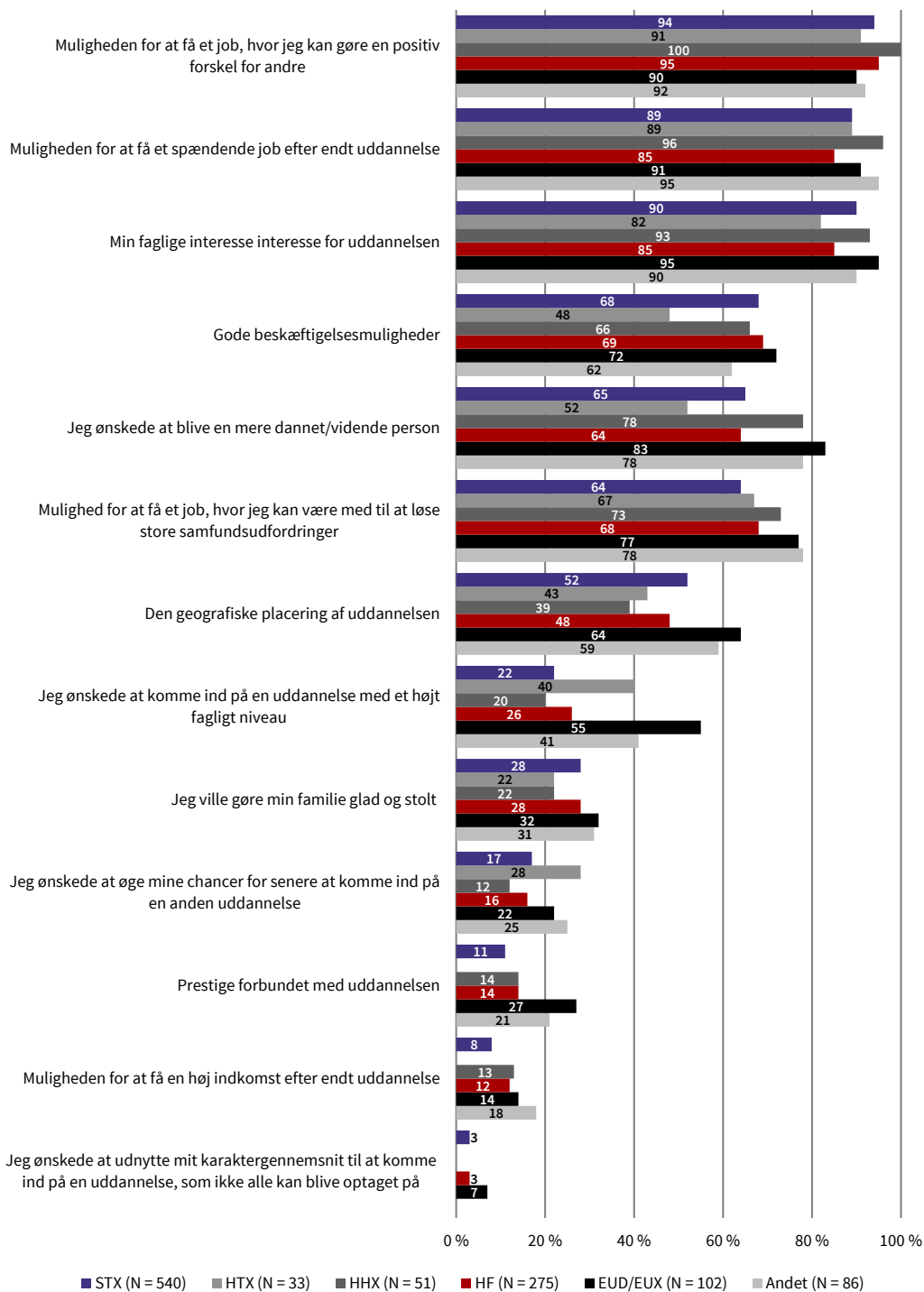
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.14

Tilvalgsbegrundelser for optagne på sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

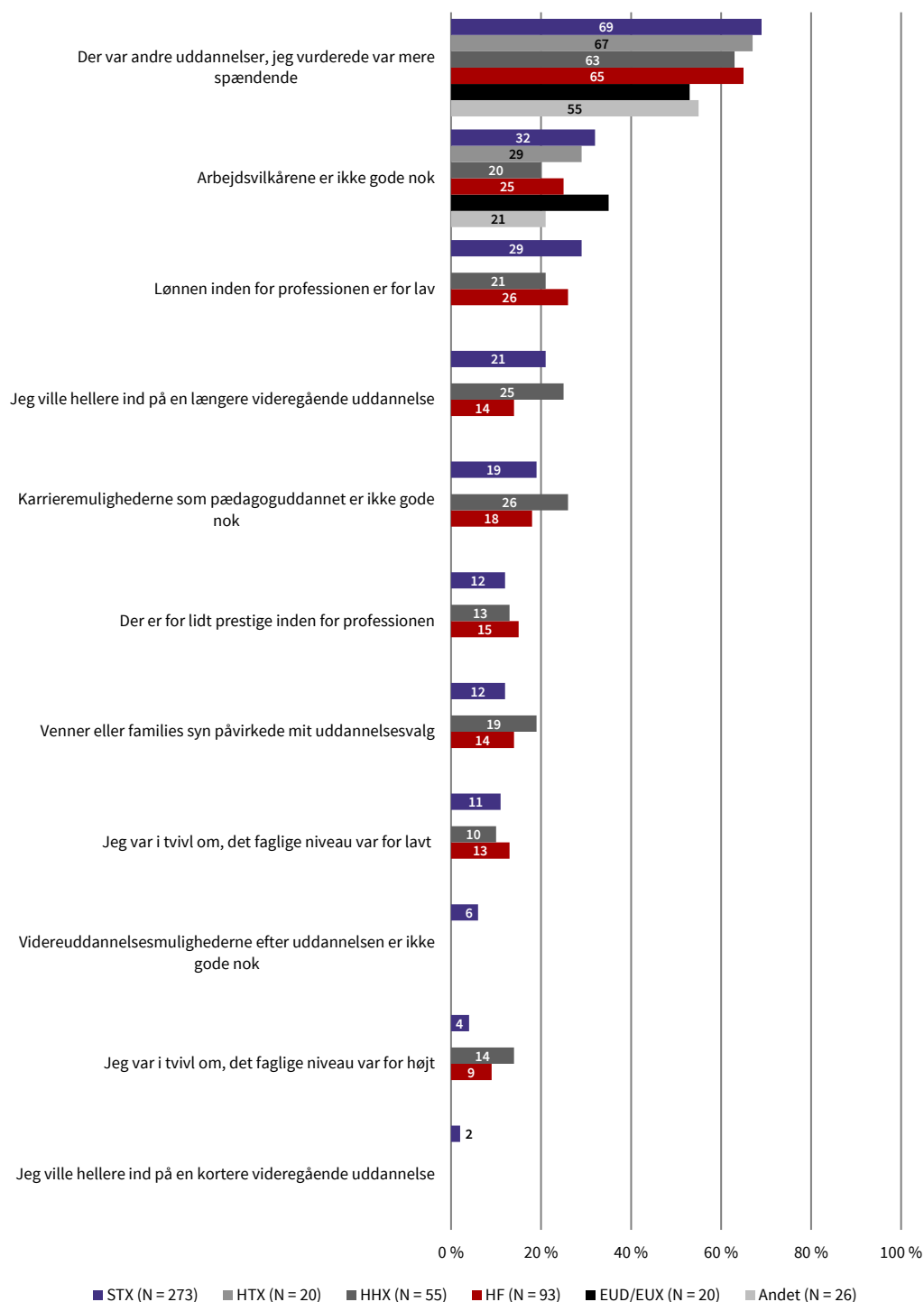
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.15

Fravalgsbegrundelser for overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

Hvilke grunde gjorde, at du ikke søgte ind på uddannelsen (som førsteprioritet)?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

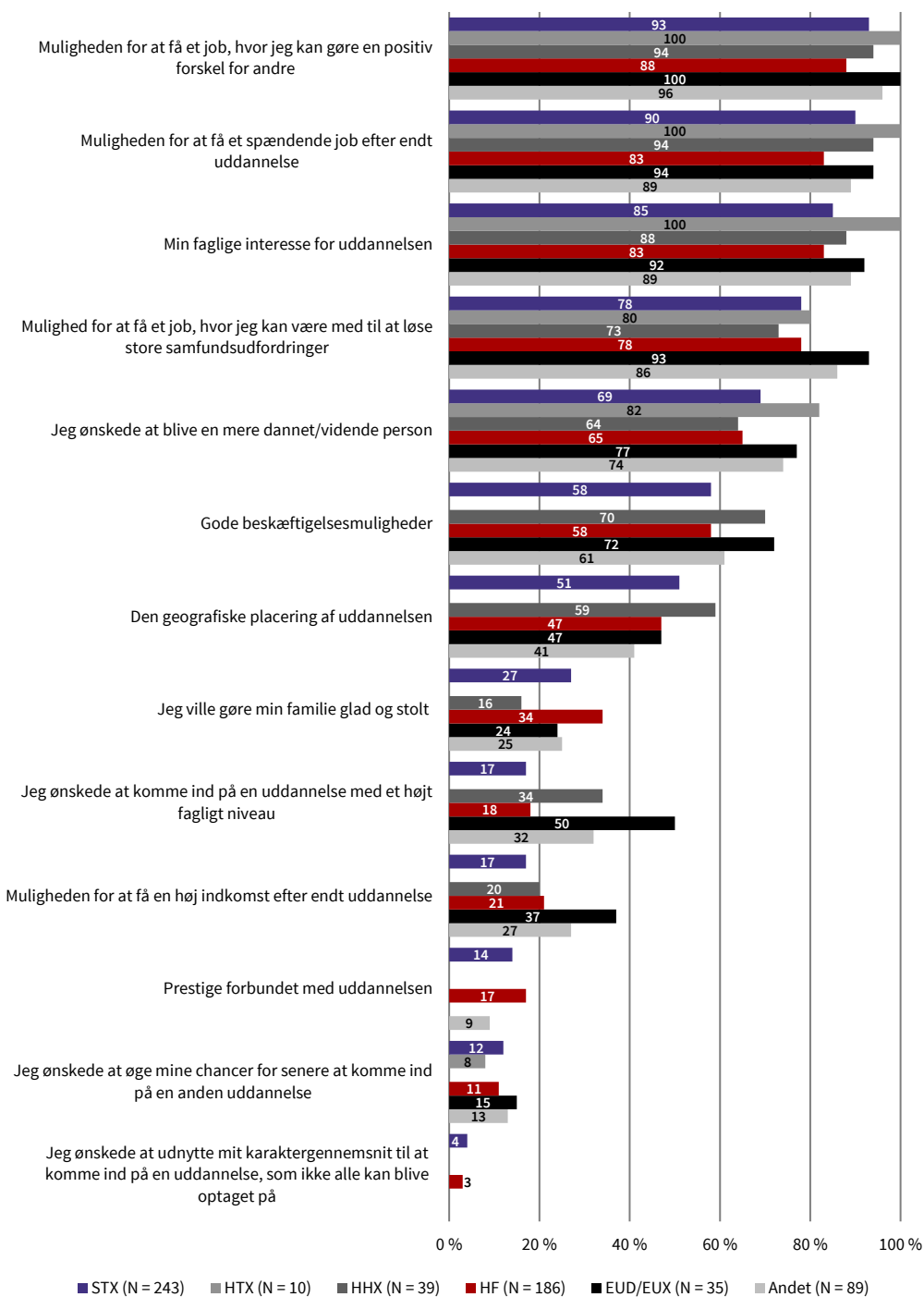
Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

FIGUR B.16

Tilvalgsbegrundelser for optagne på socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på adgangsgivende eksamen

I hvilken grad var følgende forhold afgørende for din beslutning om at søge ind på den uddannelse, du er blevet optaget på?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: N = 19.092.

Note: Der er svarkategorier, som ikke er i figuren, da der ingen besvarelser er i den pågældende kategori.

Hovedområder på erhvervsakademier

Hovedområder og uddannelser

På erhvervsakademierne opererer vi med følgende områder:

- Det IT-faglige område (fx datamatiker og multimediedesigner)
- Det designfaglige område (fx designteknolog)
- Det økonomisk/merkantile område (fx finansøkonom eller markedsføringsøkonom)
- Det bio- og laboratorietekniske område (fx laborant og miljøteknolog).

Udbydere af disse uddannelser i Hovedstadsområdet er typisk KEA og CBA.

På professionshøjskolerne opererer vi med følgende områder:

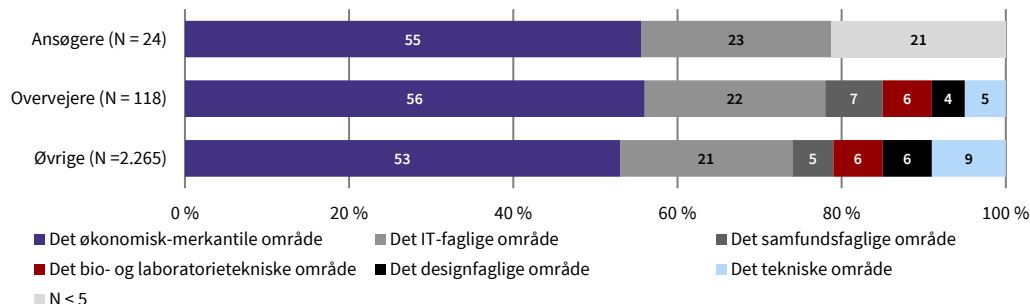
- Det designfaglige område (fx tekstilformidler)
- Det medie- og kommunikationsfaglige område (fx journalist)
- Det samfundsfaglige område (fx socialrådgiver, offentlig administration)
- Det tekniske område (fx diplomingeniør)
- Det maritime område (fx skibsfører)
- Det pædagogiske område (fx lærer, pædagog)
- Det sundhedsfaglige område (fx sygeplejerske, fysioterapeut).

På universitetsuddannelserne opererer vi med følgende områder:

- Humaniora (fx dansk eller historie)
- Naturvidenskab (fx fysik eller biologi)
- Samfundsvidenskab (fx økonomi eller sociologi)
- Sundhedsvidenskab (fx læge eller tandlæge)
- Teknisk videnskab (fx ingeniør).

FIGUR B.17

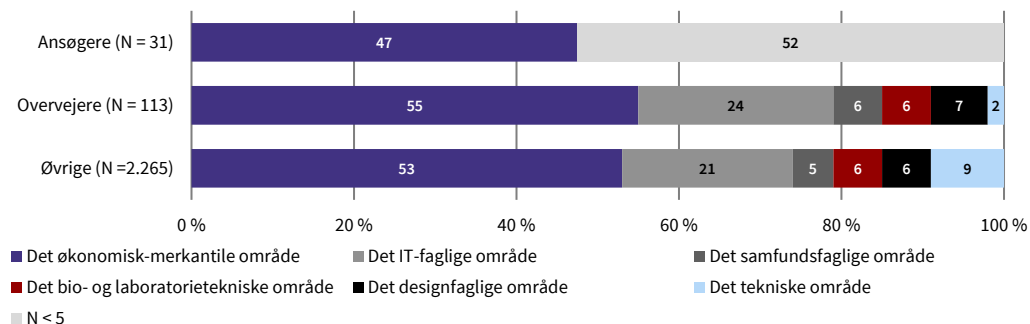
Overvejere og ansøgere til læreruddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på erhvervsakademier

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

FIGUR B.18

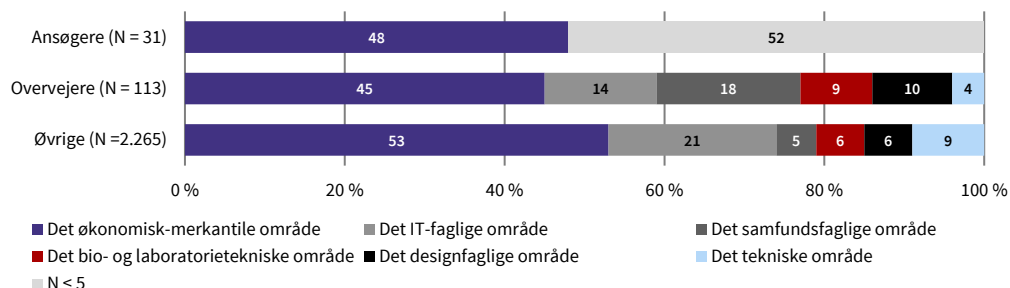
Overvejere og ansøgere til pædagoguddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på erhvervsakademier

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

FIGUR B.19

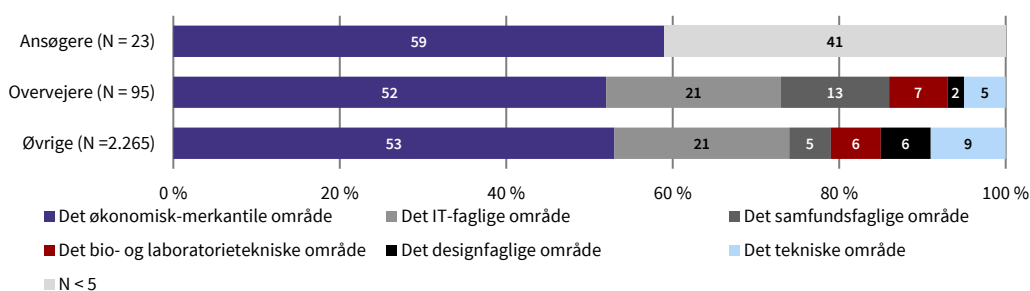
Overvejere og ansøgere til sygeplejerskeuddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på erhvervsakademier

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

FIGUR B.20

Overvejere og ansøgere til socialrådgiveruddannelsen 2022 opdelt på optagelsesområder på erhvervsakademier

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

Appendiks C – Vægtning og repræsentativitet

For at kunne drage konklusioner om alle nyoptagne studerende i (population) på baggrund af den surveydata, EVA har indsamlet blandt de nyoptagne studerende (stikprøve), er det vigtigt, at individer i stikprøven ikke er systematisk forskellige fra individer i population.

For at vurdere muligheden for at drage konklusioner om populationen på baggrund af analyser af stikprøven sammenlignes fordelingen af en række centrale variable i populationen og stikprøven. Af tabel C.1 og C.2 fremgår, at stikprøven afviger fra populationen, særligt mht. køn og gymnasialt karaktergennemsnit. Der er en overvægt af kvinder og studerende med høje gymnasiale karaktergennemsnit i stikprøven¹⁰. For at imødekomme disse skævheder i den indsamlede surveydata har EVA beregnet vægte, som anvendes i rapportens deskriptive analyser. Vægte beregnes separat for 2021 og 2022.

Beregning af vægte

Med adgang til data for population beregnes sandsynligheden for at besvare surveyen med udgangspunkt i en logistisk regressionsmodel. Regressionsmodellens afhængige variabel angiver, om en respondent har besvaret surveyen, og de uafhængige variable beskriver individer i populationen mht. uddannelsesvalg og en række baggrundskarakteristika. Ud fra denne model estimeres den forudsagte sandsynlighed for at besvare surveyen – også kaldet *propensity-scoren*:

$$e(x) = P(y = 1|x)$$

Propensity-scoren ($e(x)$) er den estimerede sandsynlighed for at besvare surveyen ($y = 1$) for et individ i populationen givet individets værdier på de uafhængige variable (x) i den logistiske regressionsmodel (Rosenbaum & Rubin 1983). Alle observationer i surveydatasættet tildeles en *propensity-score-vægt*, som beregnes som den inverse funktion af *propensity-scoren* (Li, Morgan og Zaslavsky, 2017). Hvis den estimerede sandsynlighed for, at en given respondent besvarer surveyen, er 0,1, tildeles respondenteren således en vægt på $1/0,1 = 10$. På den måde vægter svarene fra respondenter med en lavere *propensity-score* mere i analyserne. Af hensyn til ikke at lade enkelte observationer udøve stor indflydelse på resultater i rapporten, ekskluderes respondenter, som tildeles *propensity-score-vægte* med højere værdier end 35.

¹⁰ Der er ligeledes en overvægt af unge med dansk herkomst. Herkomst er ikke inddraget som variabel i vægtningen.

Af tabel C.1 fremgår, at der på samtlige variable opnås bedre balance mellem stikprøven og populationen efter vægtning.

Specifikation af regressionsmodellen anvendt til estimering af *propensity-scoren*

Estimering af *propensity-scoren* med udgangspunkt i en logistisk regressionsmodel indebærer en række valg mht. udvælgelse af variable, som medtages i modellen, og specifikation af deres funktionelle form. I overensstemmelse med formålet med vægtningen evalueres disse valg efter, hvor god den resulterende balance mellem den vægtede stikprøve og populationen er. *Propensity-score-vægtene*, som anvendes i rapportens deskriptive analyse, er udregnet med udgangspunkt i den specifikation af regressionsmodellen, som giver den bedste overordnede balance.

Alternative modelspecifikationers relative *performance* mht. til opnåelse af den bedst mulige balance evalueres med udgangspunkt i de standardiserede forskelle mellem vægtet stikprøve og population (Austin, 2011). Den standardiserede forskel d mellem stikprøve og population for en dikotom variabel er givet

$$d = \frac{p_{\text{stikprøve}} - p_{\text{population}}}{\sqrt{\frac{p_{\text{stikprøve}}(1 - p_{\text{stikprøve}}) + p_{\text{population}}(1 - p_{\text{population}})}{2}}}$$

hvor $p_{\text{stikprøve}}$ angiver variabelens gennemsnitsværdi i stikprøven, og $p_{\text{population}}$ angiver variabelens gennemsnitsværdi i population. Modelspecifikationernes relative *performance* vurderes ved at sammenligne gennemsnitsværdier af kvadrerede standardiserede forskelle for centrale variable. Den specifikation, som resulterer i den laveste gennemsnitlige kvadrerede standardiserede forskel, giver den bedste overordnede balance mellem vægtet stikprøve og population og vælges som udgangspunkt for beregning af vægte anvendt i rapportens deskriptive analyser.

Den logistiske regressionsmodel, som anvendes til at beregne *propensity-score-vægtene* for 2022, er specificeret som givet ved følgende ligning

$$\text{logit}(\text{respondent}) = \beta_0 + \beta_1 \text{kvinde} + \beta_2 \text{alder} + \beta_3 \text{alder}^2 + \beta_4 \text{alder}^3 + \beta_5 \text{uddannelse} + \beta_6 \text{førsteprioritet} + \beta_7 \text{karaktergennemsnit} + \beta_8 \text{Intet karaktergennemsnit}$$

hvor *kvinde* er en dummy-variabel, *alder* angiver alder i år juni 2022, *uddannelse* er en kategorisk variabel, der angiver uddannelsessted og -område, *førsteprioritet* er en dummyvariabel, der antager værdien 1 for personer, der er blevet optaget deres førsteprioritet, *karaktergennemsnit* angiver karaktergennemsnit for adgangsgivende eksamen, og *intet karaktergennemsnit* er en dummyvariabel, der antager værdien 1 for personer, som er blevet optaget på en videregående uddannelse på baggrund af en adgangsgivende eksamen, der ikke indeholder et karaktergennemsnit.

Et forbehold forbundet med vægtningsstrategien bør nævnes. Vægtningsstrategien tager kun højde for observerbare karakteristika og ikke uobserverbare karakteristika. Det vides med andre ord ikke, om den vægtede stikprøve er balanceret på øvrige variable, som ikke er med i vægtningsmatricen.

TABEL C.1

Balancetabel 2021

BaggrundsvARIABLE	Population	Stikprøve	Vægtet stikprøve
Køn			
Kvinde	57,12 %	63,49 %	57,22 %
Mand	42,88 %	36,51 %	42,78 %
Alder			
16-20 år	35,64 %	39,11 %	36,29 %
21-25 år	48,43 %	43,92 %	46,93 %
26 år eller ældre	15,93 %	16,97 %	16,78 %
Optagelsessektor			
Erhvervsakademiuddannelse	15,51 %	13,31 %	15,35 %
Professionsbacheloruddannelse	40,18 %	39,05 %	40,33 %
Universitetsuddannelse	44,31 %	47,64 %	44,32 %
Optagelsesprioritet			
Lavere prioritet	19,24 %	16,30 %	19,40 %
Førsteprioritet	80,76 %	83,70 %	80,60 %
Gymnasialt karaktergennemsnit			
Intet karaktergennemsnit	6,05 %	6,38 %	6,05 %
2-3,9	7,54 %	5,51 %	7,62 %
4-6,9	32,15 %	27,99 %	32,52 %
7-9,9	38,82 %	39,91 %	37,79 %
10 eller højere	15,44 %	20,20 %	16,03 %
Adgangsgivende eksamen			
Stx	52,26 %	52,60 %	52,05 %
Htx	7,98 %	9,55 %	8,00 %
Hhx	14,07 %	11,76 %	14,17 %
Hf	15,42 %	15,30 %	15,55 %
EUD/EUX	5,30 %	5,20 %	5,27 %
Andet	4,96 %	5,59 %	4,97 %
Optagelsesområde			
Det IT-faglige område	2,90 %	2,72 %	2,94 %
Det bio- og laboratorietechniske område	1,22 %	1,47 %	1,22 %
Det designfaglige område	1,04 %	0,93 %	1,03 %
Det maritime område	1,37 %	1,12 %	1,35 %

Baggrundsvariabel	Population	Stikprøve	Vægtet stikprøve
Det medie- og kommunikationsfaglige område	1,31 %	1,48 %	1,33 %
Det pædagogiske område	11,94 %	11,10 %	11,96 %
Det samfunds-faglige område	5,05 %	5,14 %	5,06 %
Det sundhedsfaglige område	11,84 %	12,71 %	11,94 %
Det tekniske område	8,21 %	7,47 %	8,15 %
Det økonomisk-merkantile område	10,82 %	8,22 %	10,71 %
Humaniora	9,79 %	9,84 %	9,84 %
Kunstnerisk uddannelse	0,59 %	0,73 %	0,58 %
Naturvidenskab	7,33 %	9,07 %	7,30 %
Samfundsvidenskab	16,89 %	16,02 %	16,89 %
Sundhedsvidenskab	4,49 %	5,91 %	4,52 %
Teknisk videnskab	5,21 %	6,07 %	5,19 %

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 20.041.

TABEL C.2

Balancetabel 2022

Baggrundsvariabel	Population	Stikprøve	Vægtet stikprøve
Køn			
Kvinde	57,45 %	63,03 %	57,04 %
Mand	42,55 %	36,97 %	42,96 %
Alder			
16-20 år	22,77 %	25,53 %	22,96 %
21-25 år	59,45 %	56,12 %	58,77 %
26 år eller ældre	17,77 %	18,35 %	18,27 %
Optagelsessektor			
Erhvervsakademiuddannelse	16,34 %	14,34 %	16,35 %
Professionsbacheloruddannelse	40,01 %	38,34 %	39,99 %
Universitetsuddannelse	43,65 %	47,32 %	43,66 %
Optagelsesprioritet			
Lavere prioritet	17,88 %	14,39 %	18,32 %
Førsteprioritet	82,12 %	85,61 %	81,68 %
Gymnasialt karaktergennemsnit			
Intet karaktergennemsnit	5,87 %	6,91 %	5,83 %
2-3,9	8,63 %	6,09 %	8,82 %

Baggrundsvariabel	Population	Stikprøve	Vægtet stikprøve
4-6,9	32,06 %	27,61 %	32,86 %
7-9,9	37,28 %	38,05 %	35,94 %
10 eller højere	16,16 %	21,35 %	16,55 %
Adgangsgivende eksamen			
Stx	51,11 %	50,74 %	50,90 %
Htx	7,87 %	9,45 %	7,81 %
Hhx	13,45 %	12,01 %	13,59 %
Hf	16,17 %	15,60 %	16,17 %
EUD/EUX	4,83 %	5,02 %	4,82 %
Andet	6,58 %	7,18 %	6,70 %
Optagelsesområde			
Det IT-faglige område	3,39 %	3,25 %	3,41 %
Det bio- og laboratorietekniske område	1,12 %	1,25 %	1,10 %
Det designfaglige område	1,11 %	1,01 %	1,10 %
Det maritime område	1,34 %	1,29 %	1,30 %
Det medie- og kommunikationsfaglige område	1,40 %	1,47 %	1,36 %
Det pædagogiske område	11,14 %	10,64 %	11,12 %
Det samfundsfaglige område	5,41 %	5,02 %	5,45 %
Det sundhedsfaglige område	12,25 %	12,42 %	12,24 %
Det tekniske område	8,32 %	7,75 %	8,39 %
Det økonomisk-merkantile område	10,88 %	8,57 %	10,86 %
Humaniora	9,17 %	9,33 %	9,24 %
Kunstnerisk uddannelse	0,55 %	0,72 %	0,55 %
Naturvidenskab	6,99 %	8,61 %	6,90 %
Samfundsvidenskab	17,04 %	16,70 %	17,08 %
Sundhedsvidenskab	4,93 %	6,29 %	4,94 %
Teknisk videnskab	4,98 %	5,68 %	4,94 %

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser og Den Koordinerede Tilmelding.
 Note: N = 19.092.

Valg og fravalg af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver

© 2023 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: iStock

ISBN (www) 978-87-7182-671-5

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk